

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	jaanuar 2013		jaanuar 2012		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	0	0,0	0	0,0	
Salmonelloos	5	0,4	16	1,2	Vähenes 3,2 korda
Rotaviirusenteriit	97	7,2	59	4,4	Suurenes 64,4% võrra
Norwalk-viirusnakkus	111	8,3	120	9,0	
Soolenakkuste summa	406	30,3	359	26,8	Suurenes 13,1% võrra
Meningokokknakkus	1	0,07	0	0,0	
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	2	0,1	4	0,3	
Leegionärihaigus	2	0,1	2	0,1	
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	2	0,1	2	0,1	
Leptospiroos	0	0,0	1	0,07	
Leetrid	0	0,0	0	0,0	
Malaaria (sissetoodud)	0	0,0	1	0,07	
HIV-nakkus	23	1,7	34	2,5	Vähenes 32,3% võrra
HIV- tõbi	1	0,07	2	0,1	
Puukentsefaliit	0	0,0	0	0,0	
Lyme'i tõbi	49	3,7	65	4,9	Vähenes 24,6% võrra
Viirushepatiitid kokku	29	2,2	31	2,3	
sh äge A-viirushepatiit	1	0,07	9	0,7	
äge B-viirushepatiit	1	0,07	0	0,0	
äge C-viirushepatiit	2	0,1	2	0,1	

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta jaanuarikuuga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 13,1% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 51,2% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 49,9%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 81,8% võrra (2013. a – 20 haigusjuhtu, 2012. a – 11 haigusjuhtu), lambliasi – 78,6% võrra (2013. a – 25 haigusjuht, 2012. a – 14 haigusjuhtu), rotaviirusenteriiti – 64,4% võrra, muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 2,3 korda (2013. a – 35 haigusjuhtu, 2012. a – 15 haigusjuhtu). Haigestumine salmonelloosi vähenes 3,2 korda, täpsustamata soolenakkustesse – 10,1% võrra (2013. a – 107 haigusjuhtu, 2012. a – 119 haigusjuhtu), Norwalk-viirusnakkusesse – 7,5% võrra. Haigestumine shigelloosi (2013.a – 1 haigusjuhtu, 2012.a – 1 haigusjuht) ja *Yersinia enterocolitica* enteriiti (2013. a – 4 haigusjuht, 2012. a – 4 haigusjuhtu) on 2012. aastaga võrdne.

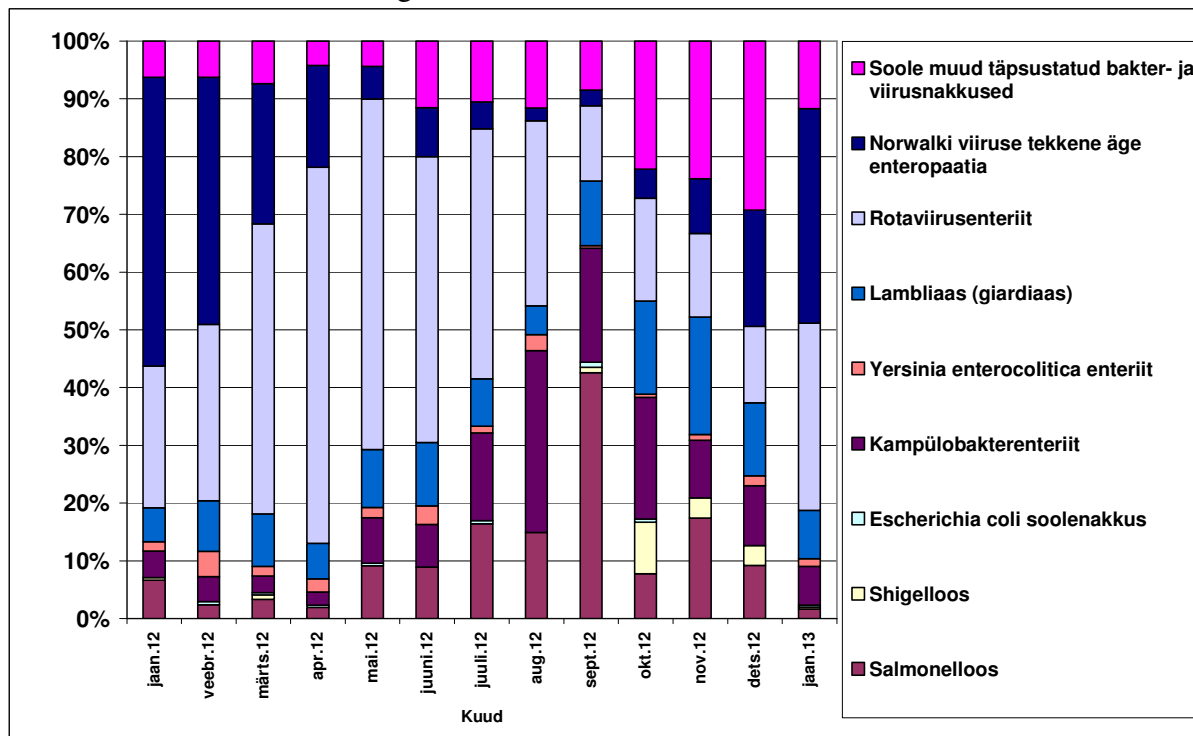
Salmonelloosi tekitajateks olid: *Salmonella Enteritidis* – 20,0%, *Salmonella Typhimurium* – 20,0%, *Salmonella Infantis* – 20,0%, *Salmonella Heidelberg* – 20,0%, *Salmonella* spp – 20,0%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 80,0%, *Campylobacter* spp – 20,0%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei*.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirus – 65,7%, enteroviirused – 11,4%, *Clostridium perfringens* – 11,4%, astroviirus – 8,6%, *Clostridium difficile* – 2,8%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine pneumokokknakkusesse suurenes 3 korda (2013. a – 9 haigusjuhtu, 2012. a – 3 haigusjuhtu), sh *Streptococcus pneumoniae* tekkesesse kopsupõletikku 4 korda (vastavalt 8 ja 2 haigusjuhtu). Samuti on suurenenud haigestumine meningokokknakkusesse (2013. a – 1 haigusjuht, 2012. a – ei esinenud). Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 2,4 korda (2013. a – 662 haigusjuhtu, 2012. a – 1589 haigusjuhtu), läkakõhasse – 11 korda (2013. a – 4 haigusjuhtu, 2012. a – 44 haigusjuhtu), sarlakitesse – 46,4% võrra (2013. a – 59 haigusjuhtu, 2012. a – 110 haigusjuhtu), Samuti vähenes *Haemophilus influenzae* nakkuse ja muude viirusentsefaliitide ja –meningiitide registreeritud juhtude arv. Haigestumine leegionärihaigusesse ja nakkuslikku mononukleoosi on 2012. aastaga võrdne.

Gripp ja ülemiste hingamisteede viirusnakkused

Grippi haigestumine on jaanuari algusest alates pidevalt kasvanud ning jõudnud 4. nädalal märkimisväärse haigestumuse tõusuni. Kuni 4. nädalani oli valdavalt levinud gripi viiruse tüüp B, mis on väiksema leviku potentsiaaliga ja andnud suhteliselt aeglase haigestumise kasvu. Sel perioodil hinnati gripahaigestumise intensiivsust madalaks ja gripilevikut sporaadiliseks.

Alates 4. nädalast kasvas sentinel-süsteemi kaudu registreeritud andmete põhjal gripitaoliste haigestumiste arv 109 protsendi võrra. Gripiviirustest tingitud haigestumiste osakaal kasvas kuni 60%.

Grippi haigestumise intensiivsust hinnati keskmiseks ning gripilevikut laialdaseks.

Jaanuaris haigestusid enim kuni 5-aastased lapsed. Haigestunute juurdekasv oli väikelaste hulgas jaanuari lõpuks siiski aeglustunud (juurdekasv 7,5%), kuid koolilaste seas täheldati

haigestumuse 293-protsendilist tõusu (kolmekordne tõus), vanemaealiste (65a. ja vanemad) hulgas kasvas haigestumus 166 protsenti, täiskasvanute seas 71 protsenti.

Jaauaris ringlesid Eestis üheaegselt kolm gripi viiruse tüüpi: A-gripiviirus alatüüp A(H1N1)pdm09 ja H3N2 ning B-gripiviirus.

Jaauari jooksul kinnitati laboratoorselt 243 gripiviirust, neist 117 A- ja 126 B-gripiviirust.

Kokku on hooaja algusest laboratoorselt kinnitatud grippi 268 korral, neist 131 korral on olnud tegu A- ja 137 korral B-gripiga.

E-Tervise SA esialgetel andmetel vajas jaauaris haiglaravi 104 gripipatsienti, neist 28 vanusrühmas 0-4, 28 patsienti vanusrühmas 5-14; 30-vanusrühmas 15-64 ning 18 vanemaealiste vanusrühmas, kusjuures jaauari esimesel nädalal hospitaliseeriti vaid 6 patsienti, viimasel nädalal - 52.

Raskekujuliste gripijuhtude (intensiivravi vajavate gripijuhtude) ülevaade põhineb Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Lääne-Tallinna Keskhaigla ja Pärnu Haigla andmetel. Kolme haigla andmetel vajas jaauaris gripi tõttu intensiivravi kokku 13 inimest vanuses 1–84 eluaastat, neist riskirühmadesse kuulusid 10 inimest. Üheaastane laps oli eelnevalt terve, kolme inimese puhul andmed kaasuvate haiguste kohta puudusid.

Peamine riskitegur: südame-veresoonkonna haigused – 6 patsienti, neist ühel oli lisaks kaasuvaks haiguseks diabeet; ühel oli krooniline neerupuudulikus ning ühel alkoholism.

Hapnikuravi said läbi maski või olid juhitalval hingamisel/kunstlikul ventileerimisel kõik patsiendid. Andmed vaktsineerimise kohta kas puudusid või on kindlalt teada, et inimesed ei olnud vaktsineeritud. Võib eeldada, et kõik intensiivravi vajanud patsiendid olid vaktsineerimata.

Kolme haigla andmete põhjal suri jaauaris gripi tõttu 2 inimest vanuses 53 ja 68. Mõlemad kuulusid riskirühmadesse.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on 2012. aastaga võrdne. Registreeriti üks A-viirushepatiidi haigusjuht (2012. aastal oli 9), üks ägeda B-viirushepatiidi haigusjuht (2012. aastal ei olnud). C-viirushepatiit on 2012. aastaga võrdne.

2013. aastal registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 3,4% (üks haigusjuht) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 79,3% (23 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine klamüüdiannakkustesse suurenes 15,8% võrra, anogenitaalsetesse herpesviirusnakkustesse – 23,1% võrra. Haigestumine gonokokknakkusesse vähenes 27,3% võrra. Haigestumine süüfilisse on 2012. aastaga võrdne.

2013. aastal registreeriti üks **HIV-tõve** haigusjuht (2012. aastal – kaks), avastatud **HIV-nakkuste** arv on 32,3% võrra vähem.

Muudest nakkushaigustest: on 2013. aastal registreeriti kaks neerusündroomiga hemorraagilist palaviku, üks trihhinelloos, kaks ehinokokkoosi. Haigestumine sügelistes on 2012. aastaga võrdne (2013. aastal – 109 haigusjuhtu, 2012. aastal – 106 haigusjuhtu).

Lyme'i tõppe (ehk puukborrelioosi) haigestumine vähenes 2013. aastal 24,6% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2012. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	15	3,7	
Harjumaa	6	4,7	9
Hiiumaa	0	0,0	
Ida-Virumaa	0	0,0	
Narva	0	0,0	
Jõgevamaa	0	0,0	1
Järvamaa	0	0,0	1
Läänemaa	0	0,0	1
Lääne-Virumaa	0	0,0	
Põlvamaa	0	0,0	
Pärnumaa	7	7,9	3
Raplamaa	1	2,7	1
Saaremaa	14	40,5	5
Tartumaa	2	1,3	
Valgamaa	0	0,0	
Viljandimaa	4	7,3	2
Võrumaa	0	0,0	
Kokku	49	3,7	

Loomahammustuste arv on vähenenud 8,9% võrra (2013. a – 92, 2012. a – 101).

Inimesi hammustanud loomad:

koer – 50 (54,3% juhtudest),

kass – 39 (42,4% juhtudest),

deegu – 1 (1,1% juhtudest),

hiir – 1 (1,1% juhtudest),

rott – 1 (1,1% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud kõhutüüfust/paratüüfusi, botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, leetreid, punetisi, mumpsi, puukentsefaliiti, tulareemiat, listerioosi, teetanust, toksoplasmoosi, malaariat, leptospiroosi.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.- 31.01.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	1	Araabia Ühendemiraadid
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Gripp	1	Valgevene

Kampülobakterenteriit	2	Mehhiko, Vietnam
Lambliiaas (giardiaas)	1	Egiptus
Nakkuslik mononukleosis	1	Suurbritannia
Noroviiruse nakkus	1	Egiptus
Puukborrelioos (Lyme'i tõbi)	1	Soome
Rotaviirusenteriit	6	Egiptus
Salmonelloos	2	Egiptus, Tansaania
Sugulisel teel levivad klamüüdiahaigused	2	Austria
Tuberkuloos	1	Soome
Tuulerõuged	2	Soome, Suurbritannia
Sügelised e skaabies	1	Norra
KOKKU	23	

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Gripiviiruse levik Euroopas ja maailmas

Euroopa Haiguste Ennetamise ja Kontrolli Keskuse (ECDC) andmete põhjal iseloomustavad gripi levikut Euroopas jaanuaris järgmised näitajad:

- Gripiviiruste levik intensiivistus 2012. a 49. nädalal (alates 3. detsembrist).
- Alates gripi ja ülemiste hingamisteede muude viiruste leviku hooaja algusest olid avastatud gripiviirustest 44% A-gripi ja 56% B-gripi viirused. A-gripi viirustest on 51% A(H3) ja 49% A(H1) alltüübi viirused. B-gripi viirustest on 84% Yamagata ja 16% Victoria alltüübi viirused.
- Ringlevate gripiviiruste tüübid langevad hästi kokku hooajalise gripivaktsiini koosseisu kuuluvate vaktsiiniviirustega.
- Euroopa gripiseirevõrgustiku andmetel loetakse haigestumuse intensiivsust kõrgeks Belgias, madalaks - Bulgaarias, Küproses Soomes, Kreekas, Ungaris, Leedus, Poolas, Rumeenias, Suurbritannias. Ülejäänud riigid hindavad haigestumuse intensiivsust keskmiseks.
- Seitse riiki on teatanud kokku 239 hospitaliseeritud gripihaigest ning kahest surmajuhust (Belgias ja Prantsusmaal).

Gripiviiruse levik Ameerika Ühendriikides

2012-2013 gripihooaeg algas Ameerika Ühendriikides veidi tavapärasest varem. Jaanuaris hinnati haigestumuse intensiivsust kõrgeks.

Gripiga seotud hospitaliseerimine oli kõrgeim vanemaeliste 65 ja vanemate inimeste hulgas. Gripi tõttu on surnud 20 last.

Ringluses on üheaegselt kolm gripi viiruse tüüpi: A gripiviirus alatüüp H3N2, B-gripi viirus ja A-gripiviirus alatüüp A(H1N1)pdm09. Viimasel ajal läbiviidud A- ja B-gripiviiruste antigeenide määramised näitavad, et viirused on väga sarnased kasutusel oleva vaktsiini tüvega.

Uuritud viirused on tundlikud viirusvastaste ravimite suhtes.

Leetritesse ja punetitesse haigestumine Euroopas

Leetrid

Ajavahemikul detsember 2011 kuni november 2012 registreeriti 29 Euroopa ja EEA riigis 8 326 leetrite haigusjuhtu. 87% haigusjuhtudest teavitasid Prantsusmaa, Hispaania, Rumeenia ja Itaalia.

Haigusjuhtude arv on ajavahemikul jaanuar-november 2012 tunduvalt väiksem võrreldes 2011 sama perioodiga, kuid ühtlasi ületas leetrite elimineerimise teavitamistaseme – 1 haigusjuht/1000000 elaniku kohta. 12 riigis oli teavitamistase vähem kui 1 haigusjuht/1000000 elanike kohta, agrigeeritud teavitamistase moodustas 16,4 haigusjuhtu/1000000 elaniku kohta.

82% haigestunutest olid vaksineerimata.

1-4 aastastel lastel esines 2254 haigusjuhtu, 75% neist olid vaksineerimata.

Viimase 12 kuu jooksul ei ole registreeritud ühtegi surmajuhtu leetritesse. Leetrite levik jätkub Euroopa tasemel, kuid ei ole registreeritud uusi suuri puhanguid.

Punetised

Ajavahemikul jaanuar kuni november 2012 registreeriti 26 Euroopa ja EEA riigis 26 438 punetiste haigusjuhtu. Ajavahemikul detsember 2011 kuni november 2012 teavitati 28 536 haigusjuhtu, neist 99% esines Rumeenias ja Poolas.

Poliomüeliit

3. jaanuaril 2013 registreeriti poliomüeliidi haigusjuht Nigeris, Tahuoa regioonis. Haigustekitajaks oli 1. tüüpi poliovirus, mis on geneetiliselt seotud Nigeerias, Kaduna regioonis leviva viirusega. 15. jaanuaril korraldati Nigeris vaksineerimiskampania, mille käigus vaksineeriti kaks miljonit last bivalentse OPV vaktsiiniga. Ajavahemikul 2.-4. veebruar 2013 jätkati vaksineerimist trivalentse OPV vaktsiiniga ja vaksineeriti viis miljonit last. Järgmine vaksineerimiskampania on kavandatud 2013 märtsi alguses.

Detsembris 2012 isoleeriti 1. tüüpi metsik poliovirus Egiptuses, Kairo regioonist võetud heitveeproovist. Viirus on geneetiliselt seotud Pakistanis, Põhja Sindh regioonis leviva viirusega. Pakistan on üks kolmest riigist (koos Nigeeria ja Afganistaniga), kus registreeritakse polioviruse haigusjuhte. Viirus oli isoleeritud rutiinse keskkonna seire käigus. 2.-6. veebruaril 2013 korraldati vaksineerimiskampania kahes Kairo regioonis, kust võeti heitveeproovid. Kampania käigus vaksineeriti trivalentse OPV vaktsiiniga üle 155 000 lapse. Märtsi alguses kavandatakse vaksineerida monovalentse OPV vaktsiiniga (tüüp 1) kolm miljonit last. Aprillis 2013 plaanitakse vaksineerida üleriigiliselt trivalentse OPV vaktsiiniga 12 miljonit last.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013 2 kuud		2012 2 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	0	0,0	0	0,0	
Salmonelloos	7	0,5	21	1,6	Vähenes 3 korda
Rotaviirusenteriit	188	14,0	122	9,1	Suurenes 54,1% võrra
Norwalk-viirusnakkus	243	18,1	208	15,5	Suurenes 16,8% võrra
Soolenakkuste summa	768	57,3	706	52,7	Suurenes 8,8% võrra
Meningokokknakkus	4	0,3	1	0,07	
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	7	0,5	6	0,4	
Leegionärihaigus	3	0,2	2	0,1	
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	4	0,3	4	0,3	
Leptospiroos	1	0,07	1	0,07	
Leetrid	0	0,0	0	0,0	
Malaaria (sissetoodud)	0	0,0	1	0,07	
HIV-nakkus	55	4,1	61	4,6	Vähenes 9,8% võrra
HIV- tõbi	1	0,07	2	0,1	
Puukentsefaliit	0	0,0	0	0,0	
Lyme'i tõbi	97	7,2	106	7,9	Vähenes 8,5% võrra
Viirushepatiitid kokku	50	3,7	46	3,4	Suurenes 8,7% võrra
sh äge A-viirushepatiit	1	0,07	16	1,2	
äge B-viirushepatiit	2	0,1	0	0,0	
äge C-viirushepatiit	4	0,3	3	0,2	

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta sama perioodiga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 8,8% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 56,1% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 46,7%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 90,0% võrra (2013. a – 38 haigusjuhtu, 2012. a – 20 haigusjuhtu), lambliasi – 50,0% võrra (2013. a – 48 haigusjuht, 2012. a – 32 haigusjuhtu), rotaviirusenteriiti – 54,1% võrra, Norwalk-viirusnakkusesse – 16,8% võrra, muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 2,0 korda (2013. a – 56 haigusjuhtu, 2011. a – 28 haigusjuhtu). Haigestumine salmonelloosi vähenes 3,0 korda, täpsustamata soolenakkustesse – 33,1% võrra (2013. a – 174 haigusjuhtu, 2012. a – 260 haigusjuhtu). Haigestumine shigelloosi (2013.a – 1 haigusjuhtu, 2012.a – 1 haigusjuht), E. coli soolenakkusesse (2013.a – 1 haigusjuhtu, 2012.a – 1 haigusjuht) ja *Yersinia enterocolitica* enteriiti (2013. a – 13 haigusjuht, 2012. a – 12 haigusjuhtu) on 2012. aastaga võrdne.

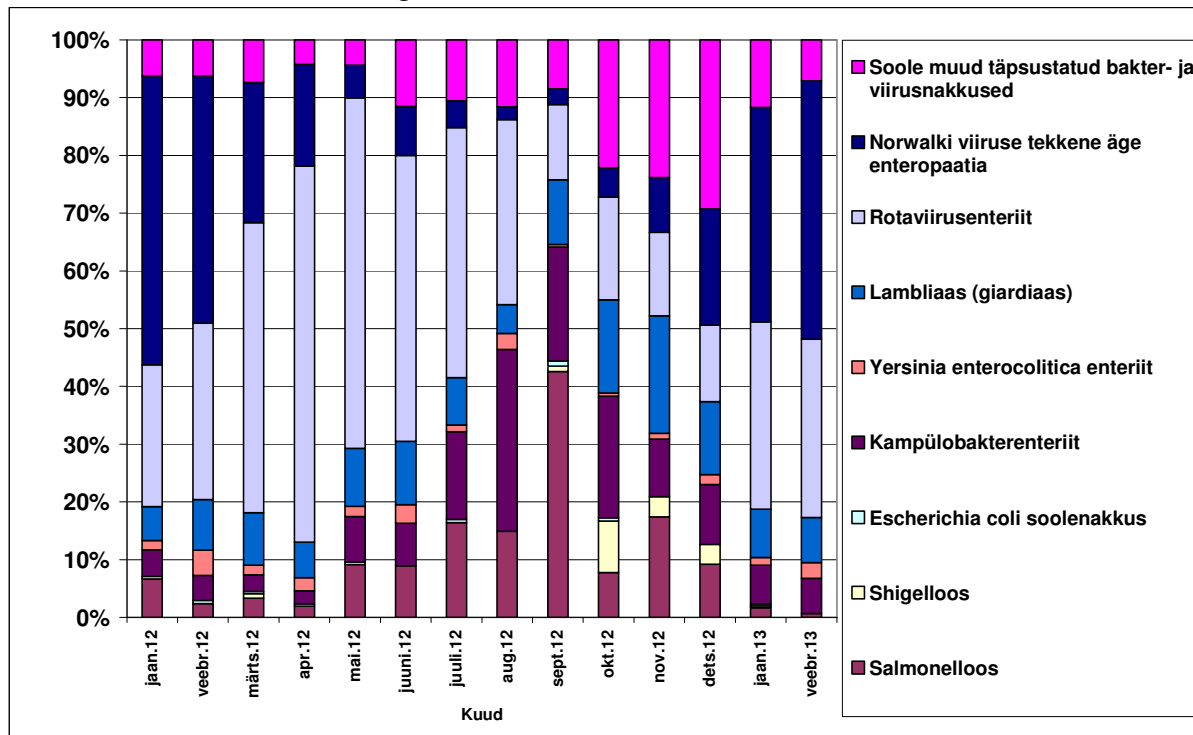
Salmonelloosi tekitajateks olid: *Salmonella enteritidis* – 14,3%, *Salmonella typhimurium* – 14,3%, *Salmonella infantis* – 14,3%, *Salmonella heidelberg* – 14,3%, *Salmonella derby* – 14,3%, *Salmonella poona* – 14,3%, *Salmonella* spp – 14,3%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 76,3%, *Campylobacter* spp – 23,7%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei*.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirus – 71,4%, enteroviirused – 8,9%, *Clostridium perfringens* – 12,5%, astrovirus – 5,4%, *Clostridium difficile* – 1,8%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine pneumokokknakkusesse suurenes 2 korda (2013. a – 20 haigusjuhtu, 2012. a – 10 haigusjuhtu), nakkuslikku mononukleoosi – 15,8% võrra (2013. a – 66 haigusjuhtu, 2012. a – 57 haigusjuhtu). Samuti on suurenenud haigestumine meningokokknakkusesse (2013. a – 4 haigusjuhtu, 2012. a – üks haigusjuht) ja leegionärihaigusesse (2013. a – 3 haigusjuhtu, 2012. a – 2 haigusjuhtu). Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 2,3 korda (2013. a – 1288 haigusjuhtu, 2012. a – 3023 haigusjuhtu), läkakõhase – 6,2 korda (2013. a – 12 haigusjuhtu, 2012. a – 75 haigusjuhtu), sarlakitesse – 49,6% võrra (2013. a – 123 haigusjuhtu, 2012. a – 244 haigusjuhtu). Samuti vähenes muude viirusentsefaliitide ja –meningiitide (2013. a – üks haigusjuht, 2012. a – 2 haigusjuhtu) ja mumpsi (2013. a – ei esinenud, 2012. a – 2 haigusjuhtu) registreeritud juhtude arv. Haigestumine *Haemophilus influenzae* nakkusesse on 2012. aastaga võrdne

Gripp ja ülemiste hingamisteede viirusnakkused

Ülemiste hingamisteede viirusnakkuste ja gripi haigestumiste juurdekasv aeglustus ning haigestumine veebruaris stabiliseerus.

Haigestunute juurdekasv veebruaris laste hulgas oli 23%, vanemaealiste (65a. ja vanem) hulgas kasvas haigestumus 166 protsenti ja täiskasvanutel 71 protsenti.

Sentinel-süsteemi kaudu registreeritud andmete põhjal saab hinnata grippi haigestumise intensiivsust keskmiseks ning gripilevikut laialdaseks.

Eesti keskmisest suurem oli viirusnakkustesse haigestumus Ida-Virumaal, Narvas, Läänemaal, Lääne-Virumaa, Tartumaal ja Viljandimaal.

Enim haigestusid veebruaris koolilapsed.

Ringlevate viiruste etioloogiline struktuur

2012/2013 sügis-talvise gripihooaja raskusaste ja epidemioloogiline ohtlikkus on tingitud Eestis sel hooajal ringlevatest kolmest gripiviiruse tüvest: A-gripiviirus alatüüp A(H1N1)pdm09, B-gripiviirus ja A-gripiviirus alatüüp H3N2.

Gripiviirustest tingitud haigestumiste osakaal oli keskmiselt 68%. Veebruari viimasel nädalal langes gripiviirustest tingitud haigestumiste osakaal 57-protsendini, samal ajal hakkas kasvama RS-viiruse põhjustatud haigestumiste arv.

Laboratoorse kinnituse said veebruaris 312 gripiviirust, neist 312 olid A- ja 171 B- gripiviirus. Täpsemalt määratleti 33 A-gripiviirust, nendest 10 olid A gripiviiruse alatüüp (H1N1)pdm09 ja 23 A(H3N2).

Raskekujulised gripijuhud

Alates jaanuarist hakkas Eestis kasvama gripiga seotud haigestumiste ning hospitaliseerimiste arv.

Terviseinfosüsteemi andmetel hospitaliseeriti hooaja algusest gripi tõttu kokku 348 inimest, neist 31,2% olid lapsed vanuses 0-4 aastat, 21% -lapsed vanuses 5-14 ja 24,4% - täiskasvanud ja 23,3% - vanemaealised inimesed.

Alates 2013 aasta neljandast nädalast vajasis järjest rohkem haiglaravi vanemaealised (vanus 65 ja vanem) gripihaiged. Tähelepanuväärne on see, et olenevalt nädalast oli vanemaealiste haigete hospitaliseerimise sagedus (inimeste arv, kes vajasis gripi tõttu hospitaliseerimist kõikidest haigestunudest teatud vanusrühmas) olnud 2 kuni 9 korda kõrgem laste hospitaliseerimise sagedusest.

Veebruaris suri gripi tõttu kaks inimest vanuses 77 ja 66 eluaastat, mõlemad kuulusid riskirühmadesse.

Viirushepatiitidid

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on suurenenud 8,7% võrra. Registreeriti üks sissetoodud A-viirushepatiidi haigusjuht (2012. aastal oli 16), 2 ägeda B-viirushepatiidi haigusjuhtu (2012. aastal ei olnud) ja 4 ägeda C-viirushepatiidi haigusjuhtu (2012. aastal oli 3).

2013. aastal registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 8,0% (4 haigusjuhtu) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 78,0% (39 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine klamüüdiannakkustesse suurenes 16,3% võrra (2013 – 336 haigusjuhtu, 2012 – 289 haigusjuhtu), anogenitaalsetesse herpesviirusnakkustesse – 12,5% võrra (2013 – 27 haigusjuhtu, 2012 – 24 haigusjuhtu). Haigestumine süüfilisse (2013 – 5 haigusjuhtu, 2012 – 6 haigusjuhtu) ja gonokokknakkusesse (2013 – 21 haigusjuhtu, 2012 – 23 haigusjuhtu) on 2012. aastaga võrdne.

2013. aastal registreeriti üks **HIV-tõve** haigusjuht (2012. aastal – kaks), avastatud **HIV-nakkuste** arv on 9,8% võrra vähem.

Muudest nakkushaigustest: 2013. aastal registreeriti neli neerusündroomiga hemorraagilist palaviku, üks trihhinelloos, kaks ehhinokokkoosi, üks leptospiroos. Haigestumine sügelistesse vähenes 7,3% võrra (2013. aastal – 178 haigusjuhtu, 2012. aastal – 192 haigusjuhtu).

Lyme'i tõppe (ehk puukborrelioosi) haigestumine vähenes 2013. aastal 8,5% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2012. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	24	6,0	1
Harjumaa	10	7,8	15
Hiiumaa	0	0,0	
Ida-Virumaa	0	0,0	
Narva	1	1,5	1
Jõgevamaa	0	0,0	1
Järvamaa	2	5,6	2
Läänemaa	1	3,7	3
Lääne-Virumaa	1	1,5	1
Põlvamaa	2	6,5	
Pärnumaa	14	15,9	8
Raplamaa	2	5,5	2
Saaremaa	27	78,2	8
Tartumaa	5	3,3	1
Valgamaa	0	0,0	
Viljandimaa	4	7,3	2
Võrumaa	4	10,7	2
Kokku	97	7,2	

Loomahammustuste arv on vähenenud 8,4% võrra (2013. a – 174, 2012. a – 190).

Inimesi hammustanud loomad:

koer – 98 (56,3% juhtudest),

kass – 71 (40,8% juhtudest),

hiir – 2 (1,1% juhtudest),

deegu – 1 (0,6% juhtudest),

naarits – 1 (0,6% juhtudest),

rott – 1 (0,6% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud kõhutüüfust/paratüüfusi, botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, leetreid, punetisi, mumpsit, puukentsefaliiti, tulareemiat, listerioosi, teetanust, toksoplasmoosi, malaariat.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01.- 28.02.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	1	Araabia Ühendemiraadid
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa

Gripp	2	Valgevene, USA
Kampülobakterenteriit	3	Mehhiko, Vietnam, Leedu
Lambliiaas (giardiaas)	1	Egiptus
Läkaköha	1	Soome
Leptospiroos	1	Tai
Nakkuslik mononukleosis	4	Suurbritannia, USA, Austria, Hispaania
Noroviirusnakkus	1	Egiptus
Puukborrelioos (Lyme'i tõbi)	1	Soome
Rotaviirusenteriit	6	Egiptus
Salmonelloos	2	Egiptus, Tansaania
Sugulisel teel levivad klamüüdiahaigused	2	Austria
Tuberkuloos	1	Soome
Tuulerõuged	3	Soome, Suurbritannia, Venemaa
Sügelised e skaabies	2	Norra, Soome
KOKKU	32	

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Gripiviiruse levik Euroopas ja maailmas

Euroopa gripiseirevõrgustiku andmetel hinnati haigestumuse intensiivsust kõrgeks Belgias, Saksamaal ja Soomes, madalaks - Küprosel, Poolas ja Suurbritannias.

Ülejäänud riigid hindavad haigestumuse intensiivsust keskmiseks.

Kogu Euroopas tsirkuleerivad üheaegselt kolm gripi viiruse tüüpi: A-gripiviirus alatüüp A(H1N1)pdm09, B-gripi viirus ja A-gripiviirus alatüüp H3N2, domineerivaks on A(H1N1)pdm09.

Leetritesse ja punetistesse haigestumine Euroopas (allikas: *Measles and Rubella Monitoring, February 2013*)

Leetrid

Ajavahemikul jaanuar kuni detsember 2012 registreeriti 29 Euroopa ja EEA riigis 8 230 leetrite haigusjuhtu. 94% haigusjuhtudest teatasid Prantsusmaa, Hispaania, Rumeenia ja Itaalia.

Haigusjuhtude arv ajavahemikul jaanuar-detsember 2012 on tunduvalt väiksem võrreldes 2011. aasta sama perioodiga, kuid samas ületas teavitamistase leetrite elimineerimise sihtmärki – 1 haigusjuht/1000000 elaniku kohta. Agrigeeritud teavitamistase moodustas 16,4 haigusjuhtu/1000000 elaniku kohta. 12 riigis oli teavitamistase madalam kui 1 haigusjuht/1000000 elanike kohta.

Vaktsineerimisstaatus selgitati välja 7 754 juhul, kellest 83% olid vaktsineerimata. Vanusrühmas 1-4 aastat olid 77% lastest vaktsineerimata.

Viimase 12 kuu jooksul ei ole registreeritud ühtegi leetritest tingitud surmajuhtu, kuid seitsmel juhul raskendus haigus entsefaliidiga. Leetrite levik Euroopas jätkub, samas ei ole registreeritud uusi suuri puhanguid.

Punetised

Ajavahemikul 1. jaanuar kuni 31. detsember 2012 registreeriti 26 Euroopa ja EEA riigis 27276 punetiste haigusjuhtu, neist 99% registreeriti Rumeenias ja Poolas.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013. a 3 kuud		2012. a 3 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	0/0	0,0/0,0	0/0	0,0/0,0	
Salmonelloos	15	1,1	29	2,2	Vähenes 48,3% võrra
Rotaviirusenteriit	334	24,9	244	18,2	Suurenes 36,9% võrra
Norwalk-viirusnakkus	574	42,8	267	19,9	Suurenes 2,1 korda
Soolenakkuste summa	1385	103,4	1055	78,7	Suurenes 31,3% võrra
Meningokokknakkus	4	0,3	2	0,1	
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	13	1,0	12	0,9	
Leegionärihaigus	3	0,2	2	0,1	
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	6	0,4	5	0,4	
Leptospiroos	1	0,07	1	0,07	
Leetrid	1	0,07	0	0,0	
Malaaria (sissetoodud)	0	0,0	1	0,07	
HIV-nakkus	84	6,3	92	6,9	Vähenes 8,7% võrra
HIV- tõbi	4	0,3	6	0,4	
Puukentsefaliit	0	0,0	0	0,0	
Lyme'i tõbi	131	9,8	158	11,8	Vähenes 17,1% võrra
Viirushepatiitid kokku	74	5,5	92	6,9	Vähenes 19,6% võrra
sh äge A-viirushepatiit	2	0,1	29	2,2	Vähenes 14,5 korda
äge B-viirushepatiit	4	0,3	1	0,07	
äge C-viirushepatiit	6	0,4	4	0,3	

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta sama perioodiga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 31,3% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 65,6% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 73,7%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 88,9% võrra (2013. a – 51 haigusjuhtu, 2012. a – 27 haigusjuhtu), lambliasi – 18,2% võrra (2013. a – 66 haigusjuht, 2012. a – 54 haigusjuhtu), rotaviirusenteriiti – 36,9% võrra, Norwalk-viirusnakkusesse – 2,1 korda, muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 54,3% võrra (2013. a – 71 haigusjuhtu, 2011. a – 46 haigusjuhtu). Haigestumine salmonelloosi vähenes 48,3% võrra, täpsustamata soolenakkustesse – 30,6% võrra (2013. a – 254 haigusjuhtu, 2012. a – 366 haigusjuhtu), *Yersinia enterocolitica* enteriiti – 11,8% võrra (2013. a – 15 haigusjuht, 2012. a – 17 haigusjuhtu). Haigestumine shigelloosi (2013. a – 2 haigusjuhtu, 2012. a – 3 haigusjuhtu) ja *E. coli* soolenakkusesse (2013. a – 1 haigusjuht, 2012. a – 2 haigusjuhtu) on 2012. aastaga võrdne.

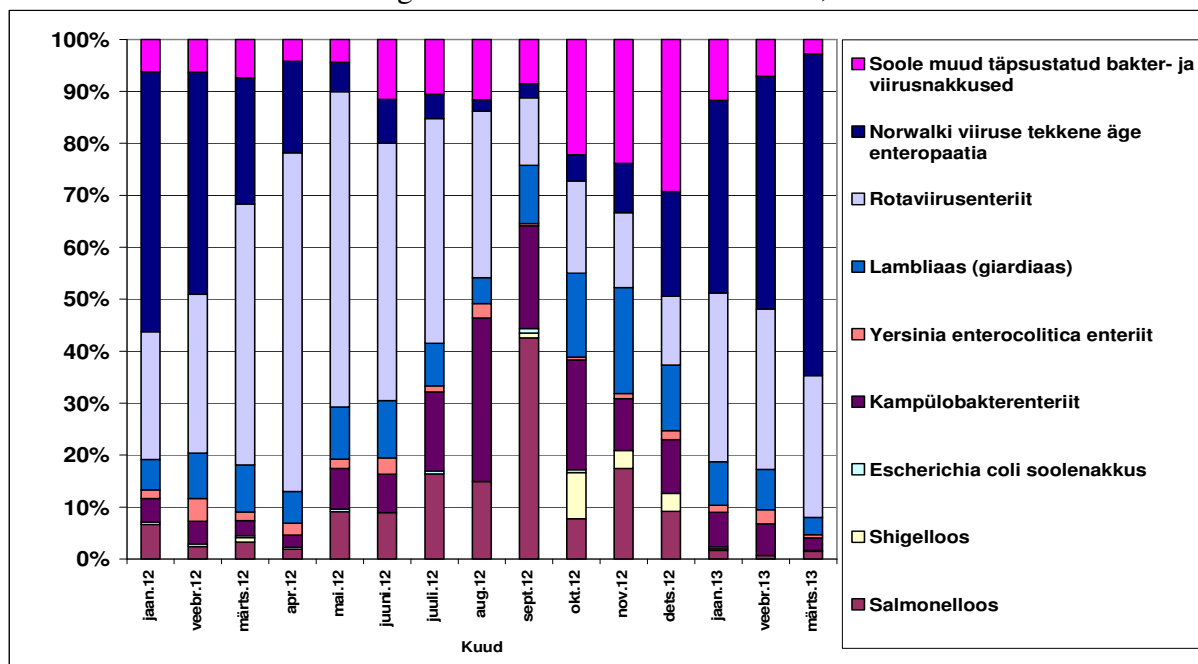
Salmonelloosi tekitajateks olid: *Salmonella Enteritidis* – 26,6%, *Salmonella Typhimurium* – 26,6%, *Salmonella Derby* – 6,7%, *Salmonella Heidelberg* – 6,7%, *Salmonella Infantis* – 6,7%, *Salmonella Poona* – 6,7%, *Salmonella Stanley* – 6,7%, *Salmonella spp* – 13,3%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 66,7%, *Campylobacter* spp – 33,3%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei* (50,0%) ja *Shigella dysenteriae* (50,0%).

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirus – 71,8%, astrovviirus – 5,6%, enteroviirused – 8,5%, *Aeromonas* spp – 1,4%, *Clostridium difficile* – 1,4%, *Clostridium perfringens* – 11,3%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

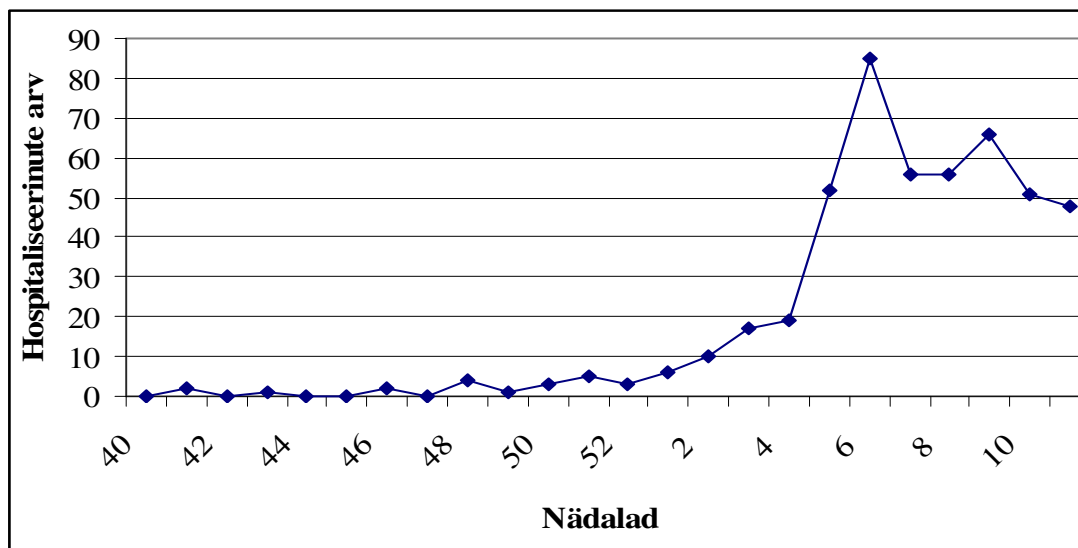
Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine pneumokokknakkusesse suurenes 32% võrra (2013. a – 33 haigusjuhtu, 2012. a – 25 haigusjuhtu). Samuti on suurenenud haigestumine meningokokknakkusesse (2013. a – 4 haigusjuhtu, 2012. a – 2 haigusjuhtu), leegionärihaigusesse (2013. a – 3 haigusjuhtu, 2012. a – 2 haigusjuhtu), leetritesse ja muudesse viirusentsefaliitidesse ja –meningiitidesse (2013. a – 4 haigusjuhtu, 2012. a – 2 haigusjuhtu). Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 2,2 korda (2013. a – 2024 haigusjuhtu, 2012. a – 4375 haigusjuhtu), läkakõhasse – 5,9 korda (2013. a – 15 haigusjuhtu, 2012. a – 88 haigusjuhtu), sarlakitesse – 2,1 korda (2013. a – 165 haigusjuhtu, 2012. a – 354 haigusjuhtu), tuberkuloosi – 10,6% võrra (2013. a – 42 haigusjuhtu, 2013. a – 47 haigusjuhtu). Samuti vähenes haigestumine mumps (2013. a – ei esinenud, 2012. a – 2 haigusjuhtu) registreeritud juhtude arv. Haigestumine *Haemophilus influenzae* nakkusesse on 2012. aastaga võrdne

Gripp ja ülemiste hingamisteede viirusnakkused

Märtsis hakkas langema ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestumine, kuid grippi haigestumuse intensiivsus püsis keskmisel, stabiilsel tasemel väikse languskaldusega. Ringlevate viiruste etioloogilises struktuuris on toimunud väikesed muutused, langema on hakanud gripiviiruste osakaal ning kasvama RS-viiruste, paragripi- ja adenoviiruste osakaal. Laboratoorse kinnituse said 202 A gripiviirust, neist 2 olid A(H3N2) ja 39 B-gripiviirus.

Gripist tingitud hospitaliseerimiste arv püsis stabiilsel ja võib öelda, et isegi suhteliselt kõrgel tasemel. E-Tervise SA terviseinfosüsteemi andmetel on märtsis gripi tõttu hospitaliseeritud 183 inimest.

Viimaste märtsi nädalate iseärasusena on olnud kõige enam hospitaliseeritud täiskasvanute ja vanemeealiste vanuserühmas.

Märtsis lisandus ka üks surmajuht, gripist põhjustatud tüsistustesse suri 72 aastane meesterahvas.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on vähenenud 17,1% võrra. Registreeriti kaks A-viirushepatiidi haigusjuhtu (2012. aastal oli 29), neli ägeda B-viirushepatiidi haigusjuhtu (2012. aastal oli üks) ja 6 ägeda C-viirushepatiidi haigusjuhtu (2012. aastal oli 4).

2013. aastal registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 10,8% (8 haigusjuhtu) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 73,0% (54 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine klamüüdiannakkustesse on 2012. aastaga võrdne (2013. a – 445 haigusjuhtu, 2012. a – 456 haigusjuhtu). Haigestumine süüfilisse on vähenenud 40,0% võrra (2013. a – 6 haigusjuhtu, 2012. a – 10 haigusjuhtu) ja gonokokknakkusesse – 34,1% võrra (2013. a – 29 haigusjuhtu, 2012. a – 44 haigusjuhtu).

2013. aastal registreeriti neli **HIV-tõve** haigusjuhtu (2012. aastal – kuus), avastatud **HIV-nakkuste** arv on 8,7% võrra väiksem.

Muudest nakkushaigustest on 2013. aastal registreeriti kuus neerusündroomiga hemorraagilist palaviku juhtu (2012. a – 5), üks trihhinelloos (2012. a ei esinenud), kaks ehhinokokoosi (2012. a ei esinenud), üks leptospiroos (2012. a – ka üks).

Lyme'i tõppe (ehk puukborrelioosi) haigestumine vähenes 2013. aastal 17,1% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2013. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	31	7,7	1
Harjumaa	10	7,8	17
Hiiumaa	0	0,0	
Ida-Virumaa	1	1,0	
Narva	2	2,9	1
Jõgevamaa	1	2,7	2
Järvamaa	3	8,4	2
Läänemaa	4	14,7	6
Lääne-Virumaa	2	3,0	2
Põlvamaa	2	6,5	
Pärnumaa	24	27,2	9
Raplamaa	3	8,2	2
Saaremaa	34	98,5	12
Tartumaa	6	4,0	1
Valgamaa	0	0,0	
Viljandimaa	4	7,3	2
Võrumaa	4	10,7	3
Kokku	131	9,8	

Loomahammustuste arv on vähenenud 15,4% võrra (2013. a – 252, 2012. a – 298).

Inimesi hammustanud loomad:

koer – 147 (58,3% juhtudest),

kass – 97 (38,5% juhtudest),

ahv – 2 (0,8% juhtudest),

hiir – 2 (0,8% juhtudest),

deegu – 2 (0,8% juhtudest),

naarits – 1 (0,4% juhtudest),

rott – 1 (0,4% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud kõhutüüfust/paratüüfusi, botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, punetisi, mumpsit, puukentsefaliiti, tulareemiat, listerioosi, teetanust, toksoplasmoosi, malaariat.

Eesti on kuulutatud marutaudivabaks riigiks, andis aprilli alguses teada Veterinaar- ja Toiduamet, kinnitades, et vastav deklaratsioon on saadetud Rahvusvahelisele Epizootiate Büroole (OIE) <http://www.vet.agri.ee/?op=news&id=200>. Eestis diagnoositi viimane marutaudijuhtum loomadel 2011. aasta jaanuarikuus, kui leiti nakatunud kährikkoer Põlvamaal Värska vallas mõne kilomeetri kaugusel Eesti Vabariigi -Vene Föderatsiooni maismaapiirist. Sõltumata marutaudivaba maa staatusest jätkab Veterinaar-ja Toiduamet metsloomade marutaudivastast vaktsineerimist riigi lõuna -ning idapiiri aladel, et vältida haiguse taaslevikut Eestisse naaberriikidest pärinevate nakatunud metsloomade vahendusel.

Kasside ja koerte regulaarne marutaudivastane vaktsineerimine on samuti jätkuvalt kohustuslik.

Esimene teade marutõppe surnud inimese kohta Eestis pärineb Kullamaalt kiriku meetrikaraamatu sissekandest 1713. aastast ja viimane - 1986. aastast Järvamaalt, kui suri 10-aastane tüdruk.

Maailma Terviseorganisatsiooni andmetel registreeritakse maailmas marutõve juhte inimestel rohkem kui 150-s riigis, igal aastal nakatub ja sureb marutõppe üle 55 000 inimese. 40% marutaudi kahtlase looma poolt puretud inimestest on alla 15-aastased lapsed. Enim surevad koerte poolt puretud inimesed. Kiire haava puhastamine ja vaktsineerimine esimeste puremisjärgsete tundide jooksul annab võimaluse ennetada haiguse teket ja selle lõppemist surmaga. Igal aastal vaktsineeritakse maailmas haiguse ennetamiseks üle 15 miljoni inimese, mis aitab hinnanguliselt hoida ära sadu tuhandeid marutaudi surmajuhtumeid aastas.

Marutõbi on äge kesknärvisüsteemi kahjustusega kulgev inimeste nakkushaigus. Inimesel lõppeb ravimata haigus alati surmaga. Haigustekitajaks on marutõve viirus, mis kandub üle inimesele marutaudis looma süljega. Marutõve inkubatsiooniperioodi kestus on keskmiselt 1-2 kuud, olles minimaalselt üks nädal ja maksimaalselt rohkem kui aasta. Inkubatsiooniperioodi pikkus sõltub viiruse sisenemise kohast ja on seda pikem, mida kaugemal see on inimese peaajust.

Veterinaar- ja Toiduamet toonitab, et marutaudiohtu ei tohi alahinnata, sest haigus võidakse taas riiki sisse tuua näiteks ebaseaduslikult imporditud marutaudi vastu vaktsineerimata ja nakatunud lemmiklooma vahendusel. Endiselt tuleb säilitada ettevaatlikus kummaliselt käituvate kodu-ja metsloomade suhtes ning neist koheselt teavitada veterinaarteenistust.

Terviseamet tuletab meelde, et loomade marutaudi oht püsib ka nendes riikides, mis on kuulutatud sellest haigusest vabaks. Marutõppe nakatumise suhtes tuleb olla valvas reisil olles ning kindlasti vaktsineerida ennast enne minekut marutaudi riskipiirkonda.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01.- 31.03.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	2	Araabia Ühendemiraadid, Egiptus
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Enteroviirusmeningiit	1	Filipiinid
Gripp	5	Valgevene, USA, India, Sri Lanka, Lõuna-Aafrika
Kampülobakterenteriit	4	Mehhiko, Vietnam, Leedu, Lõuna-Aafrika
Lambliiaas (giardiaas)	1	Egiptus
Läkakõha	1	Soome
Leetrid	1	Tai
Leptospiroos	1	Tai
Loomahammustus	2	Tai
Nakkuslik mononukleosis	4	Suurbritannia, USA, Austria, Hispaania
Noroviirusnakkus	1	Egiptus
Puukborrelioos (Lyme'i tõbi)	1	Soome

Rotaviirusenteriit	7	Egiptus 6, Tai 1
Salmonelloos	5	Egiptus, Tansaania, Kenya, Malaisia, Tai
Shigelloos	1	Egiptus
Sugulisel teel levivad klamüüdiahaigused	2	Austria
Täpsustamata soolenakkused	3	Egiptus, Malaisia, Soome
Tuberkuloos	1	Soome
Tuulerõuged	3	Soome, Suurbritannia, Venemaa
Sügelised e skaabies	2	Norra, Soome
KOKKU	49	

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Gripiviiruse levik Euroopas ja maailmas (sh A(H7N9 Hiinas)

Grippi ja ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestumine on Euroopa riikides sarnane. Euroopa gripiseirevõrgustiku andmetel hindas märtsis haigestumuse intensiivsust madalaks 14 riiki – Küpros, Kreeka, Island, Iirimaa, Leedu, Malta, Norra, Poola, Prantsusmaa, Portugal, Slovakkia, Suurbritannia, Taani ja Ungari. Ülejäänud riigid hindasid haigestumuse intensiivsust veel keskmiseks.

Uus gripiviirus Hiinas

31.03.2013 teatas Maailma Terviseorganisatsioon (WHO), et Hiinas on kolm inimest nakatunud A/H7N9 gripi viirusega – 2 inimest Šanghais ja üks Anhui provintsis. Kõik haigestumised on alanud köha ja palavikuga ning arenenud edasi raskekujuliseks kopsupõletikuks. Kaks haiget on surnud, kolmas raskes seisundis. Haigetega kokku puutunud inimestel ei ole haigestumist esinenud.

Hiina tervisekaitseteenistus tegeleb nakkusallika ja viiruse levikutee välja selgitamisega.

Leetritesse ja punetistesse haigestumine Euroopas

Leetrid

Ajavahemikul veebruar 2012 - jaanuar 2013 registreeriti 29-s Euroopa ja EEA riigis 8 032 leetrite haigusjuhtu, millest 94% moodustasid Prantsusmaa, Hispaania, Rumeenia, Suurbritannia ja Itaalia poolt teatatud juhud.

2012. aastal registreeritud haigusjuhtude arv on tunduvalt väiksem võrreldes 2011 aastaga, kuid samas ületas agrigeeritud teavitamistase (15,8 haigusjuhtu/ 1 000 000 elaniku kohta) leetrite elimineerimise sihtmärki (üks haigusjuhtu/1 000 000 elaniku kohta). 13 riiki saavutasid viimase 12 kuu jooksul nimetatud leetrite elimineerimise sihtmärgi.

Vaktsineerimisstaatus oli teada 7 613 haigestunu kohta, neist 83% olid vaktsineerimata.

Vanuses 1-4. a olid 77% haigestunutest vaktsineerimata.

Ajavahemikul veebruar 2012 - jaanuar 2013 ei ole registreeritud ühtegi surmajuhtu leetritesse, kuid seitsmel juhul raskendus haigus entsefaliidiga. Leetrite levik Euroopas jätkub, leetrite puhangud jätkuvad Suurbritannias ja Rootsisis.

Suurbritannia

Tervisekaitse Agentuuri (HPA) 18.03.2013 andmetel jätkub leetrite puhang riigi kirdeosas, kus registreeriti alates 2012. aasta septembrist 104 kinnitatud ja 93 tõenäolist haigusjuhtu.

Suurim osa haigestunutest moodustasid vaktsineerimata koolilapsed ja noored täiskasvanud. 41% haigestunutest olid vanuses 10-19 aastat.

2012. aastal registreeriti Suurbritannias kokku 2016 leetrite haigusjuhtu, mis olid seotud nii Merseyside ja Sussex pikaajaliste puhangutega, kui ka Inglismaa ja Wales regioonide rändkogukondades esinenud mitme väiksema puhanguga.

Rootsi

2013. aasta veebruaris teatas Rootsi Nakkushaiguste Instituut (SMI) mitmest kinnitatud haigusjuhtudega leetrite puhangust Uppsala ja Stockholmi regioonides. Puhangu esmajuht oli välismaalt naasnud Rootsi kodanik. Stockholmis registreeriti viimane haigusjuht 2. veebruaril. Uppsala regioonis puhang jätkub, mõned haigestunud vajasisid haiglaravi.

Punetised

Ajavahemikul veebruar 2012 - jaanuar 2013 registreeriti 26-s Euroopa ja EEA riigis 26 129 punetiste haigusjuhtu, neist 99% esines Rumeenias ja Poolas.

Rahvusvaheline A-viirushepatiidi puhang Taanis, Soomes, Norras ja Rootsis

Viimase 6 kuu jooksul registreeriti Taanis, Soomes, Norras ja Rootsis 56 A-viirushepatiidi haigusjuhtu, neist 16 olid põhjustatud viiruse IB serotüübi poolt. Epidemioloogilised uuringud seostavad haigestumist külmutatud marjade tarbimisega. Haigusjuhud ei ole reisimisega seotud. Riikide rahvatervise ja toiduohutuse asutused soovivad keeta külmutatud marju enne puhangu asjaolude lõplikku selgumist.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013. a 4 kuud		2012. a 4 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	0/0	0,0/0,0	0/0	0,0/0,0	
Salmonelloos	26	1,9	34	2,5	Vähenes 23,5% võrra
Kampülobakterenteriit	84	6,3	33	2,5	Suurenes 2,5 korda
Rotaviirusenteriit	681	50,8	414	30,9	Suurenes 64,5% võrra
Norwalk-viirusnakkus	658	49,1	313	23,4	Suurenes 2,1 korda
Soolenakkuste summa	1669	124,6	950	70,9	Suurenes 75,7% võrra
Meningokokknakkus	5	0,4	2	0,1	Suurenes 2,5 korda
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	21	1,6	18	1,3	Suurenes 16,7% võrra
Leegionärihaigus	4	0,3	2	0,1	Suurenes 2 korda
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	6	0,4	5	0,4	
Leptospiroos	1	0,07	1	0,07	
Leetrid	2	0,1	2	0,1	
Malaaria (sissetoodud)	0	0,0	1	0,07	
HIV-nakkus	120	9,0	119	8,9	
HIV- tõbi	6	0,4	8	0,6	
Puukentsefaliit	0	0,0	0	0,0	
Lyme'i tõbi	161	12,0	190	14,2	Vähenes 15,3% võrra
Viirushepatiitid kokku	97	7,2	118	8,8	Vähenes 17,8% võrra
sh äge A-viirushepatiit	3	0,2	36	2,7	Vähenes 12,0 korda
äge B-viirushepatiit	4	0,3	1	0,07	
äge C-viirushepatiit	11	0,8	4	0,3	Suurenes 2,8 korda

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta sama perioodiga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 75,7% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 80,2% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 76,5%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 2,5 korda, lambliaasi – 45,7% võrra (2013. a – 102 haigusjuht, 2012. a – 70 haigusjuhtu), rotaviirusenteriiti – 64,5% võrra, Norwalk-viirusnakkusesse – 2,1 korda, muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 59,6% võrra (2013. a – 91 haigusjuhtu, 2011. a – 57 haigusjuhtu). Haigestumine salmonelloosi vähenes 23,5% võrra, *Yersinia enterocolitica* enteriiti – 15,0% võrra (2013. a – 20 haigusjuht, 2012. a – 23 haigusjuhtu). Samuti on vähenenud haigestumine *E. coli* soolenakkusesse (2013.a – 1 haigusjuht, 2012.a – 3 haigusjuhtu). Haigestumine shigelloosi (2013.a – 4 haigusjuhtu, 2012.a – 3 haigusjuht) on 2012. aastaga võrdne.

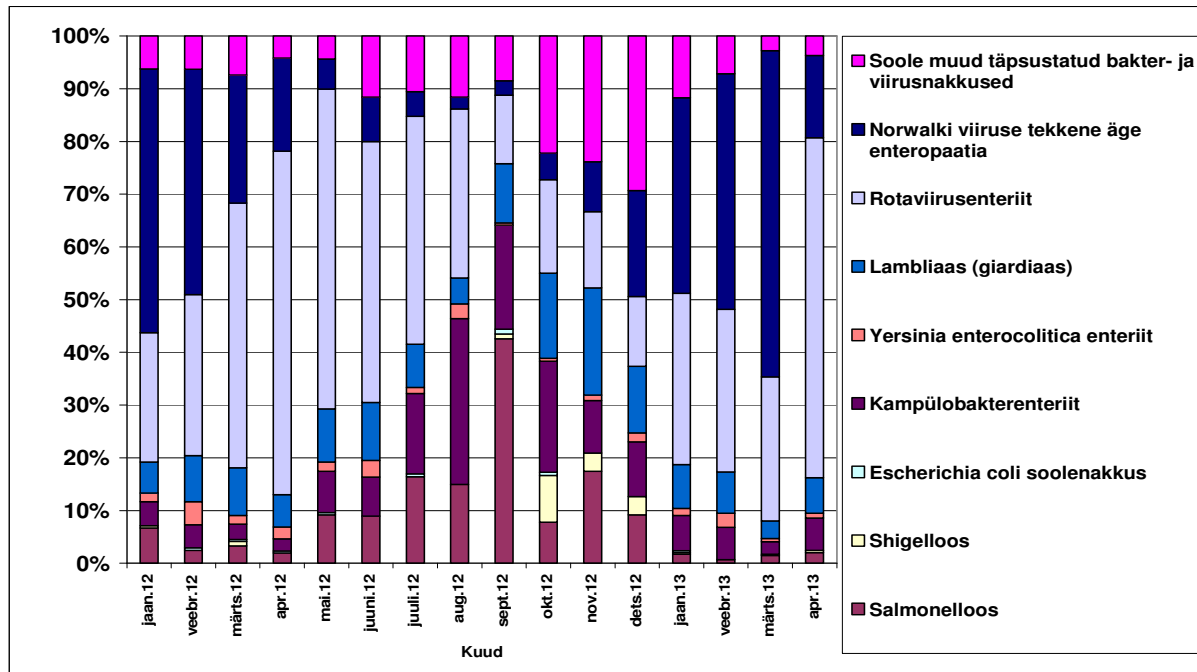
Salmonelloosi tekitajateks olid: *Salmonella* Enteritidis – 30,8%, *Salmonella* Typhimurium – 23,1%, *Salmonella* Agona – 3,8%, *Salmonella* Derby – 3,8%, *Salmonella* Heidelberg – 3,8%, *Salmonella* Infantis – 3,8%, *Salmonella* Pona – 3,8%, *Salmonella* Rissen – 3,8%, *Salmonella* Singapore – 3,8%, *Salmonella* Stanley – 7,7%, *Salmonella* spp – 11,6%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 71,4%, *Campylobacter coli* – 1,2%, *Campylobacter fetus* – 1,2%, *Campylobacter spp* – 26,2%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei* (25,0%), *Shigella flexneri* (50,0%) ja *Shigella dysenteriae* (25,0%).

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirus – 69,2%, astrovirus – 8,8%, enteroviirused – 8,8%, *Aeromonas spp* – 1,1%, *Clostridium difficile* – 2,2%, *Clostridium perfringens* – 9,9%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine pneumokokknakkusesse suurenes 24,4% võrra (2013. a – 51 haigusjuhtu, 2012. a – 41 haigusjuhtu), leegionärihaigusesse – 2 korda, meningokokknakkusesse – 2,5 korda, *Haemophilus influenzae* nakkusesse – 16,7% võrra. Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 46,5% võrra (2013. a – 2845 haigusjuhtu, 2012. a – 5319 haigusjuhtu), läkakõhasse – 5,6 korda (2013. a – 17 haigusjuhtu, 2012. a – 95 haigusjuhtu), sarlakitesse – 47,5% võrra (2013. a – 240 haigusjuhtu, 2012. a – 457 haigusjuhtu). Haigestumine mumpsi (2013. a – 4 haigusjuhtu, 2012. a – 3 haigusjuhtu), leetritesse ja muudesse viirusentsefaliitidesse ja – meningiitidesse (2013. a – 4 haigusjuht, 2012. a – 3 haigusjuhtu) on 2012. aastaga võrdne.

Gripp ja ülemiste hingamisteede viirusnakkused

Jaauarist alates keskmisel tasemel püsinud gripi intensiivsust hinnati aprillis madalaks, ringlevate viiruste struktuur muutus polüetioloogiliseks.

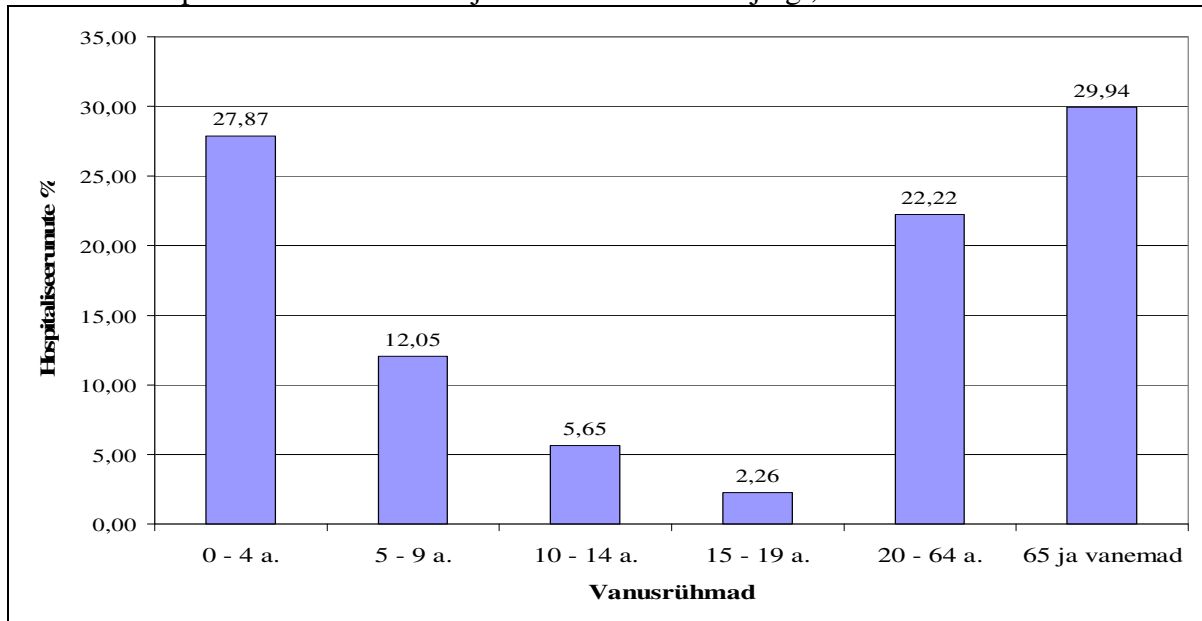
Gripiviirustest põhjustatud haigestumiste osakaal langes 27 protsendini, kuid rääkida gripi vaibumisest aprillis ei olnud veel võimalik, kuna gripiviiruse poolt põhjustatud haigusjuhte registreeriti praktiliselt kõikides maakondades ning hospitaliseeritud inimeste arv püsis suhteliselt kõrgel tasemel.

Laboratoorse kinnituse said aprillis 76 gripiviirust, neist 54 olid A- ja 22 B-gripiviirust. Muudest respiratoorseid viirusnakkusi põhjustavatest viirustest oli haigestumine valdavalt seotud RS-viirusega ning lisaks on hakanud kasvama paragripi ja metapneumoviirusega (hMPV) seotud haigestumised.

Hospitaliseerimist vajavate inimeste arv E-Tervise SA andmete põhjal

E-Tervise SA terviseinfosüsteemi andmetel on hooaja algusest gripi tõttu hospitaliseeritud 562 inimest, neist aprillis 103 inimest, üle poole on täiskasvanud ja vanemaealised patsiendid. Hospitaliseerimist vajavate inimeste arv on võrreldes 2011/2012 hooajaga suurenenud kõikides vanusrühmades keskmiselt 2 korda (ehk 103,4%), neist täiskasvanute vanusrühmas 20-65 on viiekordistunud (ehk 441,7%), vanemaealiste vanusrühmas oli kasv 2,3 korda, laste vanusrühmas 0-4 ja vanusrühmas 4-15 oli vastavalt 33,3 ja 74% võrra.

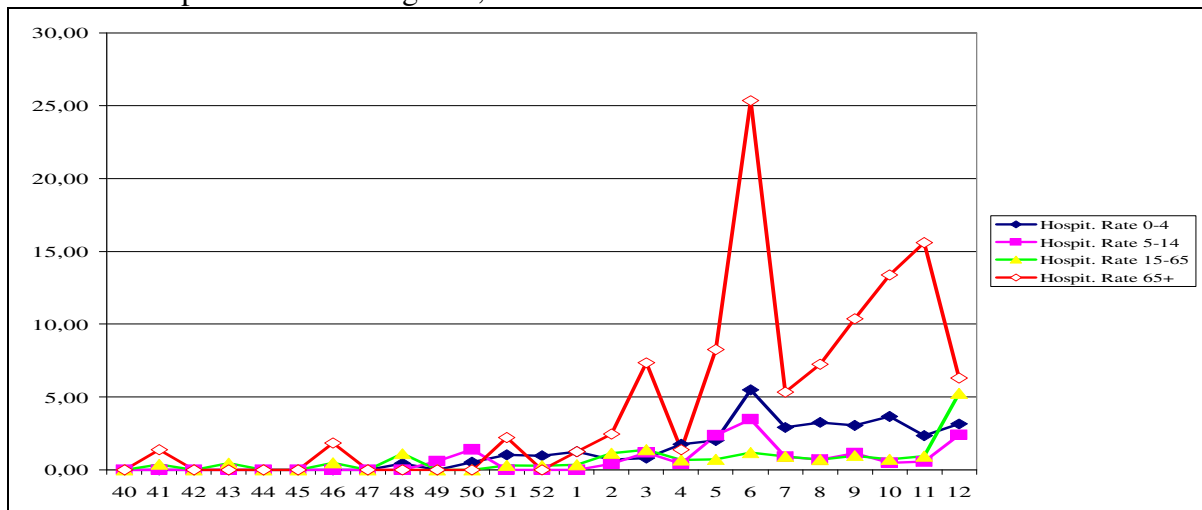
Joonis 2. Hospitaliseeritud inimeste jaotus vanusrühmade järgi, %

Hospitaliseerimise sageduse suhe (inimeste arv vanusrühmas, kes vajavad gripi tõttu hospitaliseerimist kogu samas vanusrühmas haigusjuhtumite arvu kohta) kinnitab, et olenevalt nädalast oli vanemaealiste haigestunute hospitaliseerimise sagedus kaks kuni üheksa korda kõrgem laste hospitaliseerimise sagedusest.

Selle hooaja omapäraks on suhteliselt kõrge hospitaliseerimise sagedus täiskasvanute kuni 65.a vanusrühmas, mis ületab viimastel nädalatel väikelaste hospitaliseerimise sageduse. Üheks põhjuseks võib pidada gripijargsete tüsistuste tekkimist haigena töö käimise tagajärjel.

Joonis 3. Hospitaliseerimise sagedus, %

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on vähenenud 17,8% võrra. Registreeriti kolm A-viirushepatiidi haigusjuhtu (2012. aastal oli 36), neli ägeda B-viirushepatiidi haigusjuhtu (2012. aastal oli üks) ja 11 ägeda C-viirushepatiidi haigusjuhtu (2012. aastal oli 4).

2013. aastal registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 9,3% (9 haigusjuhtu) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 72,2% (70 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine klamüüdiannakkustesse on 2012. aastaga võrdne (2013. a – 563 haigusjuhtu, 2012. a – 565 haigusjuhtu). Haigestumine süüfilisse on suurenenud 30,0% võrra (2013. a – 13 haigusjuhtu, 2012. a – 10 haigusjuhtu). Haigestumine gonokokknakkusesse on vähenenud 23,6% võrra (2013. a – 42 haigusjuhtu, 2012. a – 55 haigusjuhtu).

2013. aastal registreeriti 6 **HIV-tõve** haigusjuhtu (2012. aastal – 8), avastatud **HIV-nakkuste** arv on 2012. aastaga võrdne.

Muudest nakkushaigustest: 2013. aastal registreeriti kuus neerusündroomiga hemorraagilist palaviku (2012. a – 5), üks trihhinelloos (2012. a ei esinenud), kaks ehhinokokoosi (2012. a ei esinenud), üks leptospiroos (2012. a – ka üks) ja üks listerioos (2012. a – ka üks).

Lyme'i tõppe (ehk puukborrelioosi) haigestumine vähenes 2013. aastal 15,3% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2013. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	35	8,7	1
Harjumaa	17	13,2	23
Hiiumaa	2	20,0	1
Ida-Virumaa	1	1,0	
Narva	2	2,9	1
Jõgevamaa	1	2,7	2
Järvamaa	4	11,1	3
Läänemaa	5	18,4	7
Lääne-Virumaa	2	3,0	2
Põlvamaa	3	9,8	
Pärnumaa	34	38,6	13
Raplamaa	3	8,2	2
Saaremaa	37	107,2	14
Tartumaa	6	4,0	1
Valgamaa	1	3,0	
Viljandimaa	4	7,3	2
Võrumaa	4	10,7	3
Kokku	161	12,0	

Loomahammustuste arv on vähenenud 15,6% võrra (2013. a – 345, 2012. a – 409).

Inimesi hammustanud loomad:

koer – 210 (60,9% juhtudest),

kass – 126 (36,5% juhtudest),

deegu – 3 (0,8% juhtudest),

ahv – 2 (0,6% juhtudest),

hiir – 2 (0,6% juhtudest),

naarits – 1 (0,3% juhtudest),

rott – 1 (0,3% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud kõhutüüfust/paratüüfusi, botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, punetisi, puukentsefaliiti, tulareemiat, teetanust, toksoplasmooosi, malaariat.

Alates 1. aprillist 2013 ei registreerita Eestis järgmisi nakkus- ja parasiithaigusi: soole täpsustamata bakter- ja viirusnakkused, nakkuslik mononukleosis, anogenitaalsed herpesviirusnakkused, askaridiaas, enterobiaas ja sügelised.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01.- 30.04.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	2	Araabia Ühendemiraadid, Egiptus
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Enteroviirusmeningiit	1	Filipiinid
Gripp	5	Valgevene, USA, India, Sri Lanka, Lõuna-Aafrika
Kampülobakterenteriit	8	Egiptus 4, Mehhiko, Vietnam, Leedu, Maroko, Lõuna-Aafrika
Lambliiaas (giardiaas)	1	Egiptus
Läkakõha	2	Soome, Tansaania
Leetrid	2	Tai
Leptospiroos	1	Tai
Loomahammustus	2	Tai
Meningokokknakkus	1	Venemaa
Nakkuslik mononukleosis	4	Suurbritannia, USA, Austria, Hispaania
Noroviirusnakkus	2	Egiptus, Hiina
Puukborrelioos (Lyme'i tõbi)	2	Soome, Saksamaa
Rotaviirusenteriit	12	Egiptus 10, Tai 1, Soome 1
Salmonelloos	10	Egiptus 2, Tansaania, Kenya, Malaisia, Tai 3, Valgevene 2
Shigelloos	1	Egiptus
Sugulisel teel levivad klamüüdiahaigused	3	Austria 2, Soome 1
Täpsustamata soolenakkused	3	Egiptus, Malaisia, Soome

Tuberkuloos	1	Soome
Tuulerõuged	3	Soome, Suurbritannia, Venemaa
Sügelised e skaabies	2	Norra, Soome

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Gripiviiruse levik Euroopas ja maailmas

Grippi ja ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestumise tendents on sarnane pea kõikides Euroopa riikides. Euroopa gripiseirevõrgustiku andmetel hindasid haigestumuse intensiivsust keskmiseks aprillis vaid Läti, Holland ja Rootsi. Ülejäänud riigid hindavad haigestumuse intensiivsust madalaks.

Uus gripiviirus Hiinas

Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) andmetel on Hiinas 30. aprilli seisuga laboratoorselt diagnoositud 108 viiruse A/H7N9 haigusjuhtu, millest 22 on lõppenud surmaga ning ülejäänud haiged on hospitaliseeritud. Haigusjuhud esinesid kuues Hiina idaprovintsis: Shanghai, Jiangsus, Zhejiang, Anhui, Henan ja Beijing. Nende provintside elanike koguarv on 330 mln inimest.

Enamik haiglaravi vajanutest põdes raskekujulist kopsupõletikku. Haigestunud olid vanuses 4 kuni 89 eluaastat, keskmine vanus 64 a.

Hiina veterinaarteenistuse andmetel on laboratoorselt uuritud 80 000 proovi tuvidelt, kanadelt ja partidelt ning nendest osutus positiivseks ainult 40 proovi. Lindudeturud on käesoleval ajal suletud.

Nakkusallikas ja viiruse levikutee on selgitamisel. Puhang on seotud uue A-gripiviiruse alatüübiga (H7N9), mis sisaldab erinevate linnuviiruste A(H7N9) ja A(H9N2) geene.

Kõige tõenäolisem on viiruse A(H7N9) asümptomaatiline levik kodulindudel ning edasi juhuslikud nakatumised kas kodulindude või kodulindude toodanguga kokkupuutunud inimeste hulgas. Haigestunud on peamiselt seotud eluskanade või kanaliha töötlemisega.

Viirus on madala patogeensusega lindudele, kuid võib nakatada imetajaid sh ka inimesi ja ta on kergema edasi kandumisega võrreldes teiste linnugripi viirustega. Patogeensus inimeste suhtes on kõrge, riskifaktoriks loetakse hetkel kõrget vanust.

Pidevat viiruse levikut inimeselt inimesele ei ole täheldatud. Meditsiinilise jälgimise all on üle 1000 haigetega kokku puutunud inimest. Ühes peres registreeriti haigestumine, mille puhul kahtlustati haiguse võimalikku levikut inimeselt inimesele, kuid suurema tõenäosusega oli tegemist ühise nakkusallikaga.

Täiendavalt on leitud üks laboratoorselt kinnitatud juht - 4-aastane asümptomaatilise haiguskuluga poiss, kellel avastati viirus kontaktsete isikute uurimise käigus. Poisi isa on Beijingis esimene haigestunu ning tema haigestumine oli seotud kodulindude ostmisega.

Haiguse kiire geograafiline levik on peamiselt seotud sihipärase ja põhjaliku haigete käitlemisega.

Seoses uut tüüpi gripiviiruse poolt põhjustatud haigusjuhtude esinemisega ei ole WHO soovitanud kehtestada reisikeeldu ega muid täiendavaid piiranguid reisimiseks Hiinasse.

Riskipiirkondades viibides tuleb pidevalt jälgida kohalikku epidemioloogilist olukorda ning järgida hügieenireeglite täitmist.

A-viirushepatiidi puhang Taanis, Soomes, Norras ja Rootsis

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) andmetel sagenes Taanis, Soomes, Norras ja Rootsis haigestumine A-viirushepatiiti.

Ajavahemikul 1.10.2012-8.05.2013 registreeriti nendes riikides 28 laboratoorselt kinnitatud HAV haigusjuhtu täpsustatud haigustekitaja genotüübiga IB. Haigestunutel puudus reisianamnees. Lisaks on teavitatud veel 52-st tõenäolisest HAV haigusjuhust, kelle genotüüp on teadmata ning ei ole samuti seotud reisimisega.

Epidemioloogilise uuringu käigus selgus, et haigestumine on suure tõenäosusega seotud külmutatud toormarjade, eeskätt külmutatud maasikate tarbimisega. Toiduproovidest ei ole A-hepatiidi viirust leitud. Ühise levikufaktori väljaselgitamine jätkub. Elanikele on antud soovitusid keeta imporditud külmutatud toormarju enne tarbimist.

Egiptusesse reisimisega seotud A-viirushepatiidi juhud Euroopas

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) andmetel teavitasid 15 EL/EEA riiki 100 HAV haigusjuhust, mis on seotud reisimisega Egiptusesse. Haigestumine toimus ajavahemikul 1.11.2012- 24.04.2013. Haigestunute küsitluse käigus selgus, et nende reisimise kohad olid peamiselt Sharm-El-Sheikh, Hurghada ja Marsa Alam. Võimalikud levikufaktorid on väljaselgitamisel. Kahtlustatakse toidukaudset levikut.

Leetritesse ja punetistesse haigestumine Euroopas

Leetrid Euroopas

Ajavahemikul märts 2012 kuni veebruar 2013 registreeriti 29-s Euroopa ja EEA riigis ning Horvaatias 8499 leetrite haigusjuhtu. 94% haigusjuhtudest olid registreeritud Prantsusmaal, Hispaanias, Rumeenias, Suurbritannias ja Itaalias.

Üldine teavitamistase moodustas 16,6 haigusjuhtu 1000000 elaniku kohta. 16-s riigis oli teavitamistase vähem kui üks haigusjuht 1000000 elaniku kohta.

Vaktsineerimisstaatus selgitati välja 8096 juhul ning selgus, et 82% haigestunutest olid vaktsineerimata.

1-4 aastastest haigestunutest olid 77% vaktsineerimata.

Viimase 12 kuu jooksul ei ole registreeritud ühtegi surmajuhtu leetritesse, kuid kuuel juhul tüsistus haigus entsefaliidiga.

Leetrite levik Euroopas jätkub, leetrite puhangud on registreeritud Suurbritannias ja Taanis.

Leetrite puhang Gruusias

Alates 2013. aastast registreeriti Gruusias üle 3150 leetrite haigusjuhu, neist 2051 Tbilisis. Enamik haigestunutest olid 20 kuni 29-aastased isikud. Hospitaliseeriti 985 inimest, registreeriti 2 surmajuhtu (11-kuuline tüdruk ja 19-aastane mees). Maikuu algusest on haigestunud üle 900 inimese.

Punetised

Ajavahemikul märts 2012 kuni veebruar 2013 registreeriti 26-s Euroopa ja EEA riigis 21 549 punetiste haigusjuhtu, neist 99% registreeriti Rumeenias ja Poolas.

Poliomüeliit Somaalias

Metsiku polioviruse poolt (WPV1) põhjustatud haigusjuht 32-kuulisel tüdrukul registreeriti Banadir regioonis Somaalias. Vaktsineerimine Kesk- ja Lõuna-Somaalias peatati alates 2009. aastast. 14-15. mail 2013 kavandatakse 350 000 lapse vaktsineerimist Banadir regioonis. On planeeritud ka aktiivne lödvahalvatuste seire kogu Somaalia territooriumil ning piirnevates Keenias ja Etioopias.

WHO soovib kõigile riskipiirkondadesse (või -piirkondadest) reisijatele vaktsineerida poliomüeliidi vastu.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013. a 5 kuud		2012. a 5 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	0/0	0,0/0,0	0/0	0,0/0,0	
Salmonelloos	47	3,5	55	4,1	Vähenes 14,5% võrra
Kampülobakterenteriit	122	9,1	51	3,8	Suurenes 2,4 korda
Rotaviirusenteriit	1004	74,9	553	41,3	Suurenes 81,6% võrra
Norwalk-viirusnakkus	708	52,8	326	24,3	Suurenes 2,2 korda
Soolenakkuste summa	2151	160,6	1179	88,0	Suurenes 82,4% võrra
Meningokokknakkus	5	0,4	3	0,2	Suurenes 66,7% võrra
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	26	1,9	22	1,6	Suurenes 18,2% võrra
Leegionärihaigus	4	0,3	3	0,2	
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	6	0,4	6	0,4	
Leptospiroos	1	0,07	1	0,07	
Leetrid	2	0,1	3	0,2	
Malaaria (sissetoodud)	0	0,0	2	0,1	
HIV-nakkus	148	11,0	145	10,8	
HIV- tõbi	6	0,4	11	0,8	Vähem 45,4% võrra
Puukentsefaliit	0	0,0	3	0,2	
Lyme'i tõbi	226	16,9	244	18,2	Vähenes 7,4% võrra
Viirushepatiitid kokku	134	10,0	152	11,3	Vähenes 11,8% võrra
sh äge A-viirushepatiit	4	0,3	41	3,1	Vähenes 10,2 korda
äge B-viirushepatiit	6	0,4	2	0,1	Suurenes 3 korda
äge C-viirushepatiit	17	1,3	6	0,4	Suurenes 2,8 korda

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta sama perioodiga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 82,4% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 79,6% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 74,6%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 2,4 korda, shigelloosi – 2,7 korda (2013.a – 8 haigusjuhtu, 2012.a – 3 haigusjuht), lambliiaasi – 32,2% võrra (2013. a – 123 haigusjuht, 2012. a – 93 haigusjuhtu), rotaviirusenteriiti – 81,6% võrra, Norwalk-viirusnakkusesse – 2,2 korda, muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 59,7% võrra (2013. a – 107 haigusjuhtu, 2011. a – 67 haigusjuhtu). Haigestumine salmonelloosi vähenes 14,5% võrra. Haigestumine *Yersinia enterocolitica* enteriiti ja *E. coli* soolenakkusesse on 2012. aastaga võrdne.

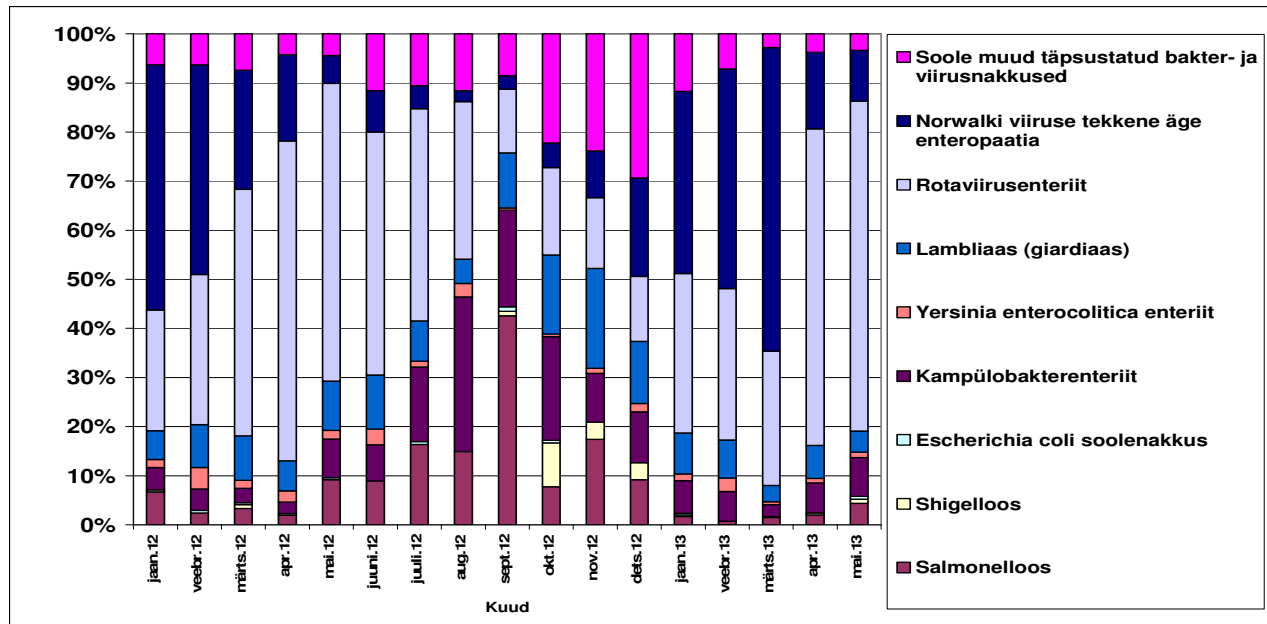
Salmonelloosi tekitajateks olid: *Salmonella* Enteritidis – 29,8%, *Salmonella* Agona – 25,5%, *Salmonella* Typhimurium – 14,9%, *Salmonella* Stanley – 4,2%, *Salmonella* Derby – 2,1%, *Salmonella* Heidelberg – 2,1%, *Salmonella* Infantis – 2,1%, *Salmonella* Poona – 2,1%, *Salmonella* Rissen – 2,1%, *Salmonella* Singapore – 2,1%, *Salmonella* Weltevreden – 2,1%, tüpeerimata salmonellad – 10,6%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 72,1%, *Campylobacter coli* – 6,6%, *Campylobacter fetus* – 0,8%, *Campylobacter* spp – 20,5%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei* 50,0%, *Shigella flexneri* 37,5% ja *Shigella dysenteriae* 12,5%.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirus – 72,0%, enteroviirused – 9,3%, *Clostridium perfringens* – 8,4%, astroviirus – 7,5%, *Clostridium difficile* – 1,9%, *Aeromonas* spp – 0,9%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine pneumokokknakkusesse suurenes 29,4% võrra (2013. a – 66 haigusjuhtu, 2012. a – 51 haigusjuhtu), meningokokknakkusesse – 66,7% võrra, *Haemophilus influenzae* nakkusesse – 18,2% võrra, mumpsi – 2 korda (2013. a – 8 haigusjuhtu, 2012. a – 4 haigusjuhtu), muudesse viirusentsefaliitidesse ja –meningiitidesse – 2,3 korda (2013. a – 7 haigusjuht, 2012. a – 3 haigusjuhtu). Suurenes samuti haigestumine leegionärihaigusesse. Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 40,8% võrra (2013. a – 3747 haigusjuhtu, 2012. a – 6331 haigusjuhtu), läkakõhasse – 5,0 korda (2013. a – 19 haigusjuhtu, 2012. a – 96 haigusjuhtu), sarlakitesse – 41,0% võrra (2013. a – 314 haigusjuhtu, 2012. a – 532 haigusjuhtu). On vähenenud haigestumine leetritesse.

Gripp ja ülemiste hingamisteede viirusnakkused

Maikus jätkus ootuspärane langus ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestumises. Grippi haigestumuse intensiivsus oli madal, laboratoorselt ei kinnitatud ühtegi gripiviirust. Laboratoorselt kinnitati üksikud proovid paragripi-, adeno- ja RS-viiruste suhtes. Mais jõudis haigestumine ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse ja grippi varasematel aastatel jälgitud tavapärasele tasemele. Seega võib lugeda gripihooaja 2012/2013 lõppenuks.

E-Tervise SA infosüsteemi andmeil on gripihooaja algusest gripi tõttu hospitaliseeritud 620 inimest, neist üle poole on täiskasvanud ja vanemaealised patsiendid.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on vähenenud 11,8% võrra. Haigestumise A-viirushepatiiti on vähenenud 10,2 korda, ägedasse B-viirushepatiiti suurenes 3 korda ning ägedasse C-viirushepatiiti suurenes 2,8 korda.

2013. aastal registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 9,7% (13 haigusjuhtu) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 70,1% (94 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine süüfilisse (2013. a – 15 haigusjuhtu, 2012. a – 15 haigusjuhtu) ja klamüüdiannakkustesse (2013. a – 682 haigusjuhtu, 2012. a – 700 haigusjuhtu) on 2012. aastaga võrdne. Haigestumine gonokokknakkusesse on vähenenud 40,2% võrra (2013. a – 52 haigusjuhtu, 2012. a – 87 haigusjuhtu).

2013. aastal registreeritud **HIV-tõve** arv on 45,4% võrra vähem, avastatud **HIV-nakkuste** arv on 2012. aastaga võrdne.

Muudest nakkushaigustest: on 2013. aastal registreeriti kuus neerusündroomiga hemorraagilist palavikku (2012. a – 6), üks trihhinelloos (2012. a ei esinenud), kaks ehinokokkoosi (2012. a ei esinenud), üks leptospiroos (2012. a – üks) ja üks listerioos (2012. a – üks).

Lyme'i tõppe (ehk puukborrelioosi) haigestumine vähenes 2013. aastal 7,4% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2013. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	43	10,7	1
Harjumaa	21	16,3	28
Hiumaa	2	20,0	1
Ida-Virumaa	2	2,0	
Narva	2	2,9	1
Jõgevamaa	1	2,7	2
Järvamaa	4	11,1	3
Läänemaa	5	18,4	8
Lääne-Virumaa	4	6,0	2
Põlvamaa	5	16,3	2
Pärnumaa	56	63,5	17
Raplamaa	7	19,1	3
Saaremaa	50	144,8	17
Tartumaa	13	8,6	7
Valgamaa	1	3,0	
Viljandimaa	5	9,1	2
Võrumaa	5	13,4	5
Kokku	226	16,9	

Loomahammustuste arv on vähenenud 15,4% võrra (2013. a – 528, 2012. a – 624). Inimesi hammustanud loomad:

koer – 341 (64,5% juhtudest),
 kass – 170 (32,2% juhtudest),
 deegu – 3 (0,6% juhtudest),
 hiir – 3 (0,6% juhtudest),
 ahv – 2 (0,4% juhtudest),
 orav – 2 (0,4% juhtudest),
 rott – 2 (0,4% juhtudest),
 kährik – 1 (0,2% juhtudest),
 mügri (vesirott) – 1 (0,2% juhtudest),
 naarits – 1 (0,2% juhtudest),
 rebane – 1 (0,2% juhtudest),
 tundmatu loom – 1 (0,2% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud kõhutüüfust/paratüüfusi, botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, punetisi, puukentsefaliiti, tulareemiat, teetanust, toksoplasmooosi, malaariat.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01.- 31.05.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	2	Araabia Ühendemiraadid, Egiptus
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Enteroviirusmeningiit	1	Filipiinid
Gripp	5	Valgevene 1, USA 1, India 1, Sri Lanka 1, Lõuna-Aafrika 1
H. Influenzae nakkus	1	Suurbritannia
Kampülobakterenteriit	10	Egiptus 3, Mehhiko, Vietnam, Leedu, Maroko, Lõuna-Aafrika, India, Norra
Lambliiaas (giardiaas)	1	Egiptus
Läkaköha	2	Soome, Tansaania
Leetrid	2	Tai 2
Leptospiroos	1	Tai
Loomahammustus	4	Tai 3, Venemaa 1
Meningokokknakkus	1	Venemaa
Nakkuslik mononukleos	4	Suurbritannia, USA, Austria, Hispaania
Noroviirusnakkus	2	Egiptus, Hiina
Puukborrelioos (Lyme'i tõbi)	2	Soome, Saksamaa
Rotaviirusenteriit	12	Egiptus 10, Tai 1, Soome 1
Salmonelloos	11	Egiptus 2, Tansaania 1, Kenya 1, Malaisia 1, Tai 3, Valgevene 3
Shigelloos	4	Egiptus 2, India 1, Sri Lanka 1
Sugulisel teel levivad	5	Austria 2, Soome 2, Iirimaa 1

klamüüdiahaigused		
Täpsustamata soolenakkused	3	Egiptus, Malaisia, Soome
Tuberkuloos	1	Soome
Tuulerõuged	3	Soome, Suurbritannia, Venemaa
Sügelised e skaabies	2	Norra, Soome
KOKKU	80	

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Gripiviiruse levik Euroopas ja maailmas

Uus gripiviirus Hiinas

Maikuu ei lisandunud uusi haigusjuhte. Hiinas on 23.05. seisuga laboratoorselt diagnoositud 131 uut gripiviiruse A(H7N9) haigusjuhtu, millest 36 on lõppenud surmaga. Reisiskeeldu Hiinasse uut tüüpi gripiviiruse poolt põhjustatud haigusjuhtude esinemisega seoses kehtestatud ei ole. Riskipiirkondades viibides tuleb pidevalt jälgida kohalikku epidemioloogilist olukorda ning täita hügieenireegleid, millest informeeritakse elanikkonda.

Leetritesse ja punetistesse haigestumine Euroopas

Leetrid Euroopas

Ajavahemikul aprill 2012 kuni märts 2013 registreeriti 29-s Euroopa ja EEA riigis ning Horvaatias 8127 leetrite haigusjuhtu. 95% haigusjuhtudest olid registreeritud Prantsusmaal, Hispaanias, Rumeenias, Saksamaal, Suurbritannias ja Itaalias.

14-s riigis oli teavitamistase vähem kui üks haigusjuht 1000000 elaniku kohta.

Vaktsineerimisstaatus selgitati välja 7757 juhul ning selgus, et 82% haigestunutest olid vaktsineerimata.

1-4 aastastest haigestunutest olid 78% vaktsineerimata.

Viimase 12 kuu jooksul ei ole registreeritud ühtegi surmajuhtu leetritesse, kuid kuuel juhul tüsistus haigus entsefaliidiga.

Leetrite levik Euroopas jätkub. Maikuu on registreeritud leetrite puhangud Itaalias ja Saksamaal. Jätkub leetrite puhang Suurbritannias, kus kavandatakse vaktsineerida MMR vaktsiiniga 330 000 õpilast vanuses 10 kuni 16 aastat enne uue õppeaasta algust.

Punetised

Ajavahemikul aprill 2012 kuni märts 2013 registreeriti 26-s Euroopa ja EEA riigis 12 958 punetiste haigusjuhtu, neist 99% registreeriti Rumeenias ja Poolas.

Uue koronaviiruse (nCoV) poolt põhjustatud haigusjuhud

Maailma Tervishoiuorganisatsiooni ja Euroopa Haiguste Ennetamise ja Tõrje Keskuse andmetel on seisuga 31.05.2013 laboratoorselt diagnoositud 51 uut koronaviiruse MERS-CoV haigusjuhtu, millest 30 on lõppenud surmaga.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013. a 6 kuud		2012. a 6 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	2/0	0,07/0,0	0/0	0,0/0,0	
Salmonelloos	94	7,0	72	5,4	Suurenes 30,6% võrra
Kampülobakterenteriit	162	12,1	65	4,9	Suurenes 2,5 korda
Rotaviirusenteriit	1105	82,5	647	48,3	Suurenes 70,8% võrra
Norwalk-viirusnakkus	740	55,2	342	25,5	Suurenes 2,2 korda
Soolenakkuste summa	2415	180,3	1369	102,1	Suurenes 76,4% võrra
Meningokokknakkus	6	0,4	4	0,3	Suurenes 50,0% võrra
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	26	1,9	23	1,7	Suurenes 13,0% võrra
Leegionärihaigus	5	0,4	3	0,2	Suurenes 66,7% võrra
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	7	0,5	6	0,4	
Leptospiroos	1	0,07	1	0,07	
Leetrid	2	0,1	3	0,2	
Punetised	2	0,1	0	0,0	Eelmine haigusjuht registreeriti 2009. aastal
Malaaria (sissetoodud)	0	0,0	2	0,1	
HIV-nakkus	179	13,4	172	12,8	
HIV- tõbi	8	0,6	20	1,5	Vähem 2,5 korda
Puukentsefaliit	16	1,2	29	2,2	Vähenes 44,8% võrra
Lyme'i tõbi	279	20,8	353	26,3	Vähenes 21,0% võrra
Viirushepatiitid kokku	153	11,4	188	14,0	Vähenes 18,6% võrra
sh äge A-viirushepatiit	4	0,3	43	3,2	Vähenes 10,8 korda
äge B-viirushepatiit	6	0,4	3	0,2	Suurenes 2 korda
äge C-viirushepatiit	17	1,3	10	0,7	Suurenes 70,0% võrra

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta sama perioodiga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 76,4% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 76,4% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 72,2%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 2,5 korda, salmonelloosi – 30,6% võrra, shigelloosi – 3,3 korda (2013.a – 10 haigusjuhtu, 2012.a – 3 haigusjuht), lambliaasi – 19,3% võrra (2013. a – 136 haigusjuht, 2012. a – 114 haigusjuhtu), rotaviirusenteriiti – 70,8% võrra, Norwalk-viirusnakkusesse – 2,2 korda, muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 38,2% võrra (2013. a – 123 haigusjuhtu, 2011. a – 89 haigusjuhtu). Haigestumine *Yersinia enterocolitica* enteriiti ja *E. coli* soolenakkusesse on 2012. aastaga võrdne. Registreeriti 3 amöbiaasi (2012. aasta statistilised andmed puuduvad).

Salmonelloosi tekitajateks olid: *S. Agona* – 23,4%, *S. Derby* – 2,1%, *S. Enteritidis* – 20,2%, *S. Holeraesuis* – 1,1%, *S. Heidelberg* – 1,1%, *S. Infantis* – 1,1%, *S. Livingstone* – 8,5%, *S. Livingstone* + *S. Typhimurium* (seganakkus) – 3,2%, *S. Poona* – 1,1%, *S. Rissen* – 1,1%, *S. Singapore* – 1,1%, *S. Stanley* – 2,1%, *S. Zanzibar* – 3,2%, *S. Typhimurium* – 13,8%, *S.*

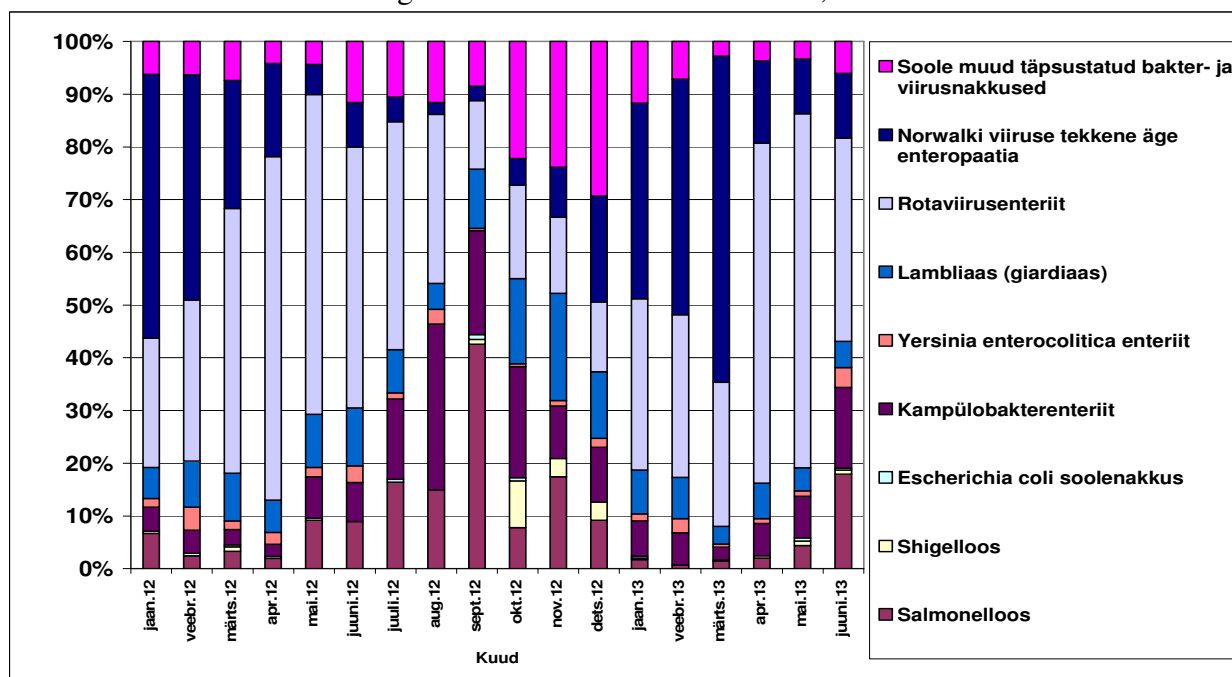
Typhimurium monofaasiline – 2,1%, S. Weltevreden – 1,1%, tüpeerimata salmonellad – 10,6%, diagnoositud kliinilise pildi ja epidemioloogilise seose laboratoorselt tõestatud juhtudega alusel – 3,2%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 73,4%, *Campylobacter coli* – 5,6%, *Campylobacter fetus* – 0,6%, *Campylobacter* spp – 20,4%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei* 50,0%, *Shigella flexneri* 40,0% ja *Shigella dysenteriae* 10,0%.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirus – 69,1%, enteroviirused – 8,1%, *Clostridium perfringens* – 8,9%, astroviirus – 8,1%, *Clostridium difficile* – 4,1%, *Aeromonas* spp – 2,4%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine pneumokokknakkusesse suurenes 28,3% võrra (2013. a – 77 haigusjuhtu, 2012. a – 60 haigusjuhtu), meningokokknakkusesse – 50,0% võrra, *Haemophilus influenzae* nakkusesse – 13,0% võrra, mumpsi – 2,2 korda (2013. a – 9 haigusjuhtu, 2012. a – 4 haigusjuhtu), muudesse viirusentsefaliitidesse ja –meningiitidesse – 6,8 korda (2013. a – 27 haigusjuht, 2012. a – 4 haigusjuhtu), leegionärihaigusesse – 66,7% võrra (2013. a – 5 haigusjuhtu, 2012. a – 3 haigusjuhtu). Esines kaks punetiste haigusjuhtu (eelmine haigusjuht oli 2009. aastal). Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 37,5% võrra (2013. a – 4399 haigusjuhtu, 2012. a – 7036 haigusjuhtu), läkakõhasse – 3,7 korda (2013. a – 28 haigusjuhtu, 2012. a – 103 haigusjuhtu), sarlakitesse – 39,4% võrra (2013. a – 346 haigusjuhtu, 2012. a – 571 haigusjuhtu). On vähenenud haigestumine leetritesse.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on vähenenud 18,6% võrra. Haigestumise A-viirushepatiiti on vähenenud 10,8 korda, ägedasse B-viirushepatiiti suurenes 2 korda ning ägedasse C-viirushepatiiti suurenes 70,0% võrra.

2013. aastal registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 9,1% (14 haigusjuhtu) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 73,4% (113 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine süüfilisse (2013. a – 21 haigusjuhtu, 2012. a – 20 haigusjuhtu) ja klamüüdiannakkustesse (2013. a – 802 haigusjuhtu, 2012. a – 816 haigusjuhtu) on 2012. aastaga võrdne. Haigestumine gonokokknakkusesse on vähenenud 45,0% võrra (2013. a – 60 haigusjuhtu, 2012. a – 109 haigusjuhtu).

2013. aastal registreeritud **HIV-tõve** arv on 2,5 korda väiksem, avastatud **HIV-nakkuste** arv on 4,1% võrra suurem.

Muudest nakkushaigustest: on 2013. aastal registreeriti 7 neerusündroomiga hemorraagilist palaviku (2012. a – 6), üks trihhinelloos (2012. a ei esinenud), kaks ehhinokokoosi (2012. a 2 juhtu), üks leptospiroos (2012. a – üks) ja üks listerioos (2012. a – üks).

Puukentsefaliidi esimene haigusjuht on registreeritud juunikuus. Võrreldes 2012. aastaga on haigestumine vähenenud 44,8% võrra.

Puukentsefaliiti haigestumine, 2013. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	0	0,0	
Harjumaa	2	1,6	
Hiiumaa	1	10,0	1
Ida-Virumaa	0	0,0	
Narva	0	0,0	
Jõgevamaa	1	2,7	1
Järvamaa	0	0,0	
Läänemaa	0	0,0	
Lääne-Virumaa	1	1,5	
Põlvamaa	0	0,0	
Pärnumaa	2	2,3	1
Raplamaa	0	0,0	
Saaremaa	3	8,7	2
Tartumaa	5	3,3	
Valgamaa	0	0,0	
Viljandimaa	0	0,0	
Võrumaa	1	2,7	2
Teadmata			9
Kokku	16	1,2	

Lyme'i tõppe (ehk puukborrelioosi) haigestumine vähenes 2013. aastal 21,0% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2013. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	60	15,0	6
Harjumaa	33	25,6	42
Hiiumaa	3	30,0	3
Ida-Virumaa	2	2,0	2
Narva	4	5,9	1
Jõgevamaa	2	5,5	2
Järvamaa	4	11,1	3
Läänemaa	5	18,4	9
Lääne-Virumaa	4	6,0	2
Põlvamaa	7	22,8	5
Pärnumaa	58	65,8	20
Raplamaa	9	24,6	6
Saaremaa	57	165,1	21
Tartumaa	19	12,6	8
Valgamaa	1	3,0	0
Viljandimaa	6	10,9	2
Võrumaa	5	13,4	5
Kokku	279	20,8	

Loomahammustuste arv on vähenenud 10,5% võrra (2013. a – 707, 2012. a – 790).

Inimesi hammustanud loomad:

- koer – 464 (65,6% juhtudest),
- kass – 217 (30,7% juhtudest),
- hiir – 4 (0,6% juhtudest),
- rott – 4 (0,6% juhtudest),
- deegu – 3 (0,4% juhtudest),
- kährik – 3 (0,4% juhtudest),
- ahv – 2 (0,3% juhtudest),
- orav – 2 (0,3% juhtudest),
- hobune – 1 (0,1% juhtudest),
- mügri (vesirott) – 1 (0,1% juhtudest),
- naarits – 1 (0,1% juhtudest),
- rebane – 1 (0,1% juhtudest),
- tuhkur – 1 (0,1% juhtudest),
- tundmatu loom – 3 (0,4% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, tulareemiat, teetanust, toksoplasmoosi, malaariat.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01.- 30.06.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	2	Araabia Ühendemiraadid 1, Egiptus 1
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Enteroviirusmeningiit	1	Filipiinid
Gripp	5	India 1, Lõuna-Aafrika Vabariik 1, Sri Lanka 1, USA 1, Valgevene 1
Gonokokknakkus	1	Norra
<i>H. Influenzae</i> nakkus	1	Suurbritannia
Kampülobakterenteriit	10	Egiptus 3, India 1, Leedu 1, Lõuna-Aafrika Vabariik 1, Maroko 1, Mehhiko 1, Norra 1, Vietnam
Kõhutüüfus	2	India
Lambliiaas (giardiaas)	1	Egiptus
Läkaköha	4	Indoneesia 2, Soome 1, Tansaania 1
Leetrid	2	Tai
Leptospiroos	1	Tai
Loomahammustus	5	Soome 1, Tai 3, Venemaa 1
Meningokokknakkus	1	Venemaa
Nakkuslik mononukleos*	4	Austria 1, Hispaania 1, Suurbritannia 1, USA 1
Noroviirusnakkus	2	Egiptus, Hiina
Puukborrelioos (Lyme'i tõbi)	2	Saksamaa 1, Soome 1
Rotaviirusenteriit	16	Egiptus 10, Soome 1, Tai 1, Türgi 4
Salmonelloos	11	Egiptus 2, Kenya 1, Malaisia 1, Tai 3, Tansaania 1, Valgevene 3
Shigelloos	4	Egiptus 2, India 1, Sri Lanka 1
Sugulisel teel levivad klamüüdiahaigused	5	Austria 2, Soome 2, Iirimaa 1
Täpsustamata soolenakkused*	3	Egiptus 1, Malaisia 1, Soome 1
Tuberkuloos*	1	Soome
Tuulerõuged	3	Soome 1, Suurbritannia 1, Venemaa 1
Sügelised e skaabies*	2	Norra 1, Soome 1
KOKKU	90	

* 2013. a kolme kuu andmed. Alates 1. aprillist 2013 ei kuulu tärniga märgitud nakkushaigused registreerimisele nakkushaiguste registris vastavalt VV 01.10.2009 määrusele nr 134 <https://www.riigiteataja.ee/akt/13251225?leiaKehtiv>.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Eestis on saagenud enteroviirusmeningiiti haigestumine

Aasta algusest on 10. juuli 2013 seisuga registreeritud 52 enteroviirusmeningiidi haigusjuhtu, neist 50 juhtu on registreeritud alates juunikuust.

50-st juhust 33 on registreeritud Tartumaal, Tallinnas 5, Võrumaal 4, Jõgevamaal 3, Harjumaal 2, Põlvamaal 2 ja Lääne-Virumaal üks. Haigestunute vanus on 2 – 45 aastat, 76% haigestunute moodustavad kuni 14-aastased lapsed. Kõik haigestunud on vajanud hospitaliseerimist. Ühist nakkusallikat ei ole tuvastatud.

Terviseameti nakkushaiguste labor määras haigustekitajana kindlaks enteroviiruse ECHO 30. 2012. aastal registreeriti Eestis 26 enteroviirusmeningiidi juhtu (esinemissagedus 1,9 juhtu 100 000 elaniku kohta). Viimane haigestumise tõus esines Eestis 2010. aastal, mil haigestus 107 inimest, enamuses kuni 14-aastased lapsed.

Respiratoorse sündroomiga Lähis-Ida koroonaviiruse MERS-CoV poolt põhjustatud haigusjuhud

Maailma Tervishoiuorganisatsiooni (WHO) ja Euroopa Haiguste Ennetamise ja Tõrje Keskuse (ECDC) andmetel on maailmas seisuga 21.06.2013 laboratoorselt diagnoositud 70 uut koroonaviiruse MERS-CoV haigusjuhtu, neist 39 on lõppenud surmaga.

Haigusjuhud on registreeritud Jordaania, Kataris, Saudi Araabias, Araabia Ühendemiraatides, Tuneesias, Prantsusmaal, Saksamaal, Suurbritannias ja Itaalias.

Riskiipiirkonnaks on käesoleva seisuga arvatud järgmised Lähis-Ida riigid: Saudi Araabia, Katar, Jordaania, Ühendatud Araabia Emiraadid ja naaberriigid: Bahrein, Kuveit, Iraak, Israel, Liibüa, Oman, Süüria ja Jeemen.

A-viirushepatiidi puhang Taanis, Soomes, Norras ja Rootsis

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) andmetel sages Taanis, Soomes, Norras ja Rootsis haigestumine A-viirushepatiiti.

Ajavahemikul 1.10.2012-5.07.2013 registreeriti nendes riikides 103 haigusjuhtu, sh 59 laboratoorse kinnitusega (genotüüp IB). Haigestunutel puudus reisianamnees. Epidemioloogilise uuringu tulemused näitavad, et haigestumine on suure tõenäosusega seotud külmutatud toormarjade tarbimisega. Elanikele on soovitatud keeta külmutatud toormarju enne tarbimist.

Egiptusesse reisimisega seotud A-viirushepatiidi juhud Euroopas

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) andmetel teavitasid mitmed EL/EEA riigid A-viirushepatiidi haigusjuhtudest, mis on seotud reisimisega Egiptusesse. Ajavahemikul november 2012 kuni juuni 2013 on kuues riigis registreeritud sama haigustekitaja poolt põhjustatud 20 haigusjuhtu (genotüüp IB, identne RNA seekvents). Antud on vaksineerimise soovitused.

Itaaliasse reisimisega seotud A-viirushepatiidi juhud Euroopas

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) andmetel teavitasid Saksamaa, Holland ja Poola A-viirushepatiidi haigusjuhtudest, mis on seotud reisimisega Itaaliasse. Kokku on ajavahemikul jaanuar-juuni 2013 registreeritud 15 laboratoorselt kinnitatud haigusjuhtu (haigustekitaja genotüüp IA). Riskipiirkondadeks on nimetatud Trento ja Bolzano provintsid.

Samas kasvas ka Itaalias kohalike haigusjuhtude arv nii riigis tervikuna (448 haigusjuhtu seisuga 30. juuni 2013) kui ka Trento provintsis (aasta algusest 34 haigusjuhtu).
Epidemioloogilise uuringu tulemused näitavad, et haigestumine on suure tõenäosusega seotud külmutatud toormarjade tarbimisega.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013. a 7 kuud		2012. a 7 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	2/0	0,1/0,0	0/0	0,0/0,0	
Salmonelloos	118	8,8	100	7,5	Suurenes 18,0% võrra
Kampülobakterenteriit	210	15,7	91	6,8	Suurenes 2,3 korda
Rotaviirusenteriit	1158	86,4	721	53,8	Suurenes 60,6% võrra
Norwalk-viirusnakkus	761	56,8	350	26,1	Suurenes 2,2 korda
Soolenakkuste summa	2604	194,4	1540	114,9	Suurenes 69,1% võrra
Meningokokknakkus	7	0,5	4	0,3	Suurenes 75,0% võrra
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	29	2,2	26	1,9	Suurenes 11,5% võrra
Leegionärihaigus	6	0,4	3	0,2	Suurenes 2 korda
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	8	0,6	6	0,4	
Leptospiroos	1	0,07	1	0,07	
Leetrid	2	0,1	3	0,2	
Punetised	2	0,1	0	0,0	Eelmine haigusjuht registreeriti 2009. aastal
Malaaria (sissetoodud)	1	0,07	3	0,2	
HIV-nakkus	207	15,5	199	14,8	Suurenes 4,0% võrra
HIV- tõbi	11	0,8	22	1,6	Vähem 2 korda
Puukentsefaliit	38	2,8	64	4,8	Vähenes 40,6% võrra
Lyme'i tõbi	418	31,2	530	39,5	Vähenes 21,1% võrra
Viirushepatiidid kokku	162	12,1	211	15,7	Vähenes 23,2% võrra
sh äge A-viirushepatiit	4	0,3	48	3,6	Vähenes 12 korda
äge B-viirushepatiit	6	0,4	4	0,3	Suurenes 50% võrra
äge C-viirushepatiit	17	1,3	11	0,8	Suurenes 54,5% võrra

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta sama perioodiga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 69,1% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 73,7% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 69,5%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 2,3 korda, salmonelloosi – 18,0% võrra, shigelloosi – 3,3 korda (2013.a – 10 haigusjuhtu, 2012.a – 3 haigusjuht), lambliaasi – 15,6% võrra (2013. a – 148 haigusjuht, 2012. a – 128 haigusjuhtu), rotaviirusenteriiti – 60,6% võrra, Norwalk-viirusnakkusesse – 2,2 korda, muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 35,5% võrra (2013. a – 145 haigusjuhtu, 2012. a – 107 haigusjuhtu), *Yersinia enterocolitica* enteriiti – 22,8% võrra (2013.a – 43 haigusjuhtu, 2012. a – 35 haigusjuhtu). Haigestumine *E. coli* soolenakkusesse on 2012. aastaga võrdne. Registreeriti 3 amöbiaasi (2012. aasta statistilised andmed puuduvad). Salmonelloosi tekitajateks olid: *S. Agona* – 20,3%, *S. Braenderup* – 0,8%, *S. Choleraesuis* – 0,8%, *S. Derby* – 1,7%, *S. Enteritidis* – 26,3%, *S. Heidelberg* – 0,8%, *S. Infantis* – 0,8%, *S. Livingstone* – 7,6%, *S. Livingstone* + *S. Typhimurium* (seganakkus) – 2,6%, *S. Newport* – 0,8%, *S. Poona* – 0,8%, *S. Rissen* – 0,8%, *S. Singapore* – 0,8%, *S. Stanley* – 1,7%, *S.*

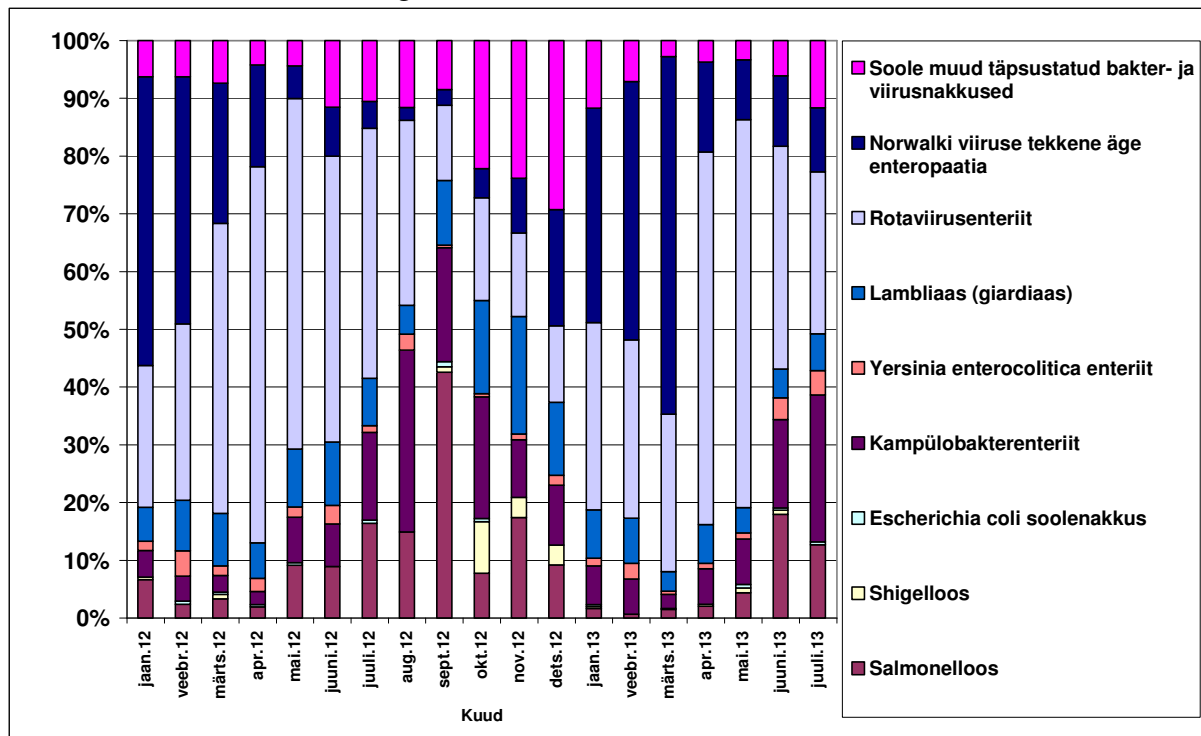
Zanzibar – 3,4%, *S. Typhimurium* – 14,4%, *S. Typhimurium* monofaasiline – 1,7%, *S. Weltevreden* – 0,8%, tüpeerimata salmonellad – 10,2%, diagnoositud kliinilise pildi ja epidemioloogilise seose laboratoorselt tõestatud juhtudega alusel – 2,6%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 74,7%, *Campylobacter coli* – 4,3%, *Campylobacter fetus* – 0,5%, *Campylobacter* spp – 20,5%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei* 50,0%, *Shigella flexneri* 40,0% ja *Shigella dysenteriae* 10,0%.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirus – 61,4%, enteroviirused – 13,8%, *Clostridium perfringens* – 7,6%, astroviirus – 9,0%, *Clostridium difficile* – 4,8%, *Aeromonas* spp – 2,1%, *Klebsiella oxytoca* – 1,4%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine pneumokokknakkusesse suurenes 17,1% võrra (2013. a – 82 haigusjuhtu, 2012. a – 70 haigusjuhtu), meningokokknakkusesse – 75,0% võrra, *Haemophilus influenzae* nakkusesse – 11,5% võrra, mumps – 2,5 korda (2013. a – 10 haigusjuhtu, 2012. a – 4 haigusjuhtu), muudesse viirusentsefaliitidesse ja –meningiitidesse – 23 korda (2013. a – 140 haigusjuht, 2012. a – 6 haigusjuhtu), leegionärihaigusesse – 2 korda (2013. a – 6 haigusjuhtu, 2012. a – 3 haigusjuhtu). Esines kaks punetiste haigusjuhtu (eelmine haigusjuht oli 2009. aastal). Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 36,0% võrra (2013. a – 4747 haigusjuhtu, 2012. a – 7423 haigusjuhtu), lüskatõhase – 3,5 korda (2013. a – 30 haigusjuhtu, 2012. a – 106 haigusjuhtu), sarlakitesse – 39,0% võrra (2013. a – 358 haigusjuhtu, 2012. a – 587 haigusjuhtu). On vähenenud haigestumine leetritesse.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on vähenenud 23,2% võrra. Haigestumine A-viirushepatiiti on vähenenud 12 korda, ägedasse B-viirushepatiiti suurenes 50% võrra ning ägedasse C-viirushepatiiti suurenes 54,5% võrra.

2013. aastal registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 8,6% (14 haigusjuhtu) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 72,8% (118 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine süüfilisse (2013. a – 27 haigusjuhtu, 2012. a – 24 haigusjuhtu) ja klamüüdiannakkustesse (2013. a – 906 haigusjuhtu, 2012. a – 926 haigusjuhtu) on 2012. aastaga võrdne. Haigestumine gonokokknakkusesse on vähenenud 43,0% võrra (2013. a – 73 haigusjuhtu, 2012. a – 128 haigusjuhtu).

2013. aastal registreeritud **HIV-tõve** juhtude arv on 2 korda vähem, avastatud **HIV-nakkuste** arv on 4,0% võrra suurem.

Muudest nakkushaigustest: 2013. aastal registreeriti 8 neerusündroomiga hemorraagilise palaviku juhtu (2012. a – 6), üks trihhinelloos (2012. a ei esinenud), kaks ehhinokokoosi (2012. a 2 juhtu), üks leptospiroos (2012. a – üks), kaks listerioosi (2012. a – üks) ja üks malaaria (2012.a 3 juhtu).

Puukentsefaliidi esimene haigusjuht on registreeritud juunis. Võrreldes 2012. aastaga on haigestumine vähenenud 40,6% võrra.

Puukentsefaliiti haigestumine, 2013. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	8	2,0	
Harjumaa	3	2,3	5
Hiumaa	1	10,0	1
Ida-Virumaa	0	0,0	1
Narva	0	0,0	
Jõgevamaa	1	2,7	1
Järvamaa	0	0,0	
Läänemaa	0	0,0	
Lääne-Virumaa	1	1,5	
Põlvamaa	0	0,0	
Pärnumaa	10	11,3	7
Raplamaa	0	0,0	
Saaremaa	4	11,6	3
Tartumaa	7	4,6	2
Valgamaa	1	3,0	1
Viljandimaa	0	0,0	
Võrumaa	2	5,3	4
Teadmata			13
Kokku	38	2,8	

Lyme'i tõppe (ehk puukborrelioosi) haigestumine vähenes 2013. aastal 21,1% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2013. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	102	25,4	14
Harjumaa	45	34,9	61
Hiiumaa	6	60,1	4
Ida-Virumaa	3	3,0	4
Narva	7	10,3	4
Jõgevamaa	6	16,5	3
Järvamaa	7	19,5	6
Läänemaa	7	25,7	14
Lääne-Virumaa	8	12,0	7
Põlvamaa	12	39,1	8
Pärnumaa	71	80,6	28
Raplamaa	11	30,1	9
Saaremaa	81	234,6	36
Tartumaa	35	23,2	13
Valgamaa	1	3,0	0
Viljandimaa	11	20,0	3
Võrumaa	5	13,4	7
Kokku	418	31,2	

Loomahammustuste arv on vähenenud 11,2% võrra (2013. a – 912, 2012. a – 1027).

Inimesi hammustanud loomad:

- koer – 611 (67,0% juhtudest),
- kass – 264 (29,0% juhtudest),
- rott – 7 (0,8% juhtudest),
- hiir – 5 (0,6% juhtudest),
- kährlik – 4 (0,4% juhtudest),
- deegu – 3 (0,3% juhtudest),
- orav – 3 (0,3% juhtudest),
- ahv – 2 (0,2% juhtudest),
- mutt – 2 (0,2% juhtudest),
- mäger – 2 (0,2% juhtudest),
- hobune – 1 (0,1% juhtudest),
- mügri (vesirott) – 1 (0,1% juhtudest),
- naarits – 1 (0,1% juhtudest),
- rebane – 1 (0,1% juhtudest),
- sigu – 1 (0,1% juhtudest),
- tuhkur – 1 (0,1% juhtudest),
- tundmatu loom – 3 (0,3% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, tulareemiat, teetanust, toksoplasmoosi.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01.- 31.07.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	2	Araabia Ühendemiraadid, Egiptus
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Enteroviirusmeningiit	3	Filipiinid, Rootsi, Venemaa
Gripp	5	Valgevene, USA, India, Sri Lanka, Lõuna-Aafrika
Gonokokknakkus	1	Norra
<i>H.Influenzae</i> nakkus	1	Suurbritannia
Kampülobakterenteriit	11	Egiptus 3, Mehhiko, Vietnam, Leedu, Maroko, Lõuna-Aafrika, India, Norra, Hispaania
Kõhutüüfus	2	India
Difüllobotriaas	1	Venemaa
Lambliias (giardiaas)	1	Egiptus
Läkakõha	4	Indoneesia 2, Soome, Tansaania
Leetrid	2	Tai
Leptospiroos	1	Tai
Loomahammustus	5	Tai 3, Venemaa, Soome
Malaaria (<i>p.falciparum</i>)	1	Djibouti
Meningokokknakkus	1	Venemaa
Nakkuslik mononukleos*	4	Suurbritannia, USA, Austria, Hispaania
Noroviirusnakkus	3	Egiptus, Hiina, Ukraina
Puukborrelioos (Lyme'i tõbi)	5	Soome, Saksamaa, Leedu, Läti, Venemaa
Rotaviirusenteriit	18	Egiptus 10, Tai 1, Türgi 4, Soome 1, Bulgaaria 2
Salmonelloos	13	Egiptus 2, Tansaania, Kenya, Malaisia, Tai 3, Valgevene 3, Läti 2
Shigelloos	4	Egiptus 2, India, Sri Lanka
Klamüüdiahaigused	5	Austria 2, Soome 2, Iirimaa
Täpsustamata soolenakkused*	3	Egiptus, Malaisia, Soome
Tuberkuloos*	1	Soome
Tuulerõuged	4	Soome, Suurbritannia, Venemaa, Norra
Sügelised e skaabies*	2	Norra, Soome
KOKKU	104	

* 2013. a kolme kuu andmed. Alates 1. aprillist 2013 ei kuulu tärniga märgitud nakkushaigused registreerimisele nakkushaiguste registris vastavalt VV 01.10.2009 määrusele nr 134 <https://www.riigiteataja.ee/akt/13251225?leiaKehtiv>.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Respiratoorse sündroomiga Lähis-Ida koroonaviiruse MERS-CoV poolt põhjustatud haigusjuhud

Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) ning Euroopa Haiguste Ennetamise ja Tõrje Keskuse (ECDC) andmetel on seisuga 31.07. 2013 laboratoorselt diagnoositud 94 uut koroonaviiruse MERS-CoV haigusjuhtu, millest 46 on lõppenud surmaga.

Riskipiirkonnaks on praeguse seisuga arvatud järgmised Lähis-Ida riigid: Saudi-Araabia, Katar, Jordaania, Ühendatud Araabia Emiraadid ja naaberriigid: Bahrein, Kuveit, Iraak, Israel, Liibüa, Oman, Süüria ja Jeemen.

Raskekujulised haigus- ja surmajuhud on registreeritud peamiselt nende haigete hulgas, kellel olid kaasuvad haigused. Täiendavat rolli haiguse levikus võib omada immuunpuudulikkus, mis on tekkinud haiguse või ravi tagajärjel ning võib muuta haiguse kliinilist pilti.

Saudi Araabia tervishoiuministeerium soovitas sellel aastal edasi lükata palverännaku järgmistele riskirühmadele kuuluvatele isikutele:

- 65 aastased ja vanemad;
- kuni 12 aasta vanused lapsed;
- rasedad;
- isikud, kes põevad kroonilised haigused - kroonilist kopsu-, südame-, neerude või ainevahetuse süsteemi haigust (eeskätt diabeeti);
- immuunpuudulikkusega inimesed, sealhulgas immuunsüsteemi talitlust pärssivat ravi saavad ja HIV-positiivsed isikud;
- onkoloogilised haiged.

Uue gripiviiruse A (H7N9) poolt põhjustatud haigusjuhud

Alates mai kuust kuni 20.juulini ei registreeritud A(H7N9) poolt põhjustatud uusi haigestumisi. Uus haigusjuht registreeriti 20.07. Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) andmetel on Hiinas 31.07.2013 seisuga laboratoorselt diagnoositud 134 A(H7N9) viiruse poolt põhjustatud haigusjuhtu, millest 43 on lõppenud surmaga.

Haigusjuhte on esinenud kuues Hiina idaprovintsis: Šanghai, Jiangsus, Zhejiang, Anhui, Henan ja Beijing. Elanike koguarv on neis provintsidest 330 mln inimest.

Nakkusallikas ja viiruse levikutee on väljaselgitamisel.

Pidevat viiruse levikut inimeselt inimesele ei ole täheldatud.

Kõige tõenäolisem on A(H7N9) viiruse haigusnähtudeta levik kodulindudel ning edasi juhuslikud nakatumised kas kodulindude või kodulindude toodanguga kokkupuutunud inimeste hulgas. Haigestunud on peamiselt seotud eluskanade või kanaliha töötlemisega.

Viirus on madala patogeensusega lindudele, kuid võib nakatada imetajaid sh ka inimesi ning on kergema kanduvusega võrreldes teiste linnugripi viirustega. Riskifaktoriks loetakse inimeste kõrget vanust.

Seoses uut tüüpi gripiviiruse poolt põhjustatud haigusjuhtude esinemisega ei ole WHO soovitanud kehtestada reisikeeldu ega muid täiendavaid piiranguid reisimiseks Hiinasse.

Riskipiirkondades viibides tuleb pidevalt jälgida kohalikku epidemioloogilist olukorda ning järgida hügieenireeglite täitmist.

Leetritesse ja punetitesse haigestumine Euroopas

Leetrid

Ajavahemikul mai 2012 kuni aprill 2013 registreeriti 29-s Euroopa ja EEA riigis + Horvaatias 8586 leetrite haigusjuhtu. 95% haigusjuhtudest registreeriti Prantsusmaal, Hispaanias, Rumeenias, Saksamaal, Suurbritannias ja Itaalias.

14 riigis oli teavitamistase vähem kui 1 haigusjuht 1000000 elaniku kohta.

Vaktsineerimisstaatus selgitati välja 8277 juhul ning 81% haigestunutest olid vaktsineerimata. 1-4 aastastest haigestunutest olid 76% vaktsineerimata.

Viimase 12 kuu jooksul registreeriti üks surmajuht leetritesse ning viiel juhul tüsistus haigus entsefaliidiga.

Maikuu on registreeritud leetrite puhangud Itaalias ja Saksamaal, leetrite puhang Suurbritannias taandub.

Punetised

Ajavahemikul mai 2012 kuni aprill 2013 registreeriti 27-s Euroopa ja EEA riigis 10002 punetiste haigusjuhtu, neist 99% registreeriti Rumeenias ja Poolas. Poolas sündisid kaks last kaasasündinud punetiste sündroomiga (CRS).

Poliomüeliit

21.08.2013. a seisuga registreeriti maailmas kokku 192 poliomüeliidi juhtu, nendest 108 (56%) Somaalias.

Metsiku polioviiruse (WPV1) ringlus Iisraelis

Iisraeli lõuna regioonis (Rahat) isoleeriti heitveest metsiku polioviirust WPV1, mis on arvatavalt sarnane Pakistanis ringleva polioviirusega.

28-1 alla 9-aastastel lapsel registreeriti metsiku polioviiruse poolt põhjustatud asümptomaatilist kandlust. Alla 9-aastaste laste vaktsineerimise kampaaniad (OPV) algasid alates 5. augustist Iisraeli lõuna regioonis ja alates 18. augustist üleriigiliselt.

WHO soovitab kõikidele riikidele pöörata erilist tähelepanu laste vaktsineerimisele poliomüeliidi vastu ja tõhustada poliomüeliidi ning lõdvahalvatuste seiret.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013. a 8 kuud		2012. a 8 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	2/0	0,1	0/0	0,0/0,0	
Salmonelloos	132	9,9	127	9,5	
Kampülobakterenteriit	244	18,2	148	11,0	Suurennes 64,9% võrra
Rotaviirusenteriit	1204	89,9	779	58,1	Suurennes 54,6% võrra
Noro-viirusnakkus	776	57,9	354	26,4	Suurennes 2,2 korda
Soolenakkuste summa	2751	205,4	1721	128,4	Suurennes 59,8% võrra
Meningokokknakkus	7	0,5	4	0,3	Suurennes 75,0% võrra
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	32	2,4	29	2,2	Suurennes 10,3% võrra
Leegionärihaigus	8	0,6	3	0,2	Suurennes 2,7 korda
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	8	0,6	7	0,5	
Leptospiroos	2	0,1	1	0,07	
Leetrid	2	0,1	3	0,2	
Punetised	2	0,1	0	0,0	Eelmine haigusjuht registreeriti 2009. aastal
Malaaria (sissetoodud)	1	0,07	3	0,2	
HIV-nakkus	228	17,0	228	17,0	
HIV- tõbi	12	0,9	24	1,8	Vähem 2 korda
Puukentsefaliit	59	4,4	108	8,1	Vähenes 45,4% võrra
Lyme'i tõbi	613	45,8	797	59,5	Vähenes 23,1% võrra
Viirushepatiitid kokku	179	13,4	241	18,0	Vähenes 25,7% võrra
sh äge A-viirushepatiit	5	0,4	52	3,9	Vähenes 10,4 korda
äge B-viirushepatiit	8	0,6	5	0,4	Suurennes 60,0% võrra
äge C-viirushepatiit	17	1,3	14	1,0	Suurennes 21,4% võrra

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta sama perioodiga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 59,8% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Noro-viirusnakkus) moodustavad 72,0% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 65,8%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 64,9% võrra, shigelloosi – 3,7 korda (2013.a – 11 haigusjuhtu, 2012.a – 3 haigusjuhtu), *E. coli* soolenakkusesse – 40,0% võrra (2013. a – 7 haigusjuhtu, 2012. a – 5 haigusjuhtu), lambliiaasi – 19,7% võrra (2013. a – 164 haigusjuhtu, 2012. a – 137 haigusjuhtu), rotaviirusenteriiti – 54,6% võrra, Noro-viirusnakkusesse – 2,2 korda, muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 27,3% võrra (2013. a – 163 haigusjuhtu, 2012. a – 128 haigusjuhtu), *Yersinia enterocolitica* enteriiti – 12,5% võrra (2013.a – 45 haigusjuhtu, 2012. a – 40 haigusjuhtu). Haigestumine salmonelloosi on 2012. aastaga võrdne. Registreeriti 3 amöbiaasi (2012. aasta statistilised andmed puuduvad) haigusjuhtu.

Salmonelloosi tekitajateks olid: *S. Agona* – 18,2%, *S. Braenderup* – 0,8%, *S. Choleraesuis* – 0,8%, *S. Derby* – 3,0%, *S. Enteritidis* – 30,3%, *S. Heidelberg* – 0,8%, *S. Infantis* – 0,8%, *S. Livingstone* – 6,8%, *S. Livingstone* + *S. Typhimurium* (seganakkus) – 2,3%, *S. Newport* –

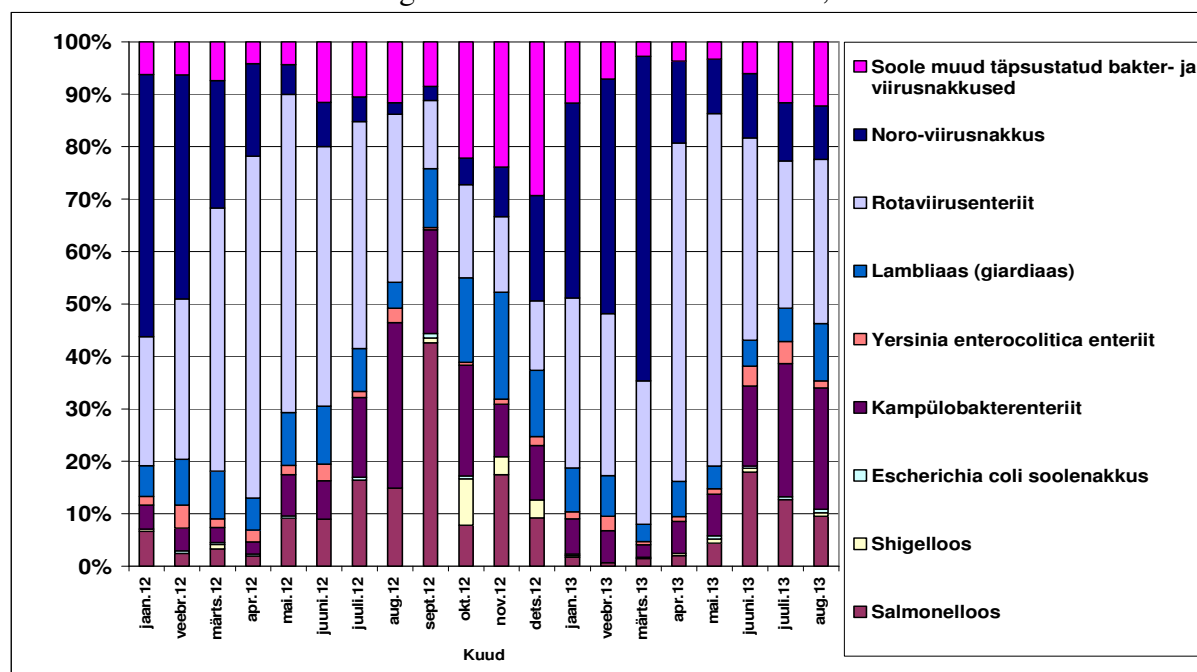
0,8%, S. Poona – 0,8%, S. Rissen – 0,8%, S. Singapore – 0,8%, S. Stanley – 1,5%, S. Zanzibar – 3,0%, S. Typhimurium – 14,4%, S. Typhimurium monofaasiline – 2,3%, S. Weltevreden – 0,8%, tüpeerimata salmonellad – 9,1%, diagnoositud kliinilise pildi ja epidemioloogilise seose laboratoorselt tõestatud juhtude alusel – 2,3%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 74,2%, *Campylobacter coli* – 3,7%, *Campylobacter fetus* – 0,4%, *Campylobacter spp* – 21,7%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei* 45,4%, *Shigella flexneri* 45,4% ja *Shigella dysenteriae* 9,1%.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirused – 59,5%, enteroviirused – 14,1%, *Clostridium perfringens* – 9,8%, astroviiirused – 9,2%, *Clostridium difficile* – 4,3%, *Aeromonas spp* – 1,2%, *Klebsiella oxytoca* – 1,2%, *Pseudomonas aeruginosa* – 0,6%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine pneumokokknakkusesse suurenes 7,7% võrra (2013. a – 84 haigusjuhtu, 2012. a – 78 haigusjuhtu), meningokokknakkusesse – 75,0% võrra, *Haemophilus influenzae* nakkusesse – 10,3% võrra, mumpsu – 2,5 korda (2013. a – 10 haigusjuhtu, 2012. a – 4 haigusjuhtu), muudesse viirusentsefaliitidesse ja –meningiitidesse – 24,9 korda (2013. a – 224 haigusjuht, 2012. a – 9 haigusjuhtu), leegionärihaigusesse – 2,7 korda (2013. a – 8 haigusjuhtu, 2012. a – 3 haigusjuhtu). Esines kaks punetiste haigusjuhtu (eelmine haigusjuht oli 2009. aastal). Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 36,0% võrra (2013. a – 4844 haigusjuhtu, 2012. a – 7570 haigusjuhtu), läkakõhasse – 3,6 korda (2013. a – 31 haigusjuhtu, 2012. a – 113 haigusjuhtu), sarlakitesse – 38,7% võrra (2013. a – 369 haigusjuhtu, 2012. a – 602 haigusjuhtu). Samuti on vähenenud haigestumine leetritesse.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on vähenenud 25,7% võrra. Haigestumine A-viirushepatiiti on vähenenud 10,4 korda, ägedasse B-viirushepatiiti suurenes 60,0% võrra ning ägedasse C-viirushepatiiti suurenes 21,4% võrra.

2013. aastal registreeritud kroonilise B-virushepatiidi osakaal moodustab 8,4% (15 haigusjuhtu) ja kroonilise C-virushepatiidi osakaal – 73,2% (131 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine süüfilisse suurenes 12,0% võrra (2013. a – 28 haigusjuhtu, 2012. a – 25 haigusjuhtu). Haigestumine klamüüidianakkustesse on 2012. aastaga võrdne (2013. a – 1023 haigusjuhtu, 2012. a – 1009 haigusjuhtu). Haigestumine gonokokknakkusesse on vähenenud 46,8% võrra (2013. a – 82 haigusjuhtu, 2012. a – 154 haigusjuhtu).

2013. aastal registreeritud **HIV-tõve juhtude** arv on 2 korda väiksem, avastatud **HIV-nakkuse** juhtude arv on 2012. aastaga võrdne.

Muudest nakkushaigustest on 2013. aastal registreeritud 8 neerusündroomiga hemorraagilise palaviku juhtu (2012. a – 7), üks trihhinelloosi (2012. a ei esinenud), kaks ehhinokokoosi (2012. a 2 juhtu), kaks leptospiroosi (2012. a – üks), kaks listerioosi (2012. a – üks) ja üks malaaria (2012.a 3 juhtu) haigusjuht.

Puukentsefaliidi esimene haigusjuht registreeriti juunikuus. Võrreldes 2012. aastaga on haigestumine vähenenud 45,4% võrra.

Puukentsefaliiti haigestumine, 2013. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	12	3,0	
Harjumaa	6	4,7	7
Hiiumaa	1	10,0	1
Ida-Virumaa	0	0,0	1
Narva	0	0,0	
Jõgevamaa	2	5,5	2
Järvamaa	0	0,0	
Läänemaa	0	0,0	
Lääne-Virumaa	2	3,0	
Põlvamaa	0	0,0	
Pärnumaa	14	15,9	10
Raplamaa	0	0,0	1
Saaremaa	5	14,5	4
Tartumaa	12	8,0	6
Valgamaa	1	3,0	1
Viljandimaa	0	0,0	
Võrumaa	4	10,7	6
Teadmata			20
Kokku	59	4,4	

Lyme'i tõppe ehk puukborrelioosi haigestumine vähenes 2013. aastal 23,1% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2013. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	159	39,6	20
Harjumaa	63	48,9	84
Hiiumaa	8	80,1	15
Ida-Virumaa	3	3,0	5
Narva	11	16,2	7
Jõgevamaa	11	30,2	6
Järvamaa	10	27,8	6
Läänemaa	14	51,5	20
Lääne-Virumaa	12	18,0	12
Põlvamaa	20	65,2	16
Pärnumaa	75	85,1	32
Raplamaa	18	49,2	15
Saaremaa	114	330,2	52
Tartumaa	62	41,1	25
Valgamaa	2	5,9	2
Viljandimaa	23	41,8	8
Võrumaa	8	21,4	11
Kokku	613	45,8	

Loomahammustuste arv on vähenenud 13,1% võrra (2013. a – 1058, 2012. a – 1218).

Inimesi hammustanud loomad:

koer – 720 (68,0% juhtudest),

kass – 296 (28,0% juhtudest),

rott – 8 (0,8% juhtudest),

hiir – 7 (0,7% juhtudest),

kährik – 4 (0,4% juhtudest),

deegu – 3 (0,3% juhtudest),

orav – 3 (0,3% juhtudest),

ahv – 2 (0,2% juhtudest),

hobune – 2 (0,2% juhtudest),

mutt – 2 (0,2% juhtudest),

mäger – 2 (0,2% juhtudest),

mügrid (vesirott) – 1 (0,1% juhtudest),

naarits – 1 (0,1% juhtudest),

rebane – 1 (0,1% juhtudest),

sigad – 1 (0,1% juhtudest),

tuhkur – 1 (0,1% juhtudest),

tundmatu loom – 4 (0,4% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, tulareemiat, teetanust, toksoplasmoosi.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01.- 31.08.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	3	Araabia Ühendemiraadid, Egiptus, Horvaatia
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Enteroviirusmeningiit	3	Filipiinid, Rootsi, Venemaa
Gripp	5	Valgevene, USA, India, Sri Lanka, Lõuna-Aafrika
Gonokokknakkus	1	Norra
<i>H.Influenzae</i> nakkus	1	Suurbritannia
Kampülobakterenteriit	14	Egiptus 3, Mehhiko, Vietnam, Leedu, Maroko, Lõuna-Aafrika, India 2, Norra, Hispaania, Bulgaaria, Tuneesia
Kõhutüüfus	2	India
Difüllobotriaas	1	Venemaa
Lambliiaas (giardiaas)	1	Egiptus
Läkaköha	4	Indoneesia 2, Soome, Tansaania
Leetrid	2	Tai
Leptospiroos	1	Tai
Loomahammustus	5	Tai 3, Venemaa 1, Soome 1
Malaaria (<i>P.falciparum</i>)	1	Djibouti
Meningokokknakkus	1	Venemaa
Nakkuslik mononukleos*	4	Suurbritannia, USA, Austria, Hispaania
Noroviirusnakkus	3	Egiptus, Hiina, Ukraina
Puukborrelioos (Lyme'i tõbi)	6	Soome, Saksamaa, Leedu, Läti, Venemaa 2
Rotaviirusenteriit	24	Egiptus 10, Tai 1, Türgi 4, Soome 1, Bulgaaria 8
Salmonelloos	14	Egiptus 2, Tansaania, Kenya, Malaisia, Tai 3, Valgevene 3, Läti 2, Sloveenia 1
Shigelloos	4	Egiptus 2, India 1, Sri Lanka 1
Klamüüdiahaigused	5	Austria 2, Soome 2, Iirimaa
Täpsustamata soolenakkused*	3	Egiptus, Malaisia, Soome
Tuberkuloos*	1	Soome
Tuulerõuged	6	Soome, Suurbritannia 2, Venemaa 2, Norra
Sügelised e skaabies*	2	Norra, Soome
KOKKU	118	

* 2013. a kolme kuu andmed. Alates 1. aprillist 2013 ei kuulu tärniga märgitud nakkushaigused registreerimisele nakkushaiguste registris vastavalt VV 01.10.2009 määrusele nr 134
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13251225?leiaKehtiv>

Haigestumine enteroviirusmeningiiti

Aasta algusest on Eestis registreeritud 191 enteroviirusmeningiidi haigusjuhtu, nendest 69 augusti kuus. Haigusjuhud esinesid 11-s maakonnas, sh Tartumaal 59, Harjumaal (sh Tallinn) 52, Ida-Virumaal (sh Narva) 33, Jõgevamaal 11, Lääne-Virumaal 10, Põlva- ja Võrumaal 6, Raplamaal 5, Pärnumaal 4, Läänemaal 3 ja Järvamaal 2 juhtu. Haigestunute üldarvust moodustab alla 14-aastastel laste osakaal 73%.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Poliomüeliit

27.08.2013. a seisuga registreeriti maailmas kokku 214 haigusjuhtu, nendest endeemilistes riikides – 72, mitteendeemilistes riikides – 142 haigusjuhtu. Somaalias registreeriti 128 poliomüeliidi haigusjuhtu, neist enamik riigi kesk- ja lõunaregioonis. Somaalias korraldati 5 vaktsineerimiskampaaniat, nende käigus vaktsineeriti ~4 mln inimest.

Metsiku polioviiruse (WPV1) ringlus Iisraelis

Iisraeli lõuna regioonis (Rahat) isoleeriti heitveest metsik polioviirus (WPV1). Polioviirust isoleeriti 85 proovist 27 proovivõtmiskohast. Polioviirus on genotüübilt sarnane Pakistanis ringleva polioviirusega ning Kairo heitveest isoleeritud polioviirusega. Roojast isoleeriti polioviirust (WPV1) 42-l inimesel, kes olid väidetavalt vaktsineeritud vastavalt immuniseerimiskavale. Juhupõhine vaktsineerimisstaatus on täpsustamisel.

Viimane poliomüeliidi puhang (16 haigusjuhtu) esines Iisraelis 1988. aastal. Puhangu peatamiseks vaktsineeriti immuniseerimiskampaania raames ~3 mln inimest vanuses kuni 40 aastat. Ajavahemikul 1990 kuni 2004 rakendati Iisraelis kombineeritud vaktsineerimine (OPV+IPV) lastele. Alates 2005. a hakati vaktsineerima lapsi ainult IPV vaktsiiniga. Vastavalt immuniseerimiskavale manustatakse lastele 5 IPV doosi vanuses 2,4,6 and 12 kuud ja 7 aastat.

Ettevõetud meetmed poliomüeliidi puhangu ennetamiseks:

Alla 9- aastaste laste vaktsineerimise kampaaniad (OPV) algasid alates 5. augustist 2013 Iisraeli lõuna regioonis ja alates 18. augustist üleriigiliselt.

Kanaliseerimisüsteemi töötajad vaktsineeriti IPV vaktsiiniga.

Alates 1. juunist 2013 alustati lõtvade halvatuste seiret kõikides vanuserühmades ning meningiidihaigete uurimist polioviiruse suhtes.

WHO soovib kõikidel riikidel pöörata erilist tähelepanu laste vaktsineerimisele poliomüeliidi vastu ja tõhustada poliomüeliidi ning lõtvade halvatuste seiret.

Leetritesse ja punetistesse haigestumine Euroopas

Leetrid

Ajavahemikul jaanuar-juuni 2013 registreeriti 34-s WHO Euroopa regiooni riigis 20601 leetrite haigusjuhtu, neist 87% (18024 haigusjuhtu) registreeriti kuues riigis: Gruusia (n=5783; 28%), Saksamaa (n=1097; 5%), Rumeenia (n=1026; 5%), Türgi (n=6547; 32%), Ukraina (n=1821; 9%) ja Suurbritannia (n=1750; 9%).

61% (12630) haigusjuhtudest olid laboratoorselt kinnitatud.

Enamik haigusjuhte registreeriti vanuserühmades 0-4 ja > 20 aastat. Vaktsineerimisstaatus määrati 65% (13366) haigusjuhtudest, 26% (3522) neist olid vaktsineeritud vähemal ühe MMR vaktsiinidoosiga.

Hospitaliseerimisstaatus tuvastati 57% (n=11729) haigusjuhtudest, neist 47% (5459) olid hospitaliseeritud.

Ajavahemikul jaanuar-juuni 2013 registreeriti 27-s EL riigis 5325 leetrite haigusjuhtu.

Leetrite puhang Leedus

Ajavahemikul aprill-juuli 2013 registreeriti Vilniuses 34 haigusjuhtu, neist 28 olid täiskasvanud vanuses > 20 aastat, 1 laps vanuses < 1 aastat, 1 laps vanuses 1-4 aastat ja 4 last vanuses 15-19 aastat.

9-l juhul oli haigestunu vaktsineerimata, ülejäänud olid vaktsineeritud MMR vaktsiini ühe doosiga.

Leetrite ja punetiste puhangud Hollandis

Ajavahemikul mai-juuli 2013 registreeriti Hollandis 780 haigusjuhtu, enamik neist esines regioonides, kus hõlmatus vaktsineerimisega oli alla 90%, peamiselt ortodoksete protestantide seas.

97% haigusjuhtudest olid vaktsineerimata ja 3% vaktsineeritud ühe MMR vaktsiini doosiga.

Punetiste puhang (54 haigusjuhtu juunis-juulis 2013) oli seotud ortodoksete protestantide kooliga. Vaktsineerimisstaatus oli tuvastatud 28% haigusjuhtudest, kõikidel juhtudel oli tegemist vaktsineerimata inimestega.

Punetised

Ajavahemikul jaanuar-juuni 2013 registreeriti 19-s WHO Euroopa regiooni riigis 4904 punetiste haigusjuhtu, neist 92% (4520 haigusjuhtu) Poolas. 3% (165) haigusjuhtudest olid laboratoorselt kinnitatud.

Ajavahemikul jaanuar-juuni 2013 registreeriti 27-s EL riigist 4693 punetiste haigusjuhtu.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013. a 9 kuud		2012. a 9 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	2	0,1	0	0,0	
Salmonelloos	147	11,0	222	16,6	Vähenes 33,8% võrra
Kampülobakterenteriit	312	23,3	192	14,3	Suurenes 62,5% võrra
Rotaviirusenteriit	1242	92,7	808	60,3	Suurenes 53,7% võrra
Norwalk-viirusnakkus	787	58,7	360	26,9	Suurenes 2,2 korda
Soolenakkuste summa	2910	217,2	1944	145,0	Suurenes 49,7% võrra
Meningokokknakkus	8	0,6	4	0,3	Suurenes 2 korda
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	33	2,5	30	2,2	Suurenes 10,0% võrra
Leegionärihaigus	8	0,6	3	0,2	Suurenes 2,7 korda
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	8	0,6	8	0,6	
Leptospiroos	2	0,1	3	0,2	
Leetrid	2	0,1	3	0,2	
Punetised	2	0,1	0	0,0	Eelmine haigusjuht registreeriti 2009. aastal
Malaaria (sissetoodud)	2	0,1	3	0,2	
HIV-nakkus	253	18,9	244	18,2	
HIV- tõbi	16	1,2	25	1,9	Vähem 36,0% võrra
Puukentsefaliit	82	6,1	142	10,6	Vähenes 42,2% võrra
Lyme'i tõbi	803	59,9	1088	81,2	Vähenes 26,2% võrra
Viirushepatiidid kokku	201	15,0	271	20,2	Vähenes 25,8% võrra
sh äge A-viirushepatiit	5	0,4	55	4,1	Vähenes 11 korda
äge B-viirushepatiit	9	0,7	6	0,4	Suurenes 50,0% võrra
äge C-viirushepatiit	19	1,4	15	1,1	Suurenes 26,7% võrra

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta sama perioodiga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 49,7% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 69,7% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 60,1%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 62,5% võrra, shigelloosi – 2,4 korda (2013.a – 12 haigusjuhtu, 2012.a – 5 haigusjuht), lambliiaasi – 7,4% võrra (2013. a – 174 haigusjuht, 2012. a – 162 haigusjuhtu), rotaviirusenteriiti – 53,7% võrra, Norwalk-viirusnakkusesse – 2,2 korda, muudesse täpsustatud soolenakkustesse –18,4% võrra (2013. a – 174 haigusjuhtu, 2012. a – 147 haigusjuhtu), *Yersinia enterocolitica* enteriiti – 19,5% võrra (2013.a – 49 haigusjuhtu, 2012. a – 41 haigusjuhtu). Haigestumine salmonelloosi vähenes 33,8% võrra. Haigestumine *E. coli* soolenakkusesse on 2012. aastaga võrdne (2013. a – 8 haigusjuhtu, 2012. a – 7 haigusjuhtu). Registreeriti 3 amöbiaasi haigusjuhtu (2012. aasta statistilised andmed puuduvad).

Salmonelloosi tekitajateks olid: *S. Agona* – 16,3%, *S. Braenderup* – 0,7%, *S. Choleraesuis* – 0,7%, *S. Derby* – 4,1%, *S. Enteritidis* – 34,7%, *S. Heidelberg* – 0,7%, *S. Infantis* – 0,7%, *S.*

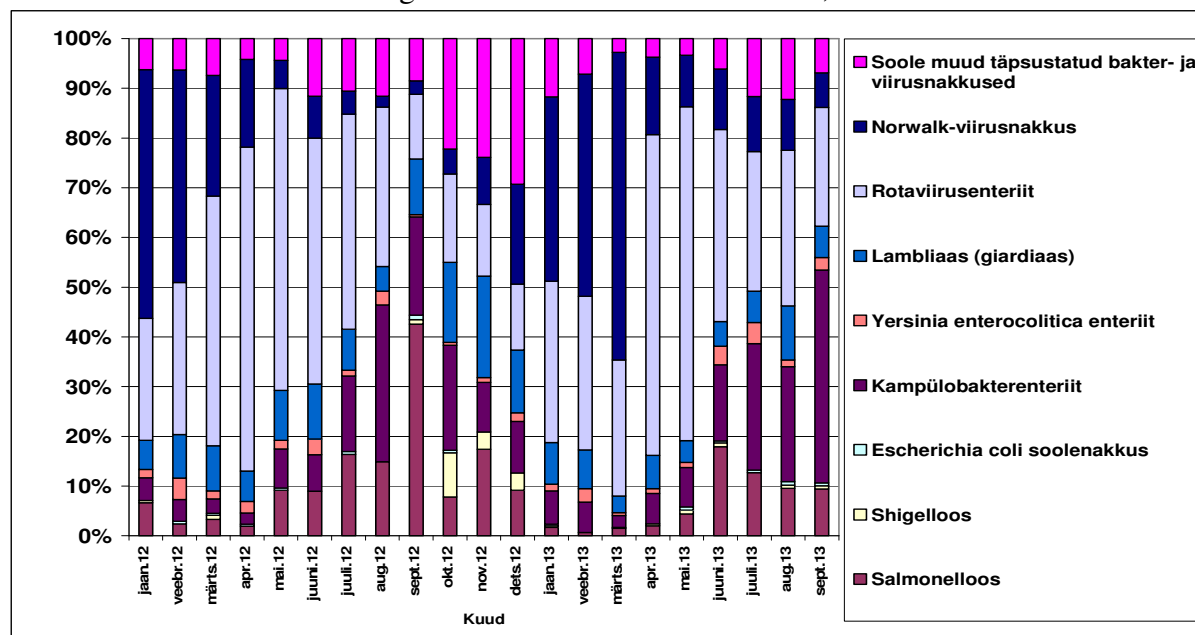
Livingstone – 6,1%, S. Livingstone + S. Typhimurium (seganakkus) – 2,0%, S. Newport – 0,7%, S. Poona – 0,7%, S. Rissen – 0,7%, S. Singapore – 0,7%, S. Stanley – 1,4%, S. Zanzibar – 2,7%, S. Typhimurium – 12,9%, S. Typhimurium monofaasiline – 2,7%, S. Weltevreden – 0,7%, tüpeerimata salmonellad – 8,9%, diagnoositud kliinilise pildi ja epidemioloogilise seose laboratoorselt tõestatud juhtude alusel – 2,0%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 78,8%, *Campylobacter coli* – 2,9%, *Campylobacter fetus* – 0,3%, *Campylobacter spp* – 17,9%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei* 50,0%, *Shigella flexneri* 41,7% ja *Shigella dysenteriae* 8,3%.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirused – 58,6%, enteroviirused – 13,8%, *Clostridium perfringens* – 9,8%, *Clostridium welchii* – 0,6%, astroviirused – 8,6%, *Clostridium difficile* – 4,6%, *Aeromonas spp* – 2,3%, *Klebsiella oxytoca* – 1,1%, *Pseudomonas aeruginosa* – 0,6%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine pneumokokknakkusesse suurenes 9,6% võrra (2013. a – 91 haigusjuhtu, 2012. a – 83 haigusjuhtu), meningokokknakkusesse – 2 korda, *Haemophilus influenzae* nakkusesse – 10,0% võrra, mumpsi – 2,8 korda (2013. a – 11 haigusjuhtu, 2012. a – 4 haigusjuhtu), muudesse viirusentsefaliitidesse ja –meningiitidesse – 18,1 korda (2013. a – 272 haigusjuht, 2012. a – 15 haigusjuhtu), leegionärihaigusesse – 2,7 korda (2013. a – 8 haigusjuhtu, 2012. a – 3 haigusjuhtu). Esines kaks punetiste haigusjuhtu (eelmine haigusjuht oli 2009. aastal). Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 36,3% võrra (2013. a – 4927 haigusjuhtu, 2012. a – 7740 haigusjuhtu), läkakõhasse – 3,1 korda (2013. a – 39 haigusjuhtu, 2012. a – 120 haigusjuhtu), sarlakitesse – 38,9% võrra (2013. a – 379 haigusjuhtu, 2012. a – 620 haigusjuhtu). On vähenenud haigestumine leetritesse.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on vähenenud 25,8% võrra. Haigestumine A-viirushepatiiti on vähenenud 11,0 korda, ägedasse B-viirushepatiiti suurenes 50,0% võrra ning ägedasse C-viirushepatiiti suurenes 26,7% võrra.

2013. aastal registreeritud kroonilise B-virushepatiidi osakaal moodustab 8,4% (17 haigusjuhtu) ja kroonilise C-virushepatiidi osakaal – 73,6% (148 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine süüfilisse ja klamüüdiannakkustesse on 2012. aastaga võrdne (süüfilis: 2013. a – 31 haigusjuhtu, 2012. a – 29 haigusjuhtu, klamüüdiannakkus: 2013. a – 1140, 2012. a – 1175). Haigestumine gonokokknakkusesse on vähenenud 95,6% võrra (2013. a – 90 haigusjuhtu, 2012. a – 176 haigusjuhtu).

2013. aastal registreeritud **HIV-tõve juhtude** arv on 36,0% võrra väiksem, avastatud **HIV-nakkuse** juhtude arv on 2012. aastaga võrdne.

Muudest nakkushaigustest on 2013. aastal registreeritud 8 neerusündroomiga hemorraagilise palaviku juhtu (2012. a – ka 8), üks trihinelloosi (2012. a ei esinenud), kolm ehhinokokoosi (2012. a – kaks), kaks leptospiroosi (2012. a – kolm), kaks listerioosi (2012. a – üks) ja kaks malaariat (2012. a – 3) haigusjuhtu.

Puukentsefaliidi esimene haigusjuht registreeriti juunikuus. Võrreldes 2012. aastaga on haigestumine väiksem 42,2% võrra.

Puukentsefaliiti haigestumine, 2013

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	16	4,0	
Harjumaa	8	6,2	9
Hiiumaa	2	20,0	3
Ida-Virumaa	0	0,0	1
Narva	1	1,5	1
Jõgevamaa	2	5,5	2
Järvamaa	0	0,0	
Läänemaa	1	3,7	
Lääne-Virumaa	3	4,5	
Põlvamaa	0	0,0	
Pärnumaa	21	23,8	14
Raplamaa	0	0,0	1
Saaremaa	6	17,4	6
Tartumaa	14	9,3	7
Valgamaa	2	5,9	2
Viljandimaa	1	1,8	
Võrumaa	5	13,4	7
Teadmata			29
Kokku	82	6,1	

Lyme'i tõppe ehk puukborrelioosi haigestumine vähenes 2013. aastal 26,2% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2013

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	207	51,6	27
Harjumaa	86	66,8	118
Hiiumaa	10	100,2	21
Ida-Virumaa	6	6,1	9
Narva	13	19,2	8
Jõgevamaa	15	41,2	10
Järvamaa	14	39,0	9
Läänemaa	22	80,9	30
Lääne-Virumaa	18	27,0	18
Põlvamaa	25	81,5	21
Pärnumaa	88	99,8	40
Raplamaa	21	57,4	18
Saaremaa	151	437,3	73
Tartumaa	76	50,4	31
Valgamaa	5	14,8	4
Viljandimaa	35	63,6	13
Võrumaa	11	29,4	15
Kokku	803	59,9	

Loomahammustuste arv on vähenenud 12,4% võrra (2013. a – 1173, 2012. a – 1339).

Inimesi hammustanud loomad:

- koer – 808 (68,9% juhtudest),
- kass – 321 (27,4% juhtudest),
- rott – 9 (0,8% juhtudest),
- hiir – 7 (0,6% juhtudest),
- kährik – 4 (0,3% juhtudest),
- deegu – 3 (0,3% juhtudest),
- orav – 3 (0,3% juhtudest),
- ahv – 2 (0,2% juhtudest),
- hobune – 2 (0,2% juhtudest),
- mutt – 2 (0,2% juhtudest),
- mäger – 2 (0,2% juhtudest),
- mügri (vesirott) – 1 (0,1% juhtudest),
- naarits – 1 (0,1% juhtudest),
- nahkhiir – 1 (0,1% juhtudest),
- rebane – 1 (0,1% juhtudest),
- sigat – 1 (0,1% juhtudest),
- tuhkur – 1 (0,1% juhtudest),
- tundmatu loom – 4 (0,3% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, tulareemiat, teetanust, toksoplasmoosi.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01.- 30.09.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	3	Araabia Ühendemiraadid, Egiptus, Horvaatia
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Enteroviirusmeningiit	3	Filipiinid, Rootsi, Venemaa
Gripp	5	Valgevene, USA, India, Sri Lanka, Lõuna-Aafrika
Gonokokknakkus	2	Norra
<i>H.Influenzae</i> nakkus	1	Suurbritannia
Kampülobakterenteriit	15	Egiptus 3, Mehhiko, Vietnam, Leedu, Maroko, Lõuna-Aafrika, India 2, Norra, Hispaania, Bulgaaria, Tuneesia, Türgi
Kõhutüüfus	2	India
Difüllobotriaas	1	Venemaa
Lambliiaas (giardiaas)	1	Egiptus
Läkaköha	4	Indoneesia 2, Soome, Tansaania
Leetrid	2	Tai
Leptospiroos	1	Tai
Loomahammustus	6	Tai 3, Venemaa 2, Soome 1
Malaaria (<i>p.falciparum</i>)	2	Djibouti, Nigeeria
Meningokokknakkus	1	Venemaa
Nakkuslik mononukleos*	4	Suurbritannia, USA, Austria, Hispaania
Noroviirusnakkus	3	Egiptus, Hiina, Ukraina
Puukborrelioos (Lyme'i tõbi)	9	Soome 2, Saksamaa 2, Leedu, Läti, Venemaa 2, Suurbritannia
Pneumokokknakkus	2	Venemaa 2
Rotaviirusenteriit	27	Egiptus 10, Tai 1, Türgi 4, Soome 1, Bulgaaria 11
Salmonelloos	15	Egiptus 2, Tansaania, Kenya, Malaisia, Tai 3, Valgevene 3, Läti 2, Sloveenia 1, Türgi 1
Shigelloos	5	Egiptus 2, India 2, Sri Lanka 1
Klamüüdiahaigused	5	Austria 2, Soome 2, Iirimaa
Täpsustamata soolenakkused*	3	Egiptus, Malaisia, Soome
Tuberkuloos*	1	Soome
Tuulerõuged	6	Soome, Suurbritannia 2, Venemaa 2, Norra
Sügelised e skaabies*	2	Norra, Soome
KOKKU	132	

* 2013. a kolme kuu andmed. Alates 1. aprillist 2013 ei kuulu tärniga märgitud nakkushaigused registreerimisele nakkushaiguste registris vastavalt VV 01.10.2009 määrusele nr 134
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13251225?leiaKehtiv>

Haigestumine enteroviirusmeningiiti

Käesoleval aastal kasvas märkimisväärselt haigestumine enteroviirusmeningiiti ning 9 kuuga registreeriti 233 juhtu (17,4/100 000 elaniku kohta). Haigusjuhud esinesid pea kõikides maakondades, va Hiiu-, Saare- ja Valgamaal; enim oli haigestumisi Harju- (73 juhtu, sh Tallinn), Tartu- (63 juhtu) ja Ida-Virumaal (37 juhtu).

Haigestumise tõus algas juunis (18 juhtu), maksimaalne haigete arv registreeriti juulis (102 juhtu), augustis (69 juhtu) ja septembris (42 juhtu) esines haigestumise langus.

Kuni 14-aastaste laste osakaal moodustab 72% haigestunute üldarvust.

Enteroviirusmeningiidi esinemissageduse tõusu täheldati tänavu ka teistes riikides, sh Lätis, Leedus, Venemaal.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Metsiku polioviiruse (WPV1) ringlus Iisraelis

Iisraeli lõuna regioonis (Rahat) isoleeriti heitvetest metsiku polioviirust (WPV1). Polioviirust isoleeriti 85 proovist 27-st proovivõtmiskohtast. Polioviirus on sarnane Pakistanis ringleva ning Egiptuses Kairo heitvetest isoleeritud polioviirusega.

Roojast isoleeriti metsiku polioviirust (WPV1) 42-l inimesel, kes olid väidetavalt vaksineeritud vastavalt immuniseerimiskavale. Juhupõhine vaksineerimisstaatus on täpsustamisel.

Rakendatud meetmed poliomieliidi puhangu ennetamiseks:

Alla 9-aastaste laste vaksineerimise kampaaniad algasid 5. augustil 2013 Iisraeli lõuna regioonis ja 18. augustil üleriigiliselt. Kampaania algusest vaksineeriti OPV vaktsiiniga ~ 800 000 last vanuses 0 kuni 9 aastat.

Heitvee puhastussüsteemide töötajad olid vaksineeritud IPV vaktsiiniga.

Alates 1. juunist 2013 alustati lödvahalvatuste seiret kõikides vanuserühmades ning meningiidihaigete laboratoorset uurimist polioviiruse suhtes.

WHO soovib kõigile riikidele pöörata erilist tähelepanu laste vaksineerimisele poliomieliidi vastu, tõhustada laborite võimekust, samuti poliomieliidi ning lödvahalvatuste seiret.

Respiratoorse sündroomiga Lähis-Ida koroonaviiruse MERS-CoV poolt põhjustatud haigusjuhud

Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) ning Euroopa Haiguste Ennetamise ja Tõrje Keskuse (ECDC) andmetel on seisuga 30.09.2013 laboratoorselt diagnoositud 136 uut koroonaviiruse MERS-CoV haigusjuhtu, millest 60 on lõppenud surmaga.

Riskipiirkonnaks on praeguse seisuga arvatud järgmised Lähis-Ida riigid: Saudi- Araabia, Katar, Jordaania, Ühendatud Araabia Emiraadid ja naaberriigid: Bahrein, Kuveit, Iraak, Israel, Liibüa, Oman, Süüria ja Jeemen.

Kõik Euroopas registreeritud esmajuhud olid seotud reisimisega Lähis-Ida riikidesse.

Nakkusallikas ja viiruse levikutee on siamaani ebaselged, kuid on kindlad tõendid, et esines piiratud viiruse levik inimeselt inimesele ning tervishoiuteenusega seotud nakatumine. 24% kõikidest registreeritud juhtudest on tervishoiuteenusega seotud.

WHO ja ECDC prognoosi alusel oodatakse, et jätkub uute juhtude lisandumine EL tervishoiuasutustes, kuna Lähis-Ida riikides haigestunud võivad pöörduda eriarstiabi saamiseks EL tervishoiuasutustesse. Samuti võivad EL elanikud nakatuda riskipiirkondades viibides ning võib esineda viiruse ülekande haigelt kontaktsetele. Seetõttu on äärmiselt oluline järgida põhilisi nakkuste ennetamise ja tõrje meetmeid.

Lääne-Niiluse viiruspalavikku haigestumine Euroopas

Alates 2013 juunist teostab ECDC seiret Lääne-Niiluse viirusnakkuse suhtes inimestel Euroopa regioonis (EL ja naaberriikides). Lääne-Niiluse viirusnakkuse leviku hooaeg kestab Euroopa regioonis tavaliselt juuni lõpust novembri lõpuni.

ECDC andmetel on käesoleval aastal registreeritud (seisuga 10.10.2013) Euroopa regioonis 728 haigusjuhtu, neist Kreekas 86, Itaalias 66, Serbias 260, Rumeenias 22, Ungaris 29, Horvaatias 16, Venemaal 177 (Volgogradi, Rostovi, Saratovskaja ja Astrahani oblastis), Iisraelis 59, Tuneesias 6, Ukrainas 1.

Üldjuhul kulgeb kuni 80% juhtudest haigusnähtudeta. Vireemia esineb lühiajaliselt haiguse algul. Kerge haigusevorm lõpeb paranemisega 3-6 päeva jooksul. Rasketel juhtudel areneb entsefaliit, meningo-entsefaliit või meningiit, samuti müokardiit, pankreatiit ja hepatiit.

Terviseamet soovib vereteenistustele rakendada piirangumeetmeid Lääne-Niiluse viirusnakkuse levikualas reisunud doonorite suhtes viiruse leviku vältimiseks doonoriverega.

Uuendatud info Lääne-Niiluse viirusnakkuse levikualast võib leida ECDC kodulehelt:

http://ecdc.europa.eu/en/activities/diseaseprogrammes/emerging_and_vector_borne_diseases/Pages/West_Niles_fever_Risk_Maps.aspx

Koolerasse haigestumine Mehhikos ja Kuubas

Euroopa Haiguste Ennetamise ja Tõrje Keskuse (ECDC) andmetel teatas Pan American Health Organization (PAHO) koolerajuhtudest Mehhikos, valdavalt Hidalgo osariigis.

1. oktoobri 2013 seisuga on riigis registreeritud 46-st laboratoorselt diagnoositud koolerajuhtu, millest üks lõppes surmaga. Viimane endeemiline koolera levik esines Mehhikos aastatel 1991-2001. Tuvastatud haigustekitaja tüvi on *Vibrio cholerae* O : 1 Ogawa, mis erineb varem Mehhikos ringelnud tüvest ja on sarnane Haitil, Dominikaani Vabariigis ja Kuubas ringleva tüvega.

Sama allika andmetel on ajavahemikul juuli 2012 kuni august 2013 registreeritud Kuubas 678 laboratoorselt kinnitatud haigusjuhtu, millest kolm lõppes surmaga. Haigusjuhud esinesid Camaguey, Granma, Guantanamo, Havana ja Santiago de Cuba provintssides.

Tervishoiuteenuse osutamisega seotud nakkused (TTSN) Euroopas.

2011-2012 toimus Nakkushaiguste ennetuse ja tõrje Euroopa Keskus (ECDC) juhtimisel Euroopa riikide aktiivravi haiglates tervishoiuteenuse osutamisega seotud nakkuste ja antimikroobse resistentsuse esinemise hetkeleviuuring (PPS HAI-AMR).

Juulis 2013 avaldas ECDC uuringu aruande.

Kokku osales uuringus 231 459 000 patsienti, nendest diagnoositi vähemalt üks TTSN 13 829 (6%) patsiendil. Kõige kõrgem esinemine oli kopsupõletik ja alumiste hingamisteede nakkused (19,4% ja 4,1%), teisel kohal operatsioonipiirkonna nakkused (19,6%), kolmandal kuseteede nakkused (19,0%), neljandal vereringe nakkused (10,6%) ja viiandal seedetrakti nakkused (7,6%).

Eestis osales uuringus 4 aktiivravi haiglat.

Uuringu aruandega saab tutvuda:

<http://www.ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/healthcare-associated-infections-antimicrobial-use-PPS.pdf>

Antimikroobse resistentsuse ohud Ameerika Ühendriikides

USA Haiguste Kontrolli ja Ennetamise Keskuse (Centers for Disease Control and Prevention, CDC) värsked aruanded kohaselt nakatub USA-s igal aastal enam kui kaks miljonit inimest mõnda antibiootikumide suhtes resistentsesse infektsiooni, mille tulemusena vähemalt 23 000 inimest sureb

Aruanne „Antimikroobse resistentsuse ohud Ameerika Ühendriikides” annab esimese ülevaate resistentsete mikroobide probleemidest ja riskidest <http://www.cdc.gov/drugresistance/threat-report-2013/>.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013. a 10 kuud		2012. a 10 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	2 / 0	0,1 / 0,0	0 / 0	0,0 / 0,0	
Salmonelloos	165	12,3	236	17,6	Vähenes 30,1% võrra
Kampülobakterenteriit	348	26,0	230	17,2	Suurenes 51,3% võrra
Rotaviirusenteriit	1289	96,2	840	62,7	Suurenes 53,4% võrra
Norwalk-viirusnakkus	804	60,0	369	27,5	Suurenes 2,2 korda
Soolenakkuste summa	3063	228,6	2124	158,5	Suurenes 44,2% võrra
Meningokokknakkus	8	0,6	4	0,3	Suurenes 2 korda
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	35	2,6	34	2,5	
Leegionärihaigus	9	0,7	3	0,2	Suurenes 3 korda
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	13	1,0	10	0,7	Suurenes 30,0% võrra
Leptospiroos	2	0,1	3	0,2	
Leetrid	2	0,1	3	0,2	
Punetised	2	0,1	0	0,0	Eelmine haigusjuht registreeriti 2009. aastal
Malaaria (sissetoodud)	3	0,2	4	0,3	
HIV-nakkus	279	20,8	269	20,1	
HIV- tõbi	16	1,2	33	2,5	Vähem 2,1 korda
Puukentsefaliit	105	7,8	172	12,8	Vähenes 39,0% võrra
Lyme'i tõbi	981	73,2	1320	98,5	Vähenes 25,7% võrra
Viirushepatiitid kokku	255	19,0	308	23,0	Vähenes 17,2% võrra
sh äge A-viirushepatiit	5	0,4	57	4,2	Vähenes 11,4 korda
äge B-viirushepatiit	9	0,7	7	0,5	Suurenes 28,6% võrra
äge C-viirushepatiit	23	1,7	16	1,2	Suurenes 43,8% võrra

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta sama perioodiga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 44,2% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 68,3% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 56,9%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 51,3% võrra, rotaviirusenteriiti – 53,4% võrra, Norwalk-viirusnakkusesse – 2,2 korda, *Yersinia enterocolitica* enteriiti – 28,6% võrra (2013. a – 54 haigusjuhtu, 2012. a – 42 haigusjuhtu), *E. coli* soolenakkusesse – 37,5% võrra (2013. a – 11 haigusjuhtu, 2012. a – 8 haigusjuhtu). Haigestumine salmonelloosi vähenes 30,1% võrra shigelloosi – 42,8% võrra (2013.a – 12 haigusjuhtu, 2012. a – 21 haigusjuhtu). On 2012. aastaga võrdne haigestumine muudesse täpsustatud soolenakkustesse (2013. a – 185 haigusjuhtu, 2012. a – 187 haigusjuhtu) ja lambliiaasi (2013. a – 190 haigusjuht, 2012. a – 191 haigusjuhtu). Registreeriti 3 amöbiaasi haigusjuhtu (2012. aasta statistilised andmed puuduvad).

Salmonelloosi tekitajateks olid: *S. Agona* – 14,5%, *S. Braenderup* – 0,6%, *S. Brandenburg* – 1,2%, *S. Choleraesuis* – 0,6%, *S. Derby* – 4,2%, *S. Enteritidis* – 35,2%, *S. Heidelberg* – 0,6%,

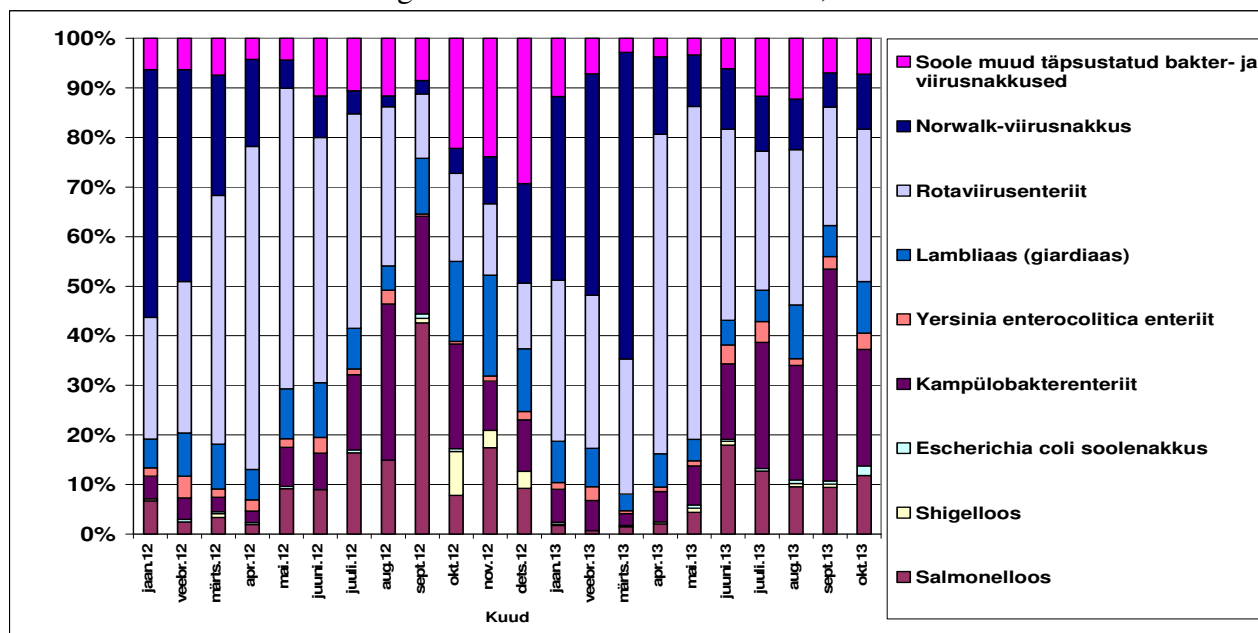
S. Infantis – 1,8%, *S. Livingstone* – 5,4%, *S. Livingstone* + *S. Typhimurium* (seganakkus) – 1,8%, *S. Newport* – 0,6%, *S. Poona* – 0,6%, *S. Rissen* – 0,6%, *S. Singapore* – 0,6%, *S. Stanley* – 1,2%, *S. Zanzibar* – 3,0%, *S. Typhimurium* – 12,1%, *S. Typhimurium* monofaasiline – 2,4%, *S. Weltevreden* – 0,6%, tüpeerimata salmonellad – 10,3%, diagnoositud kliinilise pildi ja epidemioloogilise seose laboratoorselt tõestatud juhtude alusel – 1,8%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 80,4%, *Campylobacter coli* – 2,6%, *Campylobacter fetus* – 0,3%, *Campylobacter* spp – 16,7%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei* 50,0%, *Shigella flexneri* 41,7% ja *Shigella dysenteriae* 8,3%.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirused – 56,8%, enteroviirused – 15,1%, *Clostridium perfringens* – 9,7%, *Clostridium welchii* – 0,5%, astroviirused – 8,6%, *Clostridium difficile* – 5,4%, *Aeromonas* spp – 2,2%, *Klebsiella oxytoca* – 1,1%, *Pseudomonas aeruginosa* – 0,5%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine pneumokokknakkusesse suurenes 11,0% võrra (2013. a – 101 haigusjuhtu, 2012. a – 91 haigusjuhtu), meningokokknakkusesse – 2,0 korda, mumpsi – 3 korda (2013. a – 12 haigusjuhtu, 2012. a – 4 haigusjuhtu), muudesse viirusentsefaliitidesse ja –meningiitidesse – 15,0 korda (2013. a – 300 haigusjuht, 2012. a – 20 haigusjuhtu), leegionärihaigusesse – 3,0 korda (2013. a – 9 haigusjuhtu, 2012. a – 3 haigusjuhtu). Esines kaks punetiste haigusjuhtu (eelmine haigusjuht oli 2009. aastal). Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 35,4% võrra (2013. a – 5184 haigusjuhtu, 2012. a – 8021 haigusjuhtu), läkakõhasse – 3,0 korda (2013. a – 44 haigusjuhtu, 2012. a – 132 haigusjuhtu), sarlakitesse – 37,2% võrra (2013. a – 411 haigusjuhtu, 2012. a – 655 haigusjuhtu). Vähenenud on haigestumine leetritesse. Haigestumine *Haemophilus influenzae* nakkusesse on 2012. aastaga võrdne.

Gripp ja ülemiste hingamisteede viirusnakkused

Oktoobris algas gripi ja teiste ülemiste hingamisteede viirusnakkuste registreerimise ametlik hooaeg.

40.- 44. nädala jooksul ei ületanud ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestumise intensiivsus hooajale iseloomulikku näitajat.

Ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestumise intensiivsus oli hinnatud madalaks. Registreeriti vaid üksikud gripitaoliste haigusnähtudega juhud. Nakatunute arvu osas maakondades suuri erinevusi ei olnud. Vanusrühmade järgi haigestusid enim kuni 4 aastased lapsed. Laboratoorselt ei olnud neil nädalatel kinnitatud ühtegi gripijuhtu.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on vähenenud 17,2% võrra. Haigestumine A-viirushepatiiti on vähenenud 11,4 korda, ägedasse B-viirushepatiiti suurenes 28,6% võrra ning ägedasse C-viirushepatiiti suurenes 43,8% võrra.

2013. aastal registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 7,4% (19 haigusjuhtu) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 76,9% (196 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine süüfilisse ja klamüüdiannakkustesse on 2012. aastaga võrdne (süüfilis: 2013. a – 34 haigusjuhtu, 2012. a – 35 haigusjuhtu, klamüüdiannakkus: 2013. a – 1320, 2012. a – 1316). Haigestumine gonokokknakkusesse on vähenenud 45,2% võrra (2013. a – 102 haigusjuhtu, 2012. a – 186 haigusjuhtu).

2013. aasta 10 kuu jooksul registreeritud **HIV-tõve juhtude** arv on 2,1 korda väiksem, avastatud **HIV-nakkuse** juhtude arv on 2012. aastaga võrdne.

Muudest nakkushaigustest on 2013. aasta 10 kuu jooksul registreeritud 13 neerusündroomiga hemorraagilise palaviku juhtu (2012. a – 10), üks tulareemia (2012. a ei esinenud), üks trihhinelloosi (2012. a ei esinenud), kolm ehhinokokoosi (2012. a – kaks), kaks leptospiroosi (2012. a – kolm), kaks listerioosi (2012. a – kolm) ja kolm malaaria (2012. a – neli) haigusjuhtu.

Puukentsefaliidi esimene käesoleva aasta haigusjuht registreeriti juunikuus. Võrreldes 2012. aastaga on haigestumine 39,0% võrra väiksem.

Puukentsefaliiti haigestumine, 2013. a 10 kuud

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	20	5,0	
Harjumaa	15	11,6	16
Hiiumaa	3	30,0	4
Ida-Virumaa	0	0,0	1
Narva	2	2,9	2
Jõgevamaa	3	8,2	2
Järvamaa	0	0,0	
Läänemaa	2	7,4	
Lääne-Virumaa	3	4,5	1
Põlvamaa	1	3,3	

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Pärnumaa	25	28,4	17
Raplamaa	0	0,0	1
Saaremaa	7	20,3	6
Tartumaa	16	10,6	8
Valgamaa	2	5,9	2
Viljandimaa	1	1,8	
Võrumaa	5	13,4	7
Teadmata			38
Kokku	105	7,8	

Lyme'i tõppe ehk puukborrelioosi vähenes haigestumine 2013. aasta 10 kuuga 25,7% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2013. a 10 kuud

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	252	62,8	32
Harjumaa	120	93,1	164
Hiiumaa	16	160,3	31
Ida-Virumaa	8	8,1	13
Narva	17	25,1	10
Jõgevamaa	19	52,2	12
Järvamaa	21	58,5	13
Läänemaa	27	99,3	35
Lääne-Virumaa	25	37,5	23
Põlvamaa	30	97,7	27
Pärnumaa	101	114,6	45
Raplamaa	28	76,5	25
Saaremaa	164	475,0	82
Tartumaa	90	59,6	39
Valgamaa	6	17,8	5
Viljandimaa	39	70,8	13
Võrumaa	18	48,1	22
Kokku	981	73,2	

Loomahammustuste arv on vähenenud 9,9% võrra (2013. a – 1284, 2012. a – 1425).

Inimesi hammustanud loomad:

koer – 892 (69,5% juhtudest),

kass – 344 (26,8% juhtudest),

rott – 9 (0,7% juhtudest),
 hiir – 9 (0,7% juhtudest),
 kährik – 5 (0,4% juhtudest),
 deegu – 3 (0,2% juhtudest),
 orav – 3 (0,2% juhtudest),
 ahv – 2 (0,2% juhtudest),
 hobune – 2 (0,2% juhtudest),
 mutt – 2 (0,2% juhtudest),
 mäger – 2 (0,2% juhtudest),
 tuhkur – 2 (0,2% juhtudest),
 mügri (vesirott) – 1 (0,1% juhtudest),
 naarits – 1 (0,1% juhtudest),
 nahkhiir – 1 (0,1% juhtudest),
 rebane – 1 (0,1% juhtudest),
 siga – 1 (0,1% juhtudest),
 tundmatu loom – 4 (0,3% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, teetanust ega toksoplasmoosi.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01- 31.10.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	3	Araabia Ühendemiraadid, Egiptus, Horvaatia
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Enteroviirusmeningiit	4	Filipiinid, Rootsi, Venemaa, Kenya
Gonokokknakkus	3	Tai 1, Norra 2
Gripp	5	Valgevene, USA, India, Sri Lanka, Lõuna-Aafrika
<i>H.Influenzae</i> nakkus	1	Suurbritannia
Jersinioos	1	Türgi
Kampülobakterenteriit	18	Egiptus 4, Mehhiko, Vietnam, Leedu, Maroko, Lõuna-Aafrika, India 2, Norra, Hispaania, Bulgaaria, Tuneesia, Türgi, Norra, Venemaa
Kõhutüüfus	2	India
Difülobotriaas	1	Venemaa
Lambliias (giardiaas)	2	Egiptus 1, Gruusia 1
Läkaköha	4	Indoneesia 2, Soome, Tansaania
Leetrid	2	Tai
Leptospiroos	1	Tai
Loomahammustus	6	Tai 3, Venemaa 2, Soome 1
Malaaria (<i>p.falciparum</i>)	3	Djibouti 1, Nigeeria 2
Meningokokknakkus	1	Venemaa

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
Nakkuslik mononukleos*	4	Suurbritannia, USA, Austria, Hispaania
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	1	Venemaa
Noroviirusnakkus	3	Egiptus, Hiina, Ukraina
Puukborreliosis (Lyme'i tõbi)	10	Soome 2, Saksamaa 2, Leedu, Läti, Venemaa 2, Suurbritannia 1, Prantsuse Lõunaalad 1
Pneumokokknakkus	3	Venemaa 3
Rotaviirusenteriit	32	Egiptus 10, Tai 1, Türgi 7, Soome 1, Bulgaaria 11, Hispaania 1, Usbekistan 1
Salmonelloos	16	Egiptus 2, Tansaania, Kenya, Malaisia, Tai 3, Valgevene 3, Läti 2, Sloveenia 1, Türgi 2
Shigelloos	5	Egiptus 2, India 2, Sri Lanka 1
Klamüüdiahaigused (sugulisel teel)	6	Austria 2, Soome 2, Iirimaa 1, Tai 1
Täpsustamata soolenakkused*	3	Egiptus, Malaisia, Soome
Tuberkuloos*	1	Soome
Tuulerõuged	6	Soome, Suurbritannia 2, Venemaa 2, Norra
Sügelised e skaabies*	2	Norra, Soome
KOKKU	150	

* 2013. a kolme kuu andmed. Alates 1. aprillist 2013 ei kuulu tärniga märgitud nakkushaigused registreerimisele nakkushaiguste registris vastavalt VV 01.10.2009 määrusele nr 134 <https://www.riigiteataja.ee/akt/13251225?leiaKehtiv>

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Gripiviiruse levik Euroopas ja maailmas

Uue sügis-talvise gripihooaja raskusaste ja epidemioloogilise ohtlikkuse tase sõltuvad otseselt gripiviiruse tüvest ning elanikkonna läbipõdemis- ja vaksineerimisjärgsest immuunsusest. Gripiviiruse levikut ei ole veel täheldatud üheski Euroopa Liidu liikmesriigis, kuid WHO ja ECDC eksperdid on arvamusel, et tuleval hooajal on gripi raskusaste ja suremus sarnane eelnenud aastatega.

Respiratoorse sündroomiga Lähis-Ida koroonaviiruse MERS-CoV poolt põhjustatud haigusjuhud

Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) ning Euroopa Haiguste Ennetamise ja Tõrje Keskuse (ECDC) andmetel on seisuga 31.10.2013 laboratoorselt diagnoositud 150 koroonaviiruse MERS-CoV haigusjuhtu, millest 64 on lõppenud surmaga.

Riskiipiirkonnaks on praeguse seisuga arvatud järgmised Lähis-Ida riigid: Saudi- Araabia, Katar, Jordaania, Ühendatud Araabia Emiraadid ja naaberriigid: Bahrein, Kuveit, Iraak, Israel, Liibüa, Oman, Süüria ja Jeemen.

Kõik Euroopas registreeritud esmajuhud olid seotud reisimisega Lähis-Ida riikidesse.

Viimane haigusjuht registreeriti Hispaanias 1. novembril, haigestunud tekkisid sümptoomid oktoobris Hadzi ajal. See on 13-s juht, mis on registreeritud väljaspool Lähis Ida piirkonda ning kümnes, mis on registreeritud EL-s.

Nakkusallikas ja viiruse levikutee on siiaaani ebaselged, kuid on kindlad tõendid, et esines piiratud viiruse levik inimeselt inimesele ning tervishoiuteenusega seotud nakatumine. 24% kõikidest registreeritud juhtudest on tervishoiuteenusega seotud.

WHO ja ECDC prognoosi alusel oodatakse, et jätkub uute juhtude lisandumine EL tervishoiuasutustes, kuna Lähis-Ida riikides haigestunud võivad pöörduda eriarstiabi saamiseks EL tervishoiuasutustesse. Samuti võivad EL elanikud nakatuda riskipiirkondades viibides ning võib esineda viiruse ülekande haigelt kontaktsetele. Seetõttu on äärmiselt oluline järgida põhilisi nakkuste ennetamise ja tõrje meetmeid.

Leetritesse ja punetistesse haigestumine Euroopas

Leetrite puhangud jätkuvad Euroopa riikides. Alates maist kuni 11. september 2013 registreeriti Saksamaal 1540 leetrite haigusjuhtu, mis on 10 korda rohkem võrreldes 2012. aastaga. Enamik haigusjuhte raporteeriti Bavaariast, Berliinist ja Põhja Rhinest.

Seisuga 16. oktoober 2013 on registreeritud Hollandis 2000 haigusjuhtu, viimase nädala jooksul – 122 haigusjuhtu. Itaalias registreeriti leetrite puhanguid. EL naaberriikidest registreeriti leetrite puhanguid Vene Föderatsioonis, Türgis ja Gruusias.

Leetrite elimineerimise tähtaeg on WHO programmi kohaselt 2015. a. Puhangud Euroopas näitavad, et leetrite endemiline levik jätkub paljudes EL riikides ja leetrite elimineerimine 2015. aastaks on vähetõenäoline. Ajavahemikul august 2012 kuni juuli 2013 moodustas oodatav haigestumus leetritesse 1/1000000 ainult 11 riigis.

Poliomüeliit

Metsiku polioviirusest tingitud lõdvahalvatuste (AFP) kolle on registreeritud Deir Al Zour's Süürias. AFP lastel: 5 haigusjuhtu alla 1-aastastel lastel, 13 haigusjuhtu 1-2-aastastel ja 4 haigusjuhtu üle 2-aastastel lastel.

Hõlmatus vaksineerimisega poliomüeliidi vastu (3 doosi poliovaktsiini) langes Süürias 95%-st 2010. a kuni 52%-ni 2012. a. Samas kasvab oluliselt Süüria migrantide arv EL riikidesse (2012. a kolme kvartali jooksul – 11 573 inimest), mis teeb võimalikuks polioviiruse importimise Süüriast Euroopasse.

WHO soovib jätkuvalt kõikidele riikidele pöörata erilist tähelepanu laste vaksineerimisele poliomüeliidi vastu, tõhustada laborite võimekust, poliomüeliidi ning lõdvahalvatuste seiret ja kindlustada valmisolekut poliomüeliidi puhangu olukorraks.

Botulismi puhang süstivatel narkomaanidel Norras

2013. a oktoobris registreeriti Norras Oslo regioonis 6 botulismi haigusjuhtu süstivatel narkomaanidel vanuserühmas 35-55 aastat. Kõik haiged hospitaliseeriti.

Oletatavaks levikufaktoriks peetakse saastunud heroini. ECDC koostöös Euroopa Ravimiametiga (EMCDDA) avaldas 31. oktoobril riskihindamise aruande. Kuna haigustekitaja *C.botulinum* ei levi inimeselt inimesele, on haiguse leviku risk elanikkonnas seoses esinenud juhtudega hinnatud väga madalaks.

Ajavahemikus 2000 – 2012. aa registreeriti Suurbritannias 165 botulismi haigusjuhtu süstivatel narkomaanidel. 2000 – 2009 registreeriti Saksamaal 21 sarnast haigusjuhtu, Iirimaa – 9, Itaalias – 9 ja Hollandis – üks haigusjuht.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013. a 11 kuud		2012. a 11 kuud		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	2 / 0	0,1/0,0	1 / 0	0,07/0,0	
Salmonelloos	179	13,4	271	20,2	Vähenes 33,9% võrra
Kampülobakterenteriit	359	26,8	250	18,7	Suurenes 43,6% võrra
Rotaviirusenteriit	1343	100,2	869	64,8	Suurenes 54,5% võrra
Norwalk-viirusnakkus	820	61,2	388	29,0	Suurenes 2,1 korda
Soolenakkuste summa	3193	238,3	2326	173,6	Suurenes 37,3% võrra
Meningokokknakkus	8	0,6	4	0,3	Suurenes 2,0 korda
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	37	2,8	41	3,1	Vähenes 9,8% võrra
Leegionärihaigus	9	0,7	3	0,2	Suurenes 3,0 korda
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	15	1,1	14	1,0	
Leptospiroos	2	0,1	5	0,4	
Leetrid	2	0,1	3	0,2	
Punetised	2	0,1	0	0,0	Eelmine haigusjuht registreeriti 2009. aastal
Malaaria (sissetoodud)	3	0,2	6	0,4	Vähenes 2,0 korda
HIV-nakkus	303	22,6	297	22,2	
HIV- tõbi	18	1,3	35	2,6	Vähem 48,6% võrra
Puukentsefaliit	112	8,4	176	13,1	Vähenes 36,4% võrra
Lyme'i tõbi	1082	80,8	1469	109,6	Vähenes 26,3% võrra
Viirushepatiitid kokku	281	21,0	340	25,4	Vähenes 17,4% võrra
sh äge A-viirushepatiit	5	0,4	60	4,5	Vähenes 12,0 korda
äge B-viirushepatiit	10	0,7	8	0,6	Suurenes 25,0% võrra
äge C-viirushepatiit	25	1,9	22	1,6	Suurenes 13,6% võrra

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aasta sama perioodiga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 37,3% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 67,7% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 54,0%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 53,6% võrra, rotaviirusenteriiti – 54,5% võrra, Norwalk-viirusnakkusesse – 2,1 korda, *Yersinia enterocolitica* enteriiti – 38,6% võrra (2013.a – 61 haigusjuhtu, 2012. a – 44 haigusjuhtu), *E. coli* soolenakkusesse – 50,0% võrra (2013. a – 12 haigusjuhtu, 2012. a – 8 haigusjuhtu). Samuti on suurenenud kõhutüüfuse haigusjuhtude arv. Haigestumine salmonelloosi vähenes 33,9% võrra, shigelloosi – 2,3 korda (2013.a – 12 haigusjuhtu, 2012.a – 28 haigusjuhtu), lambliaasi – 16,8% võrra (2013. a – 193 haigusjuht, 2012. a – 232 haigusjuhtu), muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 11,1% võrra (2013. a – 209 haigusjuhtu, 2012. a – 235 haigusjuhtu). Registreeriti 3 amöbiaasi haigusjuhtu (2012. aasta statistilised andmed puuduvad).

Salmonelloosi tekitajateks olid: *S. Agona* – 14,0%, *S. Braenderup* – 0,6%, *S. Brandenburg* – 1,1%, *S. Choleraesuis* – 0,6%, *S. Coeln* – 0,6%, *S. Derby* – 5,0%, *S. Dublin* – 0,6%, *S.*

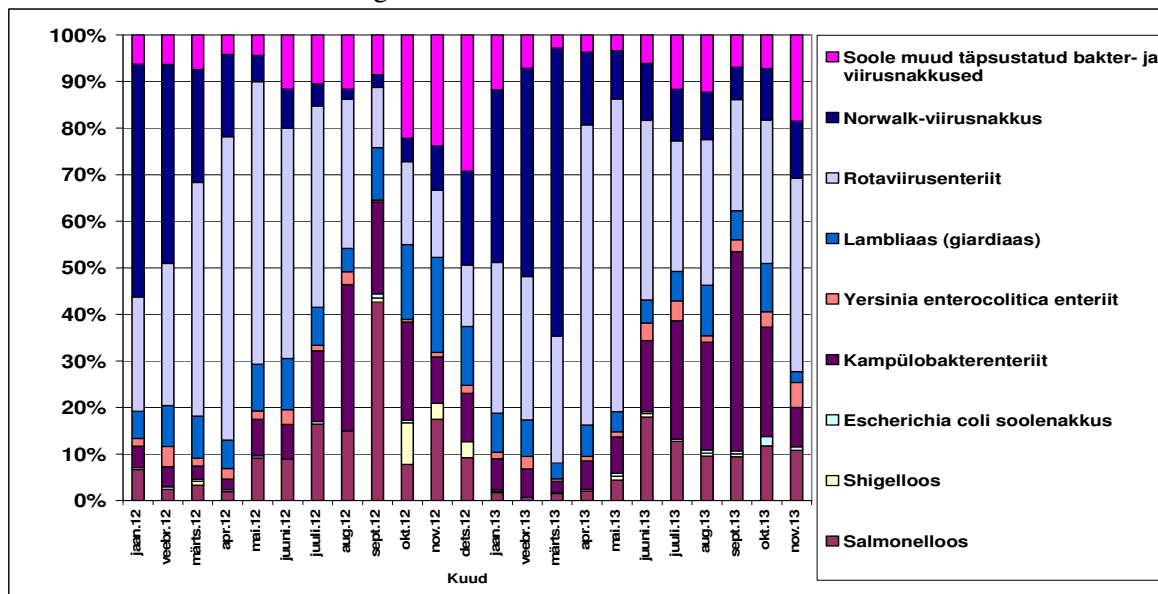
Enteritidis – 34,6%, *S. Heidelberg* – 0,6%, *S. Infantis* – 3,3%, *S. Livingstone* – 5,0%, *S. Livingstone* + *S. Typhimurium* (seganakkus) – 1,7%, *S. Newport* – 0,6%, *S. Ohio* – 0,6%, *S. Poona* – 0,6%, *S. Rissen* – 0,6%, *S. Singapore* – 0,6%, *S. Stanley* – 1,1%, *S. Zanzibar* – 2,8%, *S. Typhimurium* – 12,8%, *S. Typhimurium* monofaasiline – 2,2%, *S. Weltevreden* – 0,6%, tüpeerimata salmonellad – 8,4%, diagnoositud kliinilise pildi ja laboratoorselt tõestatud juhuga epidemioloogilise seose alusel – 1,7%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 80,8%, *Campylobacter coli* – 2,5%, *Campylobacter fetus* – 0,3%, *Campylobacter* spp – 16,4%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei* 50,0%, *Shigella flexneri* 41,7% ja *Shigella dysenteriae* 8,3%.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirused – 53,1%, *Aeromonas* spp – 1,9%, astrovviirused – 8,1%, *Citrobacter freundii* – 0,5%, *Clostridium difficile* – 7,2%, *Clostridium perfringens* – 11,5%, *Clostridium welchii* – 0,5%, enteroviirused – 14,3%, *Klebsiella oxytoca* – 1,0%, *Proteus mirabilis* – 1,4%, *Pseudomonas aeruginosa* – 0,5%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine meningokokknakkusesse suurenes 2 korda, mumpsu – 3 korda (2013. a – 12 haigusjuhtu, 2012. a – 4 haigusjuhtu), muudesse viirusentsefaliitidesse ja -meningiitidesse – 14,6 korda (2013. a – 307 haigusjuht, 2012. a – 21 haigusjuhtu), leegionärihaigusesse – 3 korda (2013. a – 9 haigusjuhtu, 2012. a – 3 haigusjuhtu). Esines kaks punetiste haigusjuhtu (eelmine haigusjuht oli 2009. aastal). Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 34,1% võrra (2013. a – 5600 haigusjuhtu, 2012. a – 8495 haigusjuhtu), lüskatõugetesse – 2,6 korda (2013. a – 55 haigusjuhtu, 2012. a – 142 haigusjuhtu), sarlakitesse – 36,5% võrra (2013. a – 449 haigusjuhtu, 2012. a – 707 haigusjuhtu), *Haemophilus influenzae* nakkusesse – 9,8% võrra. On vähenenud haigestumine leetritesse. Haigestumine pneumokokknakkusesse on 2012. aastaga võrdne (2013. a – 106 haigusjuhtu, 2012. a – 100 haigusjuhtu).

Gripp ja ülemiste hingamisteede viirusnakkused

Haigestumine ülemistesse hingamisteede ägedatesse nakkustes hakkas kasvama novembris, kuid haigestumuse intensiivsus ei ületanud hooajale iseloomulikke näitajaid.

Ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestumise intensiivsus oli hinnatud madalaks. Haigestumiste arvu kasv ei olnud seotud gripiviirusega. Laboratoorselt ei olnud novembris kinnitatud ühtegi gripijuhtu. Gripitaoliste haiguste tekitajaks oli paragripiviirus. Haigestunute arvu osas maakondades suuri erinevusi ei ole. Vanusrühmade järgi haigestusid enim kuni 4 -aastased lapsed.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on vähenenud 17,4% võrra. Haigestumine A-viirushepatiiti on vähenenud 12 korda, ägedasse B-viirushepatiiti suurenes 25,0% võrra ning ägedasse C-viirushepatiiti suurenes 13,6% võrra.

2013. aastal 11 kuu jooksul registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 7,5% (21 haigusjuhtu) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 77,2% (217 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine süüfilisse ja klamüüdiannakkustesse on 2012. aastaga võrdne (süüfilis: 2013. a – 36 haigusjuhtu, 2012. a – 38 haigusjuhtu, klamüüdiannakkus: 2013. a – 1490, 2012. a – 1457). Haigestumine gonokokknakkusesse on vähenenud 37,2% võrra (2013. a – 125 haigusjuhtu, 2012. a – 199 haigusjuhtu).

2013. aastal 11 kuu jooksul registreeritud **HIV-tõve** juhtude arv on 48,6% võrra väiksem, avastatud **HIV-nakkuse** juhtude arv on 2012. aastaga võrdne.

Muudest nakkushaigustest on 2013. aasta 11 kuuga registreeritud 15 neerusündroomiga hemorraagilise palaviku juhtu, üks tulareemia (2012. a ei esinenud), üks trihhinelloos (2012. a ei esinenud), kolm ehinokokkoosi (2012. a – kaks), kaks leptospiroosi (2012. a – viis), kaks listerioosi (2012. a – kolm), kolm malaariat (2012. a – kuus) ja üks teetanuse haigusjuht (2012. aastal ei esinenud).

Puukentsefaliidi esimene haigusjuht registreeriti juunikuus. Võrreldes 2012. aastaga on haigestumine väiksem 36,4% võrra.

Puukentsefaliiti haigestumine, 2013. a 11 kuud

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	20	5,0	
Harjumaa	16	12,4	16
Hiiumaa	3	30,0	4
Ida-Virumaa	0	0,0	1
Narva	2	2,9	2
Jõgevamaa	3	8,2	2
Järvamaa	0	0,0	
Läänemaa	2	7,4	1
Lääne-Virumaa	4	6,0	1
Põlvamaa	2	6,5	
Pärnumaa	26	29,5	18

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Raplamaa	0	0,0	1
Saaremaa	9	26,1	6
Tartumaa	16	10,6	8
Valgamaa	3	8,9	2
Viljandimaa	1	1,8	
Võrumaa	5	13,4	7
Teadmata			43
Kokku	112	8,4	

Lyme'i tõppe ehk puukborrelioosi vähenes haigestumine 2013. aasta 11 kuuga 26,3% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2013. a 11 kuud

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	286	71,3	33
Harjumaa	127	98,6	179
Hiiumaa	20	200,3	36
Ida-Virumaa	8	8,1	14
Narva	19	28,0	11
Jõgevamaa	21	57,7	13
Järvamaa	23	64,0	13
Läänemaa	32	117,7	38
Lääne-Virumaa	26	39,0	24
Põlvamaa	31	101,0	29
Pärnumaa	109	123,7	49
Raplamaa	32	87,5	32
Saaremaa	179	518,4	95
Tartumaa	100	66,3	41
Valgamaa	6	17,8	5
Viljandimaa	42	76,3	14
Võrumaa	21	56,2	27
Kokku	1082	80,8	

Loomahammustuste arv on 11 kuuga vähenenud 9,6% võrra (2013. a – 1372, 2012. a – 1518).

Inimesi hammustanud loomad:

koer – 949 (69,2% juhtudest),

kass – 371 (27,0% juhtudest),
 rott – 9 (0,7% juhtudest),
 hiir – 9 (0,7% juhtudest),
 kährik – 6 (0,4% juhtudest),
 orav – 4 (0,3% juhtudest),
 deegu – 3 (0,2% juhtudest),
 tuhkur – 3 (0,2% juhtudest),
 ahv – 2 (0,1% juhtudest),
 hobune – 2 (0,1% juhtudest),
 mutt – 2 (0,1% juhtudest),
 mäger – 2 (0,1% juhtudest),
 metssiga – 1 (0,1% juhtudest),
 mügri (vesirott) – 1 (0,1% juhtudest),
 naarits – 1 (0,1% juhtudest),
 nahkhiir – 1 (0,1% juhtudest),
 rebane – 1 (0,1% juhtudest),
 siga – 1 (0,1% juhtudest),
 tundmatu loom – 4 (0,3% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilis ega, toksoplasmoosi.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01- 30.11.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	3	Araabia Ühendemiraadid, Egiptus, Horvaatia
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Enteroviirusmeningiit	4	Filipiinid, Rootsi, Venemaa, Kenya
Gonokokknakkus	3	Tai, Norra 2
Gripp	5	Valgevene, USA, India, Sri Lanka, Lõuna-Aafrika
<i>H. Influenzae</i> nakkus	1	Suurbritannia
Jersinioos	1	Türgi
Kampülobakterenteriit	18	Egiptus 4, Mehhiko, Vietnam, Leedu, Maroko, Lõuna-Aafrika, India 2, Norra, Hispaania, Bulgaaria, Tuneesia, Türgi, Norra, Venemaa
Kõhutüüfus	2	India
Difülobotriaas	1	Venemaa
Lambliiaas (giardiaas)	2	Egiptus, Gruusia
Läkakõha	4	Indoneesia 2, Soome, Tansaania
Leetrid	2	Tai
Leptospiroos	1	Tai
Loomahammustus	8	Tai 3, Venemaa 3, Soome, India
Malaaria (<i>p.falciparum</i>)	3	Djibouti, Nigeeria 2

Meningokokknakkus	1	Venemaa
Nakkuslik mononukleos*	4	Suurbritannia, USA, Austria, Hispaania
Neerustüdroomiga hemorraagiline palavik	1	Venemaa
Noroviirusnakkus	5	Egiptus, Hiina, Ukraina, Itaalia, Soome
Puukborreliosis (Lyme'i tõbi)	10	Soome 2, Saksamaa 2, Leedu, Läti, Venemaa 2, Suurbritannia, Prantsuse Lõunaalad
Pneumokokknakkus	3	Venemaa 3
Rotaviirusenteriit	32	Egiptus 10, Tai, Türgi 7, Soome, Bulgaaria 11, Hispaania, Usbekistan
Salmonelloos	18	Egiptus 2, Tansaania, Kenya, Malaisia, Tai 3, Valgevene 3, Venemaa, Läti 3, Sloveenia, Türgi 2,
Shigelloos	5	Egiptus 2, India 2, Sri Lanka
Klamüüdiahaigused (sugulisel teel)	6	Austria 2, Soome 2, Iirimaa, Tai
Täpsustamata soolenakkused*	3	Egiptus, Malaisia, Soome
Tuberkuloos*	1	Soome
Tuulerõuged	6	Soome, Suurbritannia 2, Venemaa 2, Norra
Sügelised e skaabies*	2	Norra, Soome
KOKKU	156	

* 2013. a kolme kuu andmed. Alates 1. aprillist 2013 ei kuulu tärniga märgitud nakkushaigused registreerimisele nakkushaiguste registris vastavalt VV 01.10.2009 määrusele nr 134 <https://www.riigiteataja.ee/akt/13251225?leiaKehtiv>

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Gripiviiruse levik Euroopas ja maailmas

Euroopa gripiseirevõrgustiku andmetel oli grippi haigestumise intensiivsus madal kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides. Püsivat gripiviiruse levikut ei ole veel täheldatud üheski Euroopa Liidu liikmesriigis, kuid üksikud gripiviiruse poolt tingitud haigusjuhud registreeriti Norras, Prantsusmaal, Rootsis Taanis ja Šotimaal.

Uue gripiviiruse (H7N9) haigusjuhud Hiinas

Uus gripiviirus A (H7N9) levib endiselt Hiinas, kus on 30. novembri seisuga laboratoorselt diagnoositud 142 uue gripiviiruse H7N9 haigusjuhtu, millest 47 on lõppenud surmaga.

Haigusjuhte on esinenud kuues Hiina idaproovintsis: Shanghai, Jiangsus, Zhejiang, Anhui, Henan ja Beijing. Elanike koguarv on neis provintsidest 330 mln inimest.

Enamik haiglaravi vajanutest põdes raskekujulist kopsupõletikku.

Nakkusallikat ja viiruse levikuteed ei ole veel välja selgitatud.

Kõige tõenäolisem on viiruse H7N9 levik haigusnähtudeta kodulindudel ning edasi juhuslikud nakatumised kas kodulindude või kodulindude toodanguga kokkupuutunud inimeste hulgas. Haigestunud on peamiselt seotud eluskanade või kanaliha töötlemisega.

Viirus on madala patogeensusega lindude jaoks, kuid võib nakatada imetajaid, sh ka inimesi, ning see on kergema kanduvusega võrreldes teiste linnugripi viirustega. Patogeensus inimeste suhtes on suur, riskifaktoriks loetakse kõrget vanust.

Pidevat viiruse levikut inimeselt inimesele ei ole täheldatud.

Seoses uut tüüpi gripiviiruse poolt põhjustatud haigusjuhtude esinemisega ei ole WHO soovitanud kehtestada reisikeeldu ega muid täiendavaid piiranguid reisimiseks Hiinasse.

Riskipiirkondades viibides tuleb pidevalt jälgida kohalikku epidemioloogilist olukorda ning järgida hügieenireeglite täitmist.

Respiratoorse sündroomiga Lähis-Ida koroonaviiruse MERS-CoV poolt põhjustatud haigusjuhud

Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) andmetel on seisuga 30.11.2013 laboratoorselt diagnoositud 157 ja 19 tõenäolise koroonaviiruse MERS-CoV haigusjuhtu, kõigist juhtudest 69 on lõppenud surmaga.

Riskipiirkondadeks on käesoleval ajal arvatud järgmised Lähis-Ida riigid: Saudi-Araabia, Katar, Jordaania, Ühendatud Araabia Emiraadid ja naaberriigid: Bahrein, Kuveit, Iraak, Israel, Liibüa, Oman, Süüria ja Jeemen.

Kõik Euroopas registreeritud esmajuhud olid seotud reisimisega Lähis-Ida riikidesse.

Nakkusallikad ja viiruse levikuteed on siamaani ebaselged.

Hiljuti läbiviidud uuringud viitavad sellele, et üheks võimalikuks nakkusallikaks võisid olla kaamelid, kuid hüpotees vajab veel kinnitust.

On kindlaks tehtud, et esines piiratud viiruse levik inimeselt inimesele ning tervishoiuteenusega seotud nakatumine. 24% kõikidest registreeritud juhtudest on seotud tervishoiuteenusega.

WHO ja ECDC prognoosi alusel oodatakse uute juhtude lisandumist EL

tervishoiuasutustes, kuna Lähis-Ida riikides haigestunud võivad pöörduda eriarstiabi saamiseks EL tervishoiuasutustesse. Samuti võivad EL elanikud nakatuda riskipiirkondades viibides ning võib esineda viiruse ülekande haigelt kontaktsetele. Seetõttu on väga oluline järgida põhilisi nakkuste ennetamise ja tõrje meetmeid.

Leetrid (allikas: WHO)

Alates jaanuarist kuni septembrini 2013 registreeriti 37-s WHO Euroopa Regiooni riigis 26321 leetrite haigusjuhtu. 83% (n=21 885) haigusjuhtudest registreeriti kuues riigis: Saksamaal (n=1651; 6%), Gruusias (n=7456; 28%), Itaalias (n=1639; 6%), Suurbritannias (n=1869; 7%), Türgis (n=7115; 27%) ja Ukrainas (n=2155; 8%). 37% 8167 leetrite haigusjuhust oli registreeritud 28-s Euroopa Liidu riigis. Kõrgeim haigestumus ülalmainitud perioodil oli registreeritud Gruusias (1742,3) ja Türgis (94,4).

58% (15 276) haigusjuhtudest olid laboratoorselt kinnitatud ja 9% (2278) olid nendega seotud epidemioloogiliselt.

Haigestunute vanus on teada 99,9% (n=26 304) juhtude kohta: 3627 haigusjuhtu registreeriti <1-aastastel, 4944 haigusjuhtu 1 kuni 4-aastastel, 3406 haigusjuhtu 5 kuni 9-aastastel, 2451 haigusjuhtu 10 kuni 14-aastastel, 2619 haigusjuhtu 15 kuni 19-aastastel ja 9257 haigusjuhtu ≥20-aastastel.

Vaktsineerimisstaatus selgitati välja 62% (16 313) haigestunutel. Neist 74% (12 019) olid vaktsineerimata. 26% (4284) haigestunutest olid vaktsineeritud vähemalt ühe MMR vaktsiini doosiga.

6496 haigestunut oli hospitaliseeritud.

26. oktoobril registreeriti üks surmajuht Hollandis. Ortodoksaalsete protestantide peres elanud 17-aastane tütarlaps oli vaksineerimata. 2013. aasta maikuust kestva leetrite puhangu käigus haigestus suur osa Hollandi ortodoksaalsete protestantide kogukonnast.

Punetised (allikas: WHO)

Ajavahemikul jaanuarist septembrini 2013 registreeriti 22-s WHO Euroopa Regiooni riigis 37 502 punetiste haigusjuhtu. 99% (n=37 012) haigusjuhtudest registreeriti Poolas, kus oli kõrgeim haigestumus ülalmainitud perioodi jooksul (965,9/1000000). 1% (205) haigusjuhtudest oli laboratoorselt kinnitatud.

Haigestunute vanus on teada 13% (n=5009) juhtude kohta: 122 haigusjuhtu registreeriti <1-aastastel, 330 haigusjuhtu 1 kuni 4- aastastel, 375 haigusjuhtu 5 kuni 9-aastastel, 160 haigusjuhtu 10 kuni 14-aastastel, 2664 haigusjuhtu 15 kuni 19-aastastel ja 1358 haigusjuhtu ≥ 20-aastastel.

Vaksineerimisstaatus on teada 64% (n=23 896) haigestunute kohta. Neist 85% (20 292) olid vaksineerimata. 15% (3604) haigusjuhtu olid vaksineeritud vähemalt ühe MMR vaktsiini doosiga.

Poliomüeliit (allikas: WHO)

Pärast metsiku polioviiruse tüüp I tuvastamist reoveest 2013. aasta veebruaris jälgitakse Iisraelis pidevalt polioviiruse olemasolu ümbritsevas keskkonnas. Samas jätkub aktiivne alla 10-aastaste laste immuniseerimine OPV vaktsiiniga. 24.10.2013 seisuga oli Iisraeli laste hõlmatus vaksineerimisega 79%.

Iisraeli lõunaosas, kus reovees algselt leiti metsik polioviirus, on laste hõlmatus vaksineerimisega 88%. Hetkel jätkub antud territooriumil aktiivne OPV-ga vaksineerimine. Vaksineerimine OPV vaktsiiniga laste esimese kahe eluaasta jooksul jätkub kuni epidemioloogiline olukord riigis stabiliseerub. Dooside täpse arvu ja vaksineeritavate vanuse osas pole veel jõutud üksmeelele.

Metsiku polioviirus tüüp 1 tase reovees on Iisraeli lõunaosas langemas. Alates 1. juunist 2013, mil oli kehtestatud vastav järelevalve, on tuvastatud 46 ägeda lõdva halvatus juhtu, poliomüeliidi juhte ei esinenud.

Seoses poliomüeliidi puhanguga Süürias kehtestati Türgis range järelevalve ägeda lõdva halvatus juhtude üle. Samuti plaanitakse viia 2013. aasta lõpuks läbi vaksineerimiskampaania, mille raames manustatakse kõigile alla 5-aastastele lastele mitmes riigi kaguprovintsis OPV vaktsiin. Lisaks kuuluvad immuniseerimisele Süüria kodanikud, kes viibivad ajutiselt Türgis. Meditsiiniteenistustele osutab tuge VOZ-keskus, mis loodi hiljuti Gaziantel provintsis (Türgi).

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2013. a		2012. a		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	2 / 0	0,1 / 0,0	1 / 1	0,07/0,07	
Salmonelloos	186	13,9	287	21,4	Vähenes 35,2% võrra
Kampülobakterenteriit	385	28,7	268	20,0	Suurenes 43,6% võrra
Rotaviirusenteriit	1398	104,4	892	66,6	Suurenes 56,7% võrra
Norwalk-viirusnakkus	837	62,5	423	31,6	Suurenes 2 korda
Soolenakkuste summa	3326	248,3	2501	186,7	Suurenes 33% võrra
Meningokokknakkus	8	0,6	6	0,4	Suurenes 33,3% võrra
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	40	3,0	43	3,2	
Leegionärihaigus	10	0,7	3	0,2	Suurenes 3,3 korda
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	19	1,4	19	1,4	
Leptospiroos	2	0,1	5	0,4	Vähenes 2,5 korda
Leetrid	2	0,1	4	0,3	Vähenes 2 korda
Punetised	2	0,1	0	0,0	Eelmine haigusjuht registreeriti 2009. aastal
Malaaria (sissetoodud)	3	0,2	6	0,4	Vähenes 2 korda
HIV-nakkus	325	24,3	315	23,5	
HIV- tõbi	24	1,8	36	2,7	Vähem 33,3% võrra
Puukentsefaliit	114	8,5	178	13,3	Vähenes 36% võrra
Lyme'i tõbi	1132	84,5	1546	115,4	Vähenes 26,8% võrra
Viirushepatiitid kokku	308	23,0	368	27,5	Vähenes 16,3% võrra
sh äge A-viirushepatiit	6	0,4	63	4,7	Vähenes 10,5 korda
äge B-viirushepatiit	11	0,8	9	0,7	Suurenes 22,2% võrra
äge C-viirushepatiit	28	2,1	24	1,8	Suurenes 16,7% võrra

Soolenakkused

Võrreldes 2012. aastaga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 33,0% võrra. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad 67,2% soolenakkuste üldarvust (2012. aastal – 52,6%). Haigestumine kampülobakterenteriiti suurenes 43,6% võrra, rotaviirusenteriiti – 56,7% võrra, Norwalk-viirusnakkusesse – 2 korda, *Yersinia enterocolitica* enteriiti – 53,2% võrra (2013. a – 72 haigusjuhtu, 2012. a – 47 haigusjuhtu), *E. coli* soolenakkusesse – 50% võrra (2013. a – 12 haigusjuhtu, 2012. a – 8 haigusjuhtu). Samuti on suurenenud kõhutüüfuse haigusjuhtude arv. Haigestumine salmonelloosi vähenes 35,2% võrra, shigelloosi – 2,8 korda (2013. a – 12 haigusjuhtu, 2012. a – 34 haigusjuhtu), lambliaasi – 23,2% võrra (2013. a – 195 haigusjuht, 2012. a – 254 haigusjuhtu), muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 22,7% võrra (2013. a – 221 haigusjuhtu, 2012. a – 286 haigusjuhtu). Registreeriti 6 amöbiaasi haigusjuhtu (2012. aasta statistilised andmed puuduvad).

Salmonelloosi tekitajateks olid: *S. Agona* – 13,4%, *S. Braenderup* – 0,5%, *S. Brandenburg* – 1,1%, *S. Choleraesuis* – 0,5%, *S. Coeln* – 0,5%, *S. Corvallis* – 0,5%, *S. Derby* – 5,4%, *S.*

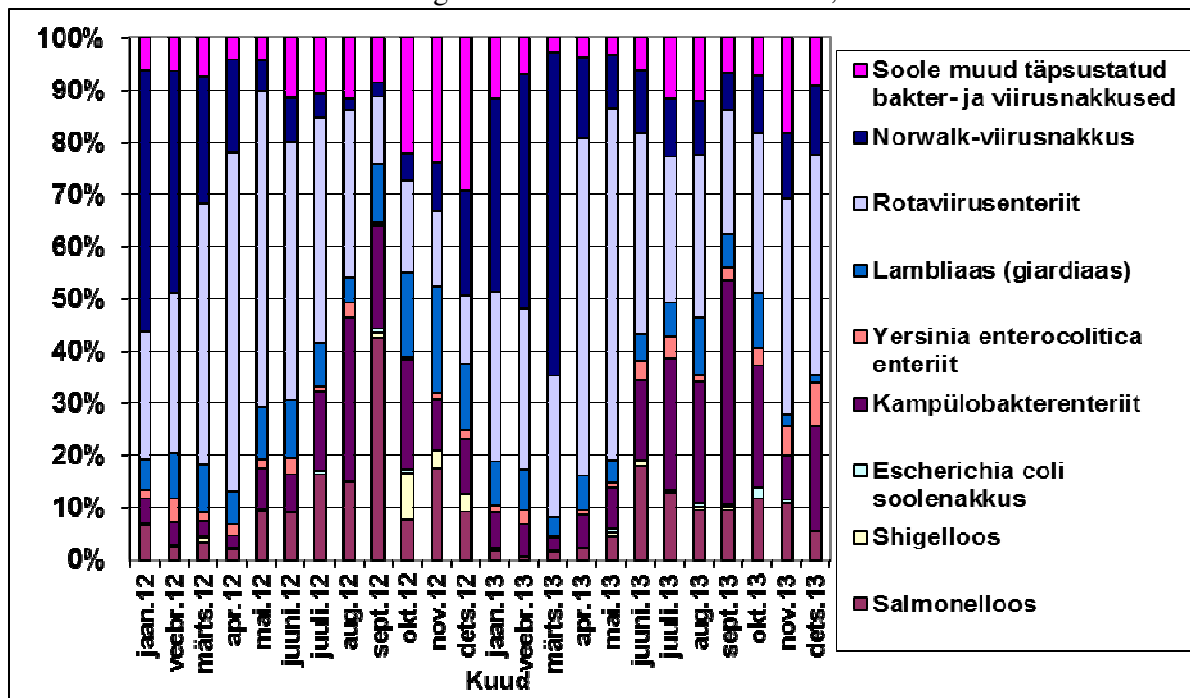
Dublin – 0,5%, *S. Enteritidis* – 33,3%, *S. Heidelberg* – 0,5%, *S. Infantis* – 3,2%, *S. Livingstone* – 4,8%, *S. Livingstone* + *S. Typhimurium* (seganakkus) – 1,6%, *S. Mbandaka* – 1,1%, *S. Newport* – 0,5%, *S. Ohio* – 0,5%, *S. Poona* – 0,5%, *S. Rissen* – 0,5%, *S. Singapore* – 0,5%, *S. Stanley* – 1,1%, *S. Zanzibar* – 2,7%, *S. Typhimurium* – 12,9%, *S. Typhimurium* monofaasiline – 2,2%, *S. Weltevreden* – 0,5%, *S. Virchow* – 0,5%, tüpeerimata salmonellad – 8,6%, diagnoositud kliinilise pildi ja laboratoorselt tõestatud juhuga epidemioloogilise seose alusel – 1,6%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 81,8%, *Campylobacter coli* – 2,3%, *Campylobacter fetus* – 0,3%, *Campylobacter* spp – 15,6%.

Shigelloosi tekitajaks oli *Shigella sonnei* 50,0%, *Shigella flexneri* 41,7% ja *Shigella dysenteriae* 8,3%.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirused – 52,5%, *Aeromonas* spp – 1,8%, astroviirused – 7,7%, *Citrobacter freundii* – 0,4%, *Clostridium difficile* – 7,7%, *Clostridium perfringens* – 12,7%, *Clostridium welchii* – 0,4%, enteroviirused – 14,1%, *Klebsiella oxytoca* – 0,9%, *Proteus mirabilis* – 1,4%, *Pseudomonas aeruginosa* – 0,4%.

Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2012-2013

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Haigestumine meningokokknakkusesse suurenes 33,3% võrra, mumpsu – 3 korda (2013. a – 12 haigusjuhtu, 2012. a – 4 haigusjuhtu), muudesse viirusentsefaliitidesse ja –meningiitidesse – 11,9 korda (2013. a – 309 haigusjuhtu, 2012. a – 26 haigusjuhtu), leegionärihaigusesse – 3,3 korda (2013. a – 10 haigusjuhtu, 2012. a – 3 haigusjuhtu). Esines kaks punetiste haigusjuhtu (eelmine haigusjuht oli 2009. aastal). Haigestumine tuulerõugetesse vähenes 30,6% võrra (2013. a – 6299 haigusjuhtu, 2012. a – 9070 haigusjuhtu), lākakõhasse – 2,7 korda (2013. a – 55 haigusjuhtu, 2012. a – 149 haigusjuhtu), sarlakitesse – 36,5% võrra (2013. a – 470 haigusjuhtu, 2012. a – 740 haigusjuhtu). On vähenenud 2 korda haigestumine leetritesse. Haigestumine pneumokokknakkusesse ja *Haemophilus influenzae* nakkusesse on 2012. aastaga võrdne.

Gripp ja ülemiste hingamisteede viirusnakkused

Detsembris ei ületanud haigestumuse intensiivsus hooajale iseloomulikke näitajaid.

Detsembri lõpunädalatel vähenes haigestumus keskmiselt 30 protsenti. Haigestumise vähenemise põhjuseks võib pidada pühasid ja koolivaheaega.

Nakatunute arvu osas maakonniti suuri erinevusi ei esinenud. Vanusrühmade järgi haigestusid enim kuni 4 -aastased lapsed.

Laboratoorselt kinnitati detsembris kaks A- ja üks B-gripiviirus. Peamiseks haigestumiste põhjustajaks on jätkuvalt paragripiviirus.

E-Tervise SA andmetel hospitaliseeriti haiglasse esimesed A-gripi patsiendid.

Üleriigiliselt hinnati grippi haigestumuse intensiivsust madalaks ning gripiviiruse levikut piiratuks. Registreeriti üksikuid gripiviirusega seotud haigusjuhte.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** on vähenenud 16,3% võrra. Haigestumine A-viirushepatiiti on vähenenud 10,5 korda, ägedasse B-viirushepatiiti suurenes 22,2% võrra ning ägedasse C-viirushepatiiti suurenes 16,7% võrra.

2013. aastal registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 7,8% (24 haigusjuhtu) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 76,6% (236 haigusjuhtu) registreeritud viirushepatiitide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine süüfilisse ja klamüüidianakkustesse on 2012. aastaga võrdne (süüfilis: 2013. a – 38 haigusjuhtu, 2012. a – 41 haigusjuhtu; klamüüidianakkus: 2013. a – 1625, 2012. a – 1596). On suurenenud varajase süüfilise osakaal (2012. a – 26,8%, 2013. a – 50%). Haigestumine gonokokknakkusesse on vähenenud 37,3% võrra (2013. a – 136 haigusjuhtu, 2012. a – 217 haigusjuhtu).

2013. aastal registreeritud **HIV-tõve** juhtude arv on 33,3% võrra väiksem, avastatud **HIV-nakkuse** juhtude arv on 2012. aastaga võrdne.

Muudest nakkushaigustest registreeriti 2013. aastal 19 neerusündroomiga hemorraagilise palaviku juhtu (2012. a – 19), üks tulareemia (2012. a ei esinenud), üks trihhinelloos (2012. a ei esinenud), kolm ehhinokokoosi (2012. a – ka kolm), kaks leptospiroosi (2012. a – viis), kaks listerioosi (2012. a – kolm), kolm malaariat (2012. a – kuus) ja üks teetanuse haigusjuht (2012. aastal ei esinenud).

Võrreldes 2012. aastaga on haigestumine **puukentsefaliiti** 36% võrra väiksem.

Puukentsefaliiti haigestumine, 2013

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	20	5,0	
Harjumaa	16	12,4	16
Hiiumaa	3	30,0	4
Ida-Virumaa	0	0,0	1
Narva	2	2,9	2
Jõgevamaa	3	8,2	2

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Järvamaa	0	0,0	
Läänemaa	2	7,4	1
Lääne-Virumaa	4	6,0	1
Põlvamaa	2	6,5	
Pärnumaa	28	31,8	20
Raplamaa	0	0,0	1
Saaremaa	9	26,1	6
Tartumaa	16	10,6	8
Valgamaa	3	8,9	2
Viljandimaa	1	1,8	
Võrumaa	5	13,4	7
Teadmata			43
Kokku	114	8,5	

Lyme'i tõppe ehk puukborrelioosi haigestumine vähenes 2013. aastal 26,8% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2013

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	294	73,3	35
Harjumaa	131	101,7	185
Hiiumaa	20	200,3	36
Ida-Virumaa	9	9,1	16
Narva	24	35,4	13
Jõgevamaa	21	57,7	13
Järvamaa	23	64,0	13
Läänemaa	35	128,7	42
Lääne-Virumaa	27	40,5	24
Põlvamaa	33	107,5	30
Pärnumaa	117	132,7	52
Raplamaa	32	87,5	32
Saaremaa	186	538,7	100
Tartumaa	100	66,3	41
Valgamaa	6	17,8	5
Viljandimaa	49	89,0	14
Võrumaa	25	66,9	31
Kokku	1132	84,5	

Loomahammustuste arv on 2013. aastal vähenenud 8,9% võrra (2013. a – 1465, 2012. a – 1608).

Inimesi hammustanud loomad:

koer – 1009 (68,9% juhtudest),
 kass – 401 (27,4% juhtudest),
 rott – 9 (0,6% juhtudest),
 hiir – 9 (0,6% juhtudest),
 kährik – 7 (0,5% juhtudest),
 orav – 4 (0,3% juhtudest),
 tuhkur – 4 (0,3% juhtudest),
 deegu – 3 (0,2% juhtudest),
 ahv – 2 (0,1% juhtudest),
 hobune – 2 (0,1% juhtudest),
 metssiga – 2 (0,1% juhtudest),
 mutt – 2 (0,1% juhtudest),
 mäger – 2 (0,1% juhtudest),
 mügri (vesirott) – 1 (0,1% juhtudest),
 naarits – 1 (0,1% juhtudest),
 nahkhiir – 1 (0,1% juhtudest),
 rebane – 1 (0,1% juhtudest),
 siga – 1 (0,1% juhtudest),
 tundmatu loom – 4 (0,3% juhtudest).

2013. aastal ei ole registreeritud botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, toksoplasmoosi.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01- 31.12.2013)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
A-viirushepatiit	3	Araabia Ühendemiraadid, Egiptus, Horvaatia
B-viirushepatiit (äge)	1	Venemaa
Enteroviirusmeningiit	4	Filipiinid, Rootsi, Venemaa, Kenya
Gonokokknakkus	3	Norra 2, Tai
Gripp	5	Valgevene, USA, India, Sri Lanka, Lõuna-Aafrika
<i>H.Influenzae</i> nakkus	1	Suurbritannia
Jersinioos	1	Türgi
Kampülobakterenteriit	18	Egiptus 4, India 2, Mehhiko, Vietnam, Leedu, Maroko, Lõuna-Aafrika, Norra, Hispaania, Bulgaaria, Tuneesia, Türgi, Norra, Venemaa
Kõhutüüfus	2	India
Difüllobotriaas	1	Venemaa
Lambliiaas (giardiaas)	2	Egiptus, Gruusia
Läkaköha	4	Indoneesia 2, Soome, Tansaania

Leetrid	2	Tai
Leptospiroos	1	Tai
Loomahammustus	8	Tai 3, Venemaa 3, Soome, India
Malaaria (<i>p.falciparum</i>)	3	Nigeeria 2, Djibouti
Meningokokknakkus	1	Venemaa
Nakkuslik mononukleos*	4	Suurbritannia, USA, Austria, Hispaania
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	2	Venemaa, Soome
Noroviirusnakkus	5	Egiptus, Hiina, Ukraina, Itaalia, Soome
Puukborreliosis (Lyme'i tõbi)	10	Soome 2, Saksamaa 2, Venemaa 2, Leedu, Läti, Suurbritannia, Prantsuse Lõunaalad
Pneumokokknakkus	3	Venemaa 3
Rotaviirusenteriit	33	Bulgaaria 11, Egiptus 10, Türgi 7, Tai, Soome, Hispaania, Usbekistan, Tansaania
Salmonelloos	19	Egiptus 3, Tai 3, Valgevene 3, Läti 3, Türgi 2, Tansaania, Kenya, Malaisia, Sloveenia, Venemaa
Shigelloos	5	Egiptus 2, India 2, Sri Lanka
Klamüüdiahaigused (sugulisel teel)	6	Austria 2, Soome 2, Iirimaa, Tai
Täpsustamata soolenakkused*	3	Egiptus, Malaisia, Soome
Tuberkuloos*	1	Soome
Tuulerõuged	6	Suurbritannia 2, Venemaa 2, Norra, Soome
Sügelised e skaabies*	2	Norra, Soome
KOKKU	159	

* 2013. a kolme kuu andmed. Alates 1. aprillist 2013 ei kuulu tärniga märgitud nakkushaigused registreerimisele nakkushaiguste registris vastavalt VV 01.10.2009 määrusele nr 134 <https://www.riigiteataja.ee/akt/13251225?leiaKehtiv>

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Gripiviiruse levik Euroopas

Euroopa gripiseirevõrgustiku andmetel oli detsembris grippi haigestumise intensiivsus madal kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides. Püsivat ja laialdast gripiviiruse levikut ei ole veel täheldatud üheski Euroopa Liidu liikmesriigis, kuid üksikuid gripiviirusega seotud haigusjuhte on registreeritud Norras, Prantsusmaal, Rootsis, Taanis ja Šotimaal.

Linnugripi viiruse (H5N1) levikust maailmas

Kanada Tervishoiuagentuur teatas esimesest linnugripi viirustüve H5N1 poolt põhjustatud surmajuhust, haigestunu viibis ajavahemikul 6.-27. detsember 2013 Pekingis, kus ta ka haigestus.

Linnugripi viirusest H5N1 tingitud haigusjuhte on registreeritud alates 1996. aastast 15 riigis. Kokku registreeriti maailmas 649 juhtu, millest 385 on lõppenud surmaga.

Gripiviiruse A(H7N9) haigusjuhud Hiinas

Gripiviiruse A(H7N9) levik Hiinas jätkub, 2013. a detsembri seisuga on laboratoorselt diagnoositud 168 haigusjuhtu, millest 51 on lõppenud surmaga.

Täpne nakkusallikas ja viiruse levikutee ei ole välja selgitatud.

Kõige tõenäolisem on viiruse A(H7N9) haigusnähtudeta levik kodulindudel ning edasi juhuslikud nakatumised kas kodulindude või kodulindude toodanguga kokkupuutunud inimestel. Haigestunud on peamiselt seotud eluskanade või kanaliha töötlemisega. Pidevat viiruse levikut inimeselt inimesele ei ole täheldatud.

Maailma Tervishoiuorganisatsioon (WHO) ei ole soovitanud kehtestada reisikeeldu ega muid täiendavaid piiranguid reisimiseks Hiinasse.

Riskiipiirkondades viibides tuleb pidevalt jälgida kohalikku epidemioloogilist olukorda ning järgida hügieenireeglite täitmist.

Respiratoorse sündroomiga Lähis-Ida koroonaviiruse MERS-CoV poolt põhjustatud haigusjuhud

WHO ning Euroopa Haiguste Ennetamise ja Tõrje Keskuse (ECDC) andmetel on seisuga 31.12.2013 laboratoorselt diagnoositud 165 juhtu, millest 71 on lõppenud surmaga.

Riskiipiirkonnaks on käesoleval ajal järgmised Lähis-Ida riigid: Saudi-Araabia, Katar, Jordaania, Ühendatud Araabia Emiraadid ja naaberriigid: Bahrein, Kuveit, Iraak, Israel, Liibüa, Oman, Süüria ja Jeemen.

Kõik Euroopas registreeritud esmajuhud olid seotud reisimisega Lähis-Ida riikidesse. Nakkusallikas ja viiruse levikutee on ebaselged.

Hiljuti läbiviidud uuringud viitavad, et üheks nakkusallikaks võisid olla kaamelid, kuid see hüpotees vajab kinnitust. Kindlalt on teada, et esines piiratud viiruse levik inimeselt inimesele ning tervishoiuteenusega seotud nakatumine.

WHO ja ECDC prognoosi alusel võib oodata uute haigusjuhtude esinemist EL tervishoiuasutustes, kuna Lähis-Ida riikides haigestunud võivad pöörduda eriarstiabi saamiseks EL tervishoiuasutustesse. Samuti võivad EL elanikud nakatuda riskipiirkondades viibides ning võib esineda viiruse ülekande haigelt kontaktsetele. Seetõttu on äärmiselt oluline järgida põhilisi nakkuste ennetamise ja tõrje meetmeid.

Leetrid ja punetised (allikas: WHO, <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/vaccines-and-immunization/news/news/2013/12/update-on-vaccine-preventable-diseases-in-the-european-region-measures-to-prevent-spread-of-measles-and-poliovirus-continue>)

Alates jaanuarist kuni septembrini 2013 registreeriti 37-s WHO Euroopa Regiooni riigis 26 321 leetrite haigusjuhtu, üle 6000 haigestunut hospitaliseeriti. Üle 35% haigestunutest olid täiskasvanud. Hollandis lõppes 2013. aasta maikuust kestva leetrite puhangu käigus üks haigestumine surmaga (17-aastane vaktsineerimata tütarlaps).

Ajavahemikul jaanuarist septembrini 2013 registreeriti 22-s WHO Euroopa Regiooni riigis 37 502 punetiste haigusjuhtu, nendest 99% (n=37 012) haigusjuhtudest esinesid Poolas.

2013. aasta jooksul WHO Euroopa Regiooni riikides esinenud leetrite ja punetiste puhangud näitavad, et WHO Euroopa Region ei ole hetkeseisuga valmis saavutama 2015. aastaks

leetrite ja punetiste elimineerimise eesmärki. Leetrite ja punetiste elimineerimise eesmärgi saavutamiseks töötas WHO/Euroopa välja dokumendi “*Package for Accelerated Action*”.

Poliomüeliit (allikas: WHO, <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/vaccines-and-immunization/news/news/2013/12/update-on-vaccine-preventable-diseases-in-the-european-region-measures-to-prevent-spread-of-measles-and-poliovirus-continue>)

Pärast metsiku polioviiruse tüüp I tuvastamist reoveest 2013. aasta veebruaris jälgitakse Iisraelis hoolikalt polioviiruse olemasolu väliskeskkonnas, jätkub aktiivne alla 10-aastaste laste immuniseerimine OPV vaktsiiniga ning toimub lõdva halvatuste seire.

Seoses poliomüeliidi puhanguga Süürias kehtestati Türgis range järelevalve ägeda lõdva halvatuse juhtude üle. 2013. aasta lõpus algas vaktsineerimiskampaania, mille raames manustatakse kõigile alla 5-aastastele lastele mitmes riigi kaguprovintsis OPV vaktsiin. Immuniseerimisele kuuluvad ka Süüria kodanikud, kes viibivad ajutiselt Türgis.